

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

6 december 2001

ONTWERP VAN DECREET

**houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2002**

BELEIDSBRIEF

Toerisme

Beleidsprioriteiten 2001-2002

BELEIDSBRIEF

Landbouw

Beleidsprioriteiten 2001-2002

BELEIDSBRIEF

Het economisch overheidsinstrumentarium

Beleidsprioriteiten 2001-2002

BELEIDSBRIEF

Werkgelegenheid

Beleidsprioriteiten 2001-2002

BELEIDSBRIEF

Economie

Beleidsprioriteiten 2001-2002

BELEIDSBRIEF

Wetenschaps- en Technologisch Innovatiebeleid

Beleidsprioriteiten 2001-2002

VERSLAG

**namens de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme
uitgebracht door mevrouw Isabel Vertriest en de heren Frans De Cock en Jan Laurys
aan de Commissie van Algemeen Beleid, Financiën en Begroting**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer André-Emiel Bogaert.

Vaste leden :

Mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, de heren Jan Laurys, Eddy Schuermans, Paul Van Malderen ;

De heren Jacques Laverge, Didier Ramoudt, Cis Schepens, Frans De Cock ;

De heren Mathieu Boutsen, Roland Van Goethem, Frans Wymeersch ;

De heren Jacky Maes, Robert Voorhamme ;

Mevrouw Veerle Declercq ;

De heer André-Emiel Bogaert.

Plaatsvervangers :

De heer Jos De Meyer, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, de heer Jef Van Looy ;

De heren Jul Van Aperen, Peter Gysbrechts, Koen Helsen, André Moreau ;

De heren Jean Geraerts, Jan Penris, Miel Verrijken ;

Mevrouw Anne-Marie Baeke, de heer Leo Peeters ;

De heer Jos Stassen ;

De heer Jan Loones.

Zie ook :

881 (2001-2002)

– Nr. 1 : Beleidsbrief

883 (2001-2002)

– Nr. 1 : Beleidsbrief

– Nr. 2 : Motie van aanbeveling

894 (2001-2002)

– Nr. 1 : Beleidsbrief

904 (2001-2002)

– Nr. 1 : Beleidsbrief

906 (2001-2002)

– Nr. 1 : Beleidsbrief

912 (2001-2002)

– Nr. 1 : Beleidsbrief

Zie :

12-A (2000-2001)

– Nr. 1 : Advies van de SERV over het begrotingsbeleid 2002 van de Vlaamse Gemeenschap

13 (2001-2002)

– Nr. 1 : Toelichting

14 (2001-2002)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet

– Nr. 2 : Amendementen

– Nr. 3 : Verslag

15 (2001-2002)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet + Bijlagen + Errata bij de bijlagen

– Nrs. 2 tot 6 : Amendementen

– Nr. 7-A : Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid

– Nr. 7-B : Verslag namens de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand

– Nr. 7-C : Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden

– Nr. 7-D : Verslag namens de Commissie voor Cultuur, Media en Sport

16 (2001-2002)

– Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof

INHOUD

Blz.

DEEL I : BEVOEGDHEDEN VAN DE HEER JAAK GABRIELS, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, BUITENLANDSE HANDEL EN HUISVESTING

I. Toelichting door de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting	6
I.1. Vlaamse economie : quo vadis ?	6
I.2. Bevorderen van meer en beter ondernemerschap	7
I.3. Expansiesteun	9
I.4. Versterking van de (sub)regionale economische dynamiek	11
I.5. Valorisatie van de natuurlijke rijkdommen	12
I.6. Het Europees voorzitterschap – de Vlaamse invalshoek	13
I.7. Projecten	14
II. Algemene bespreking	15
II.1. Vlaamse economie : quo vadis ?	15
II.2. Bevorderen van meer en beter ondernemerschap	16
II.3. Expansiesteun	18
II.4. Versterking van de (sub)regionale economische dynamiek	19
II.5. De internationale context	21
III. Artikelsgewijze bespreking en indicatieve stemmingen	21

DEEL II : BEVOEGDHEDEN VAN DE HEER DIRK VAN MECHELEN, VLAAMS MINISTER VAN FINANCIEN EN BEGROTING, INNOVATIE, MEDIA EN RUIMTELIJKE ORDENING

A. Economisch overheidsinstrumentarium	22
A.I. Toelichting door de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financien en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening	22
A.II. Algemene bespreking	22
A.II.1. De Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV)	22
A.II.2. De Gewestelijke Investeringsmaatschappij Vlaanderen (GIMV)	23
A.II.3. Gimvindus	23
A.II.4. De Limburgse Reconversiematschappij (LRM)	25
A.II.5. De participatie van de Vlaamse regering in de luchtvaartmaatschappij DAT ..	25
B. Wetenschaps- en technologisch innovatiebeleid	27
B.I. Toelichting door de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financien en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening	27
B.I.1. De middelen voor het wetenschaps- en technologisch innovatiebeleid	27
B.I.2. Implementatie van het Innovatiedecreet	28
B.I.2.1. Het subsidiebesluit	28
B.I.2.2. Het besluit inzake de innovatiesamenwerkingsverbanden (VIS-besluit)	28
B.I.2.3. Het interface-besluit	29

B.I.3. Het strategisch basisonderzoek	30
B.I.4. Internationale samenwerking	31
B.I.5. Popularisering van wetenschap, techniek en technologie	31
B.II. Algemene bespreking	32
B.II.1. Algemeen-budgettair	32
B.II.2. Het Vlaams Instituut voor Biotechnologie (VIB)	32
B.II.3. De Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO)	32
B.II.4. Het Interuniversitair Micro-Elektronica Centrum (IMEC)	33
B.II.5. Het IWT	33
B.II.6. Cofinanciering voor de ontwikkelingskosten van de Airbusprogramma's	33
B.II.7. Het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ)	34
B.II.8. De transnationale Universiteit Limburg (tUL)	34
III. Artikelsgewijze bespreking en indicatieve stemmingen	34
DEEL III : BEVOEGDHEDEN VAN MEVROUW VERA DUA, VLAAMS MINISTER VAN LEEFMILIEU EN LANDBOUW	
I. Toelichting door mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw	35
I.1. Regionalisering van de landbouw	35
I.2. Een maatschappelijk draagvlak voor een toekomstige landbouw	36
I.3. Beleidsinstrumenten voor de realisatie van een duurzame landbouw	36
I.3.1. Het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF)	36
I.3.2. Afbouw varkenshouderij	37
I.3.3. Afstemming regelgeving	37
I.3.4. Communicatie	37
I.3.5. Actieplan biologische landbouw	38
I.3.6. Decreet permanente vorming in land- en tuinbouw	38
I.3.7. Milieuvriendelijke productiemethodes	38
I.3.8. Oprichting Vlaamse onderzoekseenheid voor Land- en Tuinbouweconomie (VOLT) en	38
I.3.9. Steunpunt Duurzame Landbouw (SDL)	38
I.3.10. Armoedebestrijding op het platteland	39
I.3.11. Steun voor de verwerking en afzet van land- en tuinbouwproducten	39
I.3.12. Mestbeleid	39
I.3.13. Geïntegreerd plattelandsbeleid	39
I.3.14. Het Vlaamse visserij- en aquicultuurbeleid	???
II. Algemene bespreking	40
Discussie over de mestproblematiek in het algemeen	40
II.1. Regionalisering van de landbouw	43
II.1.1. Financiële implicaties	43
II.1.2. Administratieve implicaties	45
II.2. Een maatschappelijk draagvlak voor een toekomstige landbouw	45
II.3. Beleidsinstrumenten voor de realisatie van een duurzame landbouw	46
II.3.1. Het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF)	46
II.3.2. Afbouw varkenshouderij	47

II.3.3. Afstemming regelgeving	48
II.3.4. Communicatie	49
II.3.5. Actieplan biologische landbouw	49
II.3.6. Decreet permanente vorming in land- en tuinbouw	49
II.3.7. Landbank	49
II.3.8. Armoedebestrijding op het platteland	50
II.3.9. Mestbeleid en mestverwerking	50
II.3.10. Geïntegreerd plattelandsbeleid	51
II.3.11. Het Vlaamse visserij- en aquicultuurbeleid	52
III. Artikelsgewijze bespreking en indicatieve stemmingen	53
DEEL IV : BEVOEGDHEDEN VAN DE HEER RENAAT LANDUYT, VLAAMS MI- NISTER VAN WERKGELEGENHEID EN TOERISME	
A. Toerisme	53
A.I. Toelichting door de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Toerisme en Werkge- legenheid	53
A.II. Algemene bespreking	54
A.II.1. Algemeen-budgettair	54
A.II.2. Opleiding	54
A.II.3. Kwaliteitszorg en professionalisering	55
A.II.4. Ruimte voor toerisme en recreatie	55
A.II.5. Toerisme voor allen	56
A.II.6. Toeristisch-recreatieve projectontwikkeling	56
A.II.7. Cultuur en toerisme	57
A.II.8. E-toerisme	57
A.II.9. Partners van het beleid – administratieve organisatie	57
B. Werkgelegenheid	58
B.I. Toelichting door de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Toerisme en Werkge- legenheid	58
B.II. Algemene bespreking	58
B.II.1. Algemene appreciatie	58
B.II.2. Ordening van het werkgelegenheidsveld	60
B.II.3. De lokale werkwinkels	60
B.II.4. Herplaatsingsfonds – faillissement Sabena	61
B.II.5. Punctuele vragen	62
III. Artikelsgewijze bespreking en stemmingen	64
DEEL V : INDICATIEVE STEMMINGEN OVER HET GEHEEL	
BIJLAGEN	
Bijlage 1 : Economie. Beleidsprioriteiten 2001-2002 : vragen en bedenkingen (André-Emiel Bogaert)	66
Bijlage 2 : Balans van Gimvindus, Textiel Vlaanderen en Staal Vlaanderen op 31/10/2001	96
Bijlage 3 : Schriftelijk ingediende vragen van de heer Jef Van Looy met antwoord van me- vrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw	97
Bijlage 4 : Overzicht van de projecten van het Kustactieplan (begrotingen 2000 en 2001) ...	103

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme heeft op 13, 20, 22 en 29 november en 3 december 2001 het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2002 besproken.

Conform artikel 74 van het Reglement werden in samenhang met dit ontwerp van decreet eveneens de beleidsbrieven besproken.

Voor de behandeling in de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme werden de aan de commissie toegewezen bepalingen uit de algemene uitgavenbegroting verdeeld volgens de bevoegdheden van de verschillende ministers. Dit wordt weerspiegeld in de structuur van het verslag :

Deel I : bevoegdheden van de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting

Deel II : bevoegdheden van de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening

Deel III : bevoegdheden van mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw

Deel IV : bevoegdheden van de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme

De verslaggeving werd door de commissie aan de volgende verslaggevers toegewezen :

De heer Frans De Cock : deel I en II

Mevrouw Isabel Vertriest : deel III

De heer Jan Laurys : deel IV

DEEL I : BEVOEGDHEDEN VAN DE HEER JAAK GABRIELS, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, BUITENLANDSE HANDEL EN HUISVESTING

De bevoegdheden van de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting hebben, voor wat de behandeling in de Commissie voor Economie, Landbouw,

Werkgelegenheid en Toerisme betreft, betrekking op de volgende begrotingsbepalingen :

Decreetsbepalingen : artikels 15 (programma's 51.1, 51.5 (ba. 44.01), 51.9 (samen met de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden), 52.2), 30 (samen met de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting), 99 (samen met de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden), 118, 120 en 122

Begrotingstabel – afdeling I : programma's 51.1, 51.2, 51.5 (ba. 12.02, 12.03, 12.04, 12.27, 44.01 en 74.02), 51.9 (samen met de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden), 52.2 en 54.1 (ba. 33.02)

Begrotingstabel – afdeling III : DAB Investeren in Vlaanderen (samen met de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden)

Begrotingstabel – afdeling V : ION van categorie A : Grindfonds, Fonds Flankerend Economisch Beleid en Limburgfonds

Begrotingstabel – bijlage : ION sui generis : Vlaams Instituut voor Zelfstandig Ondernemen (VIZO)

In samenhang hiermee werd ook de beleidsbrief Economie, beleidsprioriteiten 2001-2001, ingediend door de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting (*Parl. St.*, VI. Parl. 2001-2002, nr. 906/1), in de commissie besproken. De besprekingen vonden plaats op 22 en 29 november.

I. Toelichting door de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting

I.1. Vlaamse economie : quo vadis

De minister merkt op dat voor 2001 een groeivertraging werd voorspeld. Deze prognoses hielden nog geen rekening met de mogelijke impact van de dramatische gebeurtenissen die zich voordeden op 11 september jongstleden. De repercussies daarvan op de levensvatbaarheid van bepaalde sectoren, zoals de luchtvaart, doen het pessimisme toenemen. Het is dus niet verwonderlijk dat de meest recente analyses gewagen van een conjuncturele neergang die langer zal aanhouden en dieper zal gaan dan eerst voorspeld.

1.2. *Bevorderen van meer en beter ondernemerschap*

1. De evaluatie van een onderzoek in opdracht van de Vlaamse Gemeenschap toont aan dat peterschapsprojecten een positieve bijdrage leveren tot de professionalisering, netwerkvorming en performantie van de deelnemende ondernemingen. De minister wenst de netwerkvorming en ervaringsuitwisseling, gericht op professionalisering van de bedrijfsvoering van kleine ondernemingen, verder te stimuleren. De positieve evaluatie van de projecten en de gunstige evaluaties uit het verleden tonen de wenselijkheid hiervan aan. Van de beleidsbijsturing zal ook gebruik worden gemaakt om het administratieve luik van peterschapsprojecten te vereenvoudigen.

2. Wat het Vlaams Waarborgfonds betreft, wordt van de automatische waarborg bijna geen gebruik gemaakt als gevolg van de onzekerheid over uitbetaling van het verlies en het lagere waarborgpercentage. Een nieuw besluit dringt zich volgens de minister op, waarvan de krachtlijnen als volgt kunnen worden samengevat :

- vereenvoudiging van het systeem ;
- de automatische waarborg is de regel ;
- responsabilisering van de banken.

Om de nieuwe waarborgregeling optimaal te doen functioneren en de doelgroep te bereiken is een vlotte samenwerking met de belangrijkste banken noodzakelijk.

De voorwaarden verbonden aan de garantieregeling risicokapitaal zijn streng. Er wordt weinig gebruik gemaakt van de garantieregeling risicokapitaal omdat de toegevoegde waarde van de regeling volgens de participatiemaatschappijen voor de meeste dossiers minimaal is. Er is nood aan een alternatief instrument. In de huidige vorm is de afschaffing van de garantieregeling risicokapitaal wenselijk, gelet op het beperkte bereik en het geringe hefboomeffect. De garantieregeling laten uitdoven zonder een alternatief te ontwikkelen is echter niet aangewezen. Aantrekkelijke buitenlandse initiatieven zijn het small business investment companies-programma (SBIC-programma) van de VS en het Nederlandse Twinning.

3. Van kindsbeen af moeten mensen vertrouwd worden met de vaardigheden van het ondernemerschap. De VZW Vlaamse Jonge Ondernemingen stelt zich tot doel bij de schoolgaande jeugd een ondernemersattitude te ontwikkelen en via het concept mini-ondernemingen het onderwijssys-

teem aan te vullen. De Vlaamse overheid betaalt de loonkosten van het personeel van de VZW dat de mini-ondernemingen begeleidt en coördineert. De Vlaamse steun evolueerde van 11.720.000 frank in 1997 naar 29 miljoen frank in 2001. Door deze impuls is het aantal mini-ondernemingen de voorbije jaren aanzienlijk toegenomen en werden andere deelprojecten in het kader van het ondernemerschap in de scholen ontwikkeld. Er wordt verder gewerkt aan een kwalitatieve en kwantitatieve uitbreiding van de formule mini-ondernemingen.

4. De initiatieven die de voorbije periode in het kader van de administratieve vereenvoudiging werden ontwikkeld, zijn gericht op een meer klantvriendelijke en doelmatige omgang met zowel de finale klanten (individuele ondernemingen) als met de intermediaire organisaties zoals projectpromotoren, organisatoren van peterschapsprojecten en dergelijke. Het streefdoel om een meer doelmatige en minder tijdrovende procedure tot stand te brengen, is in het algemeen de eerste stap om tot beter structureerbare, transparantere en klantvriendelijkere contacten te komen met de klant.

Dit laatste is ook een van de doelstellingen van e-government. De meerjarenstrategie betreffende de bouw en exploitatie van een gemeenschappelijk e-platform is onlosmakelijk verbonden met de uitwerking van het vernieuwd economisch ondersteuningsbeleid. Dit nieuw beleid, dat vanaf 2002 concrete vormen zal aannemen, moet tevens beantwoorden aan de principes van administratieve vereenvoudiging en leiden tot de reductie van de interne en externe papierstroom. De elektronische aanvraag van de adviespremie voor kleine ondernemingen via het KMO-loket was een eerste pilootproject in het kader van een breed opgezette e-government-strategie die de administratie Economie met de uitbouw van het vernieuwd economisch ondersteuningsbeleid ontwikkelde.

De websites die in het brede e-governmentproject bij de Vlaamse Gemeenschap zullen worden ontwikkeld, zullen gericht zijn op een zo hoog mogelijke graad van integratie van de organisatie, een responsieve tot zelfs pro-actieve tegemoetkoming aan de klant-gebruiker, en in elk geval een transactioneel niveau voor de afhandeling van alle mogelijke aanvragen van de klant.

Het aanvragen, uitgeven, toekennen, verzilveren en opvolgen van de *opleidingscheques* zal gebeuren via een geïntegreerde webgebaseerde applicatie. De verschillende actoren die bij dit instrument betrokken zijn (de administratie, de uitgever van de cheques, de erkende opleidingsverstrekkers en ten-

slotte ook de aanvragende ondernemingen) zullen via het Internet toegang krijgen tot een welomschreven en specifiek voor hen gereserveerd gedeelte van de databank.

5. Ter stimulering van starters en groeiende kleine ondernemingen werd het stelsel van de adviespremies als stimulans naar voor geschoven. In 2001 werd gestart met de bijsturing van de adviespremieregeling. Op inhoudelijk vlak worden volgende bijstellingen voorgesteld :

- de uitbreiding van de doelgroep van kleine tot de kleine en middelgrote ondernemingen ;
- de uitbreiding van de aanvaardbare sectoren ;
- de verruiming van de soorten adviezen die in aanmerking komen ;
- de trajectbegeleiding door een begeleidingsadviseur bij haalbaarheidsstudies ;
- de verhoging van de subsidieplafonds ;
- de verhoging van de frequentie van de indiening van aanvragen ;
- de versoepeling van de uitbetalingsprocedure ;
- de omvorming van de erkenningsregeling van de bedrijfsadviseurs tot een certificeringssysteem.

Advies moet kwaliteitsvol zijn. Net als bij het systeem van de opleidingscheques het geval is, moeten de aanbieders gescreend worden op hun kwaliteit door middel van een audit of het voorleggen van een reeds behaald kwaliteitscertificaat.

6. Economie, en meer specifiek ondernemerschap, is een zeer heterogeen, uitgebreid en omgevingsgevoelig beleidsdomein. Daarom is het noodzakelijk dat de administratie voor de wetenschappelijke onderbouwing van de beleidskeuze kan terugvallen op een steunpunt. Inzicht in de motor van onze economie, met name de ondernemingen en meer in het bijzonder de ondernemers, staat bij het steunpunt ondernemerschap voorop. De centrale vraagstelling voor het beleid is de relatie tussen deze actor en het voorwaardenstellend beleid dat de Vlaamse overheid uitwerkt. In de beleidsvisie van de Vlaamse regering is het de bedoeling dat in de toekomst de administraties een belangrijke rol gaan spelen in de beleidsvoorbereiding en evaluatie.

7. Specifiek voor het Vlaams Instituut voor Zelfstandig Ondernemen (VIZO) werden in de voorbije twee jaar enkele belangrijke mijlpalen genomen, in de eerste plaats het erkennings- en financieringsbesluit dat op de ministerraad van 24 juli jongstleden werd goedgekeurd. Dit besluit regelt de erkenning en de financiering van de centra voor middenstandsvorming en heeft tot doel de noodzakelijke schaalvergroting binnen het VIZO-netwerk en de leertijdverlenging effectief te realiseren. Met dit erkenningsbesluit is het streefdoel om tot maximaal nog vijf centra in Vlaanderen te komen met een provinciale dekking.

In het kader van het actieplan 'Een leven lang leren in goede banen' dat in juli 2000 door de Vlaamse regering werd goedgekeurd, zal het behalen van een European Computer Driving License verder aangemoedigd worden. Met het computerrijbewijs kan de individuele gebruiker aantonen dat hij of zij over de nodige computerkennis en -vaardigheden beschikt.

8. De investeringssteun zal via een 'callsysteem' worden toegekend : er worden oproepen gelanceerd aan de klanten/bedrijven die binnen een bepaalde termijn een project kunnen indienen. De best geplaatste projecten hebben recht op investeringssteun tot uitputting van de beschikbare budgettaire enveloppe. Het indienen van de projecten door de klanten/bedrijven zal hierbij exclusief via het Internet kunnen gebeuren. Ook de ecologiessteun zal op dezelfde manier worden uitgekeerd.

9. De administratie Economie staat in voor het verlenen van subsidies voor de uitbouw van bedrijventerreinen en vervult een coördinerende taak bij het inventariseren van de bestaande bedrijventerreinen. De databank die gecreëerd wordt moet een strategisch ondersteunend instrument worden bij de uitbouw van een duurzaam ruimtelijk economisch beleid en het stimuleren van de omgevingsfactoren van onze economie.

Het huidig besluit van de Vlaamse regering van 16 juni 1998 tot regeling van de toekenningsvoorwaarden, de subsidiepercentages en het beheer van de bedrijventerreinen en bedrijfsgebouwen is dringend aan herziening toe. Een tweede belangrijk aandachtspunt vormt het stimuleren van kwaliteit op bedrijventerreinen. Daartoe zal in de toekomst het masterplan als basis voor het inrichten van bedrijvenparken kunnen gesubsidieerd worden. Daarnaast wordt ook het beheer op bedrijventerreinen als subsidievoorwaarde sterk uitgebreid. Het oprichten van een beheerscomité wordt verplicht gemaakt en ook de bedrijven gevestigd op

het terrein zullen in het beheer betrokken (kunnen) worden.

De activiteiten van de huidige bedrijfsgebouwen blijven in hoofdzaak beperkt tot het verhuren van kantoor- en productieruimtes. Om dit tegen te gaan wordt in het nieuwe besluit meer nadruk gelegd op de begeleiding van startende ondernemingen. Hiertoe krijgt de manager een meer actieve rol toegewezen en wordt een subsidie verleend die gedeeltelijk voorziet in de kosten van de manager en zijn secretariaat. Bedrijfsgebouwen komen er in de eerste plaats voor startende ondernemingen. Het is de bedoeling dit besluit met niet onaanzienlijke accentverschuivingen in de loop van 2002 aan de Vlaamse regering ter goedkeuring voor te leggen.

Er wordt ook gewerkt aan een amortisatiefonds. In een eerste fase zal een studie het recuperatiepotentieel bepalen in de gemeenten of zoekzones die eerst in aanmerking komen voor terrein- en bodemsanering. De achterliggende gedachte bestaat erin na te gaan in hoeverre een hogere grondprijs van de meest gegadigde en eerst gesaneerde gebieden kan bijdragen tot de financiering van een latere – economisch minder rendabele – fase van de globale sanering. De tweede fase omvat de concrete uitwerking van een financieringsstructuur van het amortisatiefonds met het oog op het bepalen van het vereiste werkingskapitaal van het amortisatiefonds voor de sanering van het segment terreinen met het grootste recuperatiepotentieel. De identificatie en evaluatie van verschillende financieringsmogelijkheden en de recuperatie van het geïnvesteerde kapitaal laat toe na te gaan welke de mogelijke aanvullende financieringsmogelijkheden van het amortisatiefonds zijn.

Tenslotte zal nagegaan worden hoe de recuperatie van het geïnvesteerde kapitaal optimaal kan verlopen met aandacht voor kritieke elementen zoals de duurtijd van de prefinanciering door het amortisatiefonds, het risico dat de Vlaamse overheid wenst te lopen en de modaliteiten van de terugbetaling. Op basis van de resultaten van het onderzoek zal in 2002 het amortisatiefonds concreet gestalte worden gegeven.

1.3. Expansiesteun

1. Er is een inhaaloperatie in de afhandeling van expansiedossiers. De totale stock onbehandelde steunaanvragen van kleine, middelgrote en grote ondernemingen bedroeg eind 1999 5.235 dossiers waarvan 4.665 KO-dossiers (kleine ondernemingen) en 570 MGO-dossiers (middelgrote en grote ondernemingen). Tijdens de begrotingscontrole

2000 werd het budget voor expansiesteun opgetrokken naar 6,02 miljard frank voor de kleine ondernemingen en naar 7,4 miljard frank voor de middelgrote ondernemingen. De begroting van het jaar 2000 bevatte bijgevolg 13,42 miljard frank vastleggingsmachtigingen voor expansiesteun of 6,61 miljard frank meer dan in 1999. De inhaaloperatie 2000 resulteerde in een stock van 2.715 dossiers eind november. Als gevolg van het anticipatief gedrag van de ondernemingen op de in de beleidsbrief 2001 aangekondigde opschorting van de meertewerkstellingssteun werd een verhoogde instroom genoteerd die resulteerde in een piek van 3.726 dossiers eind april 2001. De opschorting werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 28 april 2001 en resulteerde in een felle terugval van nieuwe investeringsdossiers vanaf mei.

Voor de middelgrote en grote ondernemingen werd in de vorige beleidsbrief aangegeven dat de Europese Commissie eind 1999 de richtlijnen MGB3 ter uitvoering van de economische expansiewet van 30 december 1970 op een aantal punten strijdig heeft verklaard met de Europese regelgeving inzake staatssteun aan ondernemingen.

Met het oog op de uitbouw van een optimale strategie ten aanzien van de Europese Commissie werd een impactanalyse uitgevoerd voor de dossiers ingediend vóór 1 januari 2000. 209 dossiers ingediend voor die datum vielen onder de opschortingsproblematiek. Het verlies werd ingeschat op bijna 50 procent van het initieel toekenbaar bedrag. De impactanalyse gaf een globaal geschat steunverlies van maximaal 4,76 miljard frank. Aangezien de grootste budgettaire weerslag gekoppeld was aan de problematiek van de retroactiviteit en de wijziging van de steunkaart met ingang van 1 januari 2000 enerzijds en aan de manifeste strijdigheid met de Europese regels over staatssteun van de steun voor exporttoename, tools at vendor en immateriële investeringen anderzijds, werd beslist een strategie naar Europa te ontwikkelen die ertoe moet leiden dat het steunverlies omwille van retroactiviteit en gewijzigde steunkaart wordt ingeperkt.

De administratie heeft haar standpunt verdedigd bij de Europese instanties op 17 januari en 20 juni 2001. Actueel wordt onderhandeld op het politieke niveau om een definitieve oplossing te vinden voor de dossiers ingediend vóór 1 januari 2000.

2. In de beleidsbrief 2001 werd aangekondigd dat de meertewerkstellingssteun, die in het kader van de economische expansiewetgeving wordt toegekend, nog in 2001 zou worden opgeschort om een heroriëntering van de middelen in het volgende

jaar mogelijk te maken. Er werd voor geopteerd om de meertewerkstellingssteun op te schorten in plaats van af te schaffen, zodat deze maatregel in functie van de economische conjunctuur herbekeken kan worden. De heroriëntering van het economisch ondersteuningsbeleid – juridisch, inhoudelijk en budgettair – moet gezien worden in het licht van deze evolutie.

Het klassieke expansiebeleid vindt haar juridische basis in een zowel voor de klant als voor de Vlaamse overheid en de Europese Commissie complex instrumentarium. Het actueel economisch beleidspatroon wordt quasi volledig bepaald door de wet van 30 december 1970 betreffende de economische expansie, de wet van 4 augustus 1978 tot economische heroriëntering en het decreet van 15 december 1993 tot bevordering van de economische expansie in het Vlaamse Gewest.

Inhoudelijk kunnen in het vernieuwd economisch ondersteuningsbeleid volgende pijlers worden onderscheiden :

- steun aan ondernemingen in functie van de doelgroep en de vestigingslocatie ;
- steun aan ondernemingen om hun onderneming in ecologisch verantwoorde zin te ontwikkelen ;
- steun ter professionalisering van het ondernemerschap in de vorm van advies en steun voor studies ;
- steun ter bevordering van het levenslang leren binnen de onderneming ;
- steun voor de uitrusting van bedrijventerreinen en –gebouwen.

Bij het opstellen van de ontwerpen van besluit betreffende KMO-steun in het Vlaamse Gewest en MGO-steun in ontwikkelingszones werd rekening gehouden met de resultaten van een algemene screening van de steunstelsels in de lidstaten van de Europese Unie (EU). Als generieke vaststelling geldt dat in de meeste landen de fiscalisering van het beleidsinstrumentarium sterk is ontwikkeld. Er is een algemene tendens om via fiscale hervormingen de lasten voor het bedrijfsleven te drukken. Ook binnen de Belgische context tekent deze tendens zich af. Het is de bedoeling een lager en duidelijker belastingtarief in het leven te roepen dat voor alle ondernemingen geldt met het oog op het behoud van een competitief Belgisch fiscaal systeem.

In een eerste fase werden criteria opgesteld aan de hand waarvan de projecten zullen worden geselecteerd. Deze criteria hebben elk een bepaalde filosofie die vanuit beleidsmatig oogpunt wordt gesteund : ze moeten een economisch strategisch belang hebben, zij moeten duidelijk te formuleren zijn, zonder interpretatieruimte, en zij moeten gemakkelijk controleerbaar zijn. De expansiesteun nieuwe stijl zal aangepast worden volgens een aantal criteria. Volgende elf criteria werden in een eerste fase weerhouden :

- het percentage van de autofinanciering ten opzichte van het bedrag van de subsidiabele investeringen ;
- de verhouding van het gevraagde subsidiepercentage ten opzichte van het maximaal toegelaten subsidiepercentage ;
- het tewerkstellingscriterium om te voorkomen dat kapitaalsintensieve investeringen de arbeidsintensieve zouden wegdrücken ;
- milieucriterium – duurzaam ondernemen ;
- de toegevoegde waarde naargelang de bijdrage die de onderneming tot de nationale welvaart levert ;
- het innovatiecriterium ;
- de economische leefbaarheid van de onderneming ;
- het vormingscriterium ;
- het criterium van de informatie- en communicatietechnologie ;
- het starterscriterium ;
- het herlocalisatiecriterium

3. De nieuwe ecologiesteunmaatregel wil het investeringsklimaat gericht op een duurzame ontwikkeling en het vervaardigen van duurzame producten stimuleren. Dit veronderstelt een heroriëntering van de productie en consumptie naar een besparing van grondstoffen, reductie en hergebruik van afval, een rationeel energiegebruik met CO₂-reductie, het gebruik van hernieuwbare energiebronnen en een elektriciteitsopwekking via warmtekrachtkoppeling.

De nieuwe regeling voor het ondersteunen van ecologische investeringen vertrekt van volgende uitgangspunten :

- het vastleggen van de te bereiken milieudoelstellingen in een resultaatsverbintenis ;
- het beperken van de administratieve formaliteiten tot een minimum met het oog op een grotere toegankelijkheid voor kleine (en middelgrote) ondernemingen ;
- de budgettaire beheersbaarheid.

Het nieuwe voorontwerp van besluit maakt een onderscheid tussen energie- en milieu-investeringen. De eerste categorie ondersteunt investeringen gericht op de vermindering van de CO₂-emissies, één van de basiselementen voor het realiseren van het CO₂/REG-beleidsplan in het kader van de Kyoto-doelstelling. De milieu-investeringen zijn gericht op efficiënter grondstoffenverbruik (grondstoffenbesparing) en het bevorderen van de omschakeling naar een meer milieuvriendelijke technologie. De gediversifieerde aanpak naar KMO's enerzijds en grote ondernemingen anderzijds wordt door het specifiek karakter van de investeringsprojecten verlaten. In analogie met energie-investeringen kunnen ondernemingen zich bij hun keuze laten leiden door een limitatieve lijst van technologieën. De minister onderlijnt dat reeds heel wat bedrijven dossiers hebben ingediend. Dit bewijst dat een ecologisch verantwoorde productiewijze door meer en meer bedrijven als een must wordt aanzien.

De voorgestelde steun wordt gedifferentieerd naar grootte van de onderneming waarbij KMO's positief worden gediscrimineerd in vergelijking met grote ondernemingen. Tevens wordt de steun gedifferentieerd naargelang de aard van de investering met een grotere tussenkomst bij energie- dan bij milieu-investeringen.

4. Het logische sluitstuk van de operatie is dat de Fondsen voor Economische Expansie en Regionale Reconversie (FEERR), het financieringsvehikel voor de verschillende ondersteuningsmaatregelen, vervangen worden door één financieringselement, een nieuwe Vlaamse openbare instelling (VOI) van het type A, zijnde het fonds voor het flankerend economisch ondersteuningsbeleid.

I.4. Versterking van de (sub)regionale economische dynamiek

De verschillende oefeningen inzake de hertekening van deze subregionale werkingen evenals de opties die in het kader van het beter bestuurlijk beleid werden genomen, hebben de nood aangetoond van een betere stroomlijning van de ontwikkelingen op subregionaal vlak. Het kerntakendebat is daarbij richtinggevend, met respect voor het subsidiariteitsprincipe.

1. De voorbije jaren werden reeds tien *streekcharters* goedgekeurd door de Vlaamse regering. Ten einde de geldingskracht en de democratische legitimiteit van streekcharters te vergroten, werd ervoor geopteerd de laatste goed te keuren streekcharters vooraf uitdrukkelijk voor te leggen aan alle gemeenteraden uit het werkingsgebied van het streekplatform en aan de provincieraad. Dit is inmiddels gebeurd voor het streekcharter voor Midden-Limburg en voor het streekcharter voor het Meetjesland. Op korte termijn zal dit ook gebeuren voor de streekcharters voor Noord-Limburg en voor de Westhoek.

Voor de financiering van streekcharterprojecten zal gestreefd worden naar een preciezere rol voor de Vlaamse overheid. Het oprichten van streekinvesteringsmaatschappijen zal worden omgebogen naar de stimulering van publiek-private samenwerking (PPS) omdat dit beter de subsidiariteit tussen de verschillende overheidsgeledingen weerspiegelt.

2. Op basis van de streekcharters worden strategische hefboomprojecten voorgesteld door de streekplatformen. Aangezien de administratie Economie, noch de streekplatformcoördinatoren automatisch over de meest recente projectinformatie beschikken, is ervoor geopteerd een informatiesysteem te ontwikkelen waarbij projectinformatie ter beschikking wordt gesteld door de projectverantwoordelijken. Dit projectinformatiebeheerssysteem heet *SEIN* (Subregionaal Economisch Informatiesysteem of Streek eigen Informatienetwerk).

3. De opdracht voor het *Strategisch Plan Ruimtelijke Economie (SPRE)* werd verlengd. In eerste instantie wordt gemikt op de evaluatie van het RSV, met name het ontwikkelen van instrumenten op lokaal te kunnen inspelen op de problematiek van de zonevreemde bedrijven en het ontwikkelen van bedrijventerreinen. De nood aan bedrijventerreinen mag niet worden gehypothekeerd door een regeling voor zonevreemde bedrijven. Zonevreemde

bedrijven nemen immers al ruimte in. De planning van bedrijventerreinen moet apart worden beschouwd.

De website strategisch plan ruimtelijke economie heeft niet alleen de bedoeling de betrokkenen en het publiek te informeren over de stand van zaken van de wetenschappelijke bevindingen op het vlak van ruimtelijke economie in Vlaanderen, maar ook om een grotere betrokkenheid tot stand te brengen vanuit academische kringen, beleidsmensen en dergelijke teneinde het debat inzake een aantal ruimtelijk-economische vraagstukken te voeden en te verdiepen.

4. De *Huizen van de Onderneming* zijn de laagdrempelige antennes van de Vlaamse overheid in de regio's en hebben als eerste taak het doorverwijzen van de klant, de ondernemer, naar de betrokken dienst. Via accountmanagers moet de relatie met de klanten verder worden geoptimaliseerd.

De minister wenst eerst een overzicht te krijgen van alle betrokken actoren. Bij het opstarten van de strategisch-economische cellen had de minister gemerkt dat dezelfde mensen vaak in verschillende organisaties hetzelfde advies geven over dezelfde dossiers. Er is nood aan netwerking. De minister wenst aan het bestaande geheel van instituten geen nieuw instituut toe te voegen, maar een samenwerkingsverband tot stand te brengen met respect voor ieders autonomie.

Het nieuwe Huis van de Onderneming dient een Vlaamse instelling te zijn met subregionale aanspreekpunten. Naast Vlaamse sturing waarbij een basispakket aangeboden wordt, kunnen er subregionale accenten gelegd worden. De minister pleit dan ook voor het oprichten van directiecomités en regio-fora waarin ook de respectievelijke regio-managers van het Huis van de Onderneming zitting hebben.

De mogelijkheid bestaat dat er nog andere organisaties fysisch deel gaan uitmaken van het Huis van de Onderneming. Aan te bevelen is dat bijvoorbeeld de buitendiensten van Export Vlaanderen, provinciale economische diensten, ... met respect voor de eigenheid van iedere organisatie, gehuisvest zouden worden in het Huis van de Onderneming.

5. Het *Mercuriusproject*, gelanceerd door de toenmalige minister van Economie Van Rompuy, was een goed instrument om het stedelijk-commercieel weefsel nieuwe impulsen te geven. De minister wil begin volgend jaar een opvolger van het Mercuri-

usproject lanceren. Nieuw is dat niet enkel de der tien centrumsteden, maar ook de kleinere steden hiervoor in aanmerking komen. De steun zal over de deelnemende steden en gemeenten worden verdeeld via een wedstrijdformule. De nieuwe call zal maximaal rekening houden met de manco's vastgesteld bij de evaluatie. Naast de verruimde termijnen zullen de steden en gemeenten kunnen beschikken over een helder kader. Zo zullen ze veel meer informatie krijgen over de vereiste inhoud en vorm van de dossiers, achtergronden over planingsprocessen, de beoordelingscriteria etc.

6. Het project *bedrijfsvriendelijke gemeente* wil de problemen en de misverstanden die er zijn tussen de ondernemerswereld en de gemeentelijke en andere overheden detecteren en oplossen en de communicatie tussen beide bevorderen. De coördinatie van het project berust bij de Kamer van Koophandel, de Vlaamse overheid ondersteunt het project financieel en inhoudelijk.

7. Midden 2001 keurde de EU de doelstelling 2-programma's goed, inclusief de phasing-out programma's voor Vlaanderen. De Europese steun voor deze programma's bedraagt zowat 195 miljoen euro (7,8 miljard frank).

Voor de grensoverschrijdende acties in het kader van de Interreg-programma's, waarvoor aan Vlaanderen een bedrag van zowat 49 miljoen euro (bijna 2 miljard frank) wordt toegekend, zal de cofinanciering zich richten op concrete economische projecten die op langere termijn de samenwerking tussen de grensgebieden bevorderen.

Voor het communautair initiatief URBAN zal in het geselecteerde stadsdeel van Antwerpen prioriteit worden gegeven aan de economische revitalisering van het gebied, zowel inzake infrastructuur als met betrekking tot de ontwikkeling van en de samenwerking tussen ondernemingen.

1.5. *Valorisatie van de natuurlijke rijkdommen*

1. Een werkgroep ging begin 2000 van start met de uitwerking van een voorontwerp voor het *oppervlaktedelfstoffendecreet*. In 2002 zal verdere uitvoering worden gegeven aan dit decreet met bijzondere aandacht voor de opmaak van de uitvoeringsbesluiten.

2. Het is noodzakelijk om de behoeften aan delfstoffen zo goed mogelijk te bepalen. Een goed onderbouwde behoeftebepaling vraagt een grondig inzicht in zowel de vraag- als de aanbodzijde van de verschillende delfstoffen, onder meer klei en

leem. De medio 2001 definitief goedgekeurde wijziging van het gewestplan Kortrijk beoogt een invulling van de planmatige aanpak van ontwikkelingsperspectieven voor de ontginning van dakpannenklei. Bij wijze van pilootproject besteedde de Administratie Natuurlijke Rijkdommen en Energie (ANRE) een in termijn beperkte opdracht uit voor het opstellen van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan op basis van de oppervlakte-delfstoffenplannen 'klei van de Kempen' en 'Leem in Zuid-Limburg'. Anderzijds werd een intensief overleg georganiseerd met de zandwinners in functie van de behoeftebepaling en concrete locatievoorstellen.

Uiteindelijk zal een set van oppervlakte-delfstoffenplannen ontstaan die mee uitvoering geven aan de doelstellingen van het delfstoffendecreet. De plannen zijn gebaseerd op ontwikkelingsperspectieven voor een termijn van minimaal 25 jaar en bevatten acties voor de komende vijf jaar zodat ze een basis vormen voor de sectorale voorstellen inzake ruimtelijke ordening en mee de basis zijn voor de opmaak van andere specifieke beleidsplannen.

De economisch-geologische input voor elke oppervlakte-delfstof en de bundeling ervan in een algemeen oppervlakte-delfstoffenplan moet in 2002 afgerond zijn, zodat de basis is gelegd voor de opmaak van gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen. De verschillende overlegfasen bij de ontwikkeling van gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen worden in samenwerking met de afdeling Ruimtelijke Planning verder gecoördineerd en opgevolgd.

3. Tegelijk wordt er gezocht naar substitutiemogelijkheden voor delfstoffen. Er werd tevens gevraagd een set van indicatoren te definiëren en een methodologie te ontwikkelen voor de evaluatie van het duurzaamheidsprincipe. Het eindrapport wordt verwacht eind maart 2002.

4. Een betere kennis van de diepe ondergrond is nodig om na te gaan in welke mate de diepe ondergrond economisch valoriseerbare toepassingen toelaat. Door middel van verschillende studies dient de haalbaarheid van deze toepassingen in Vlaanderen te worden ingeschat.

In 1995 werd in de schoot van de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) een Kenniscentrum Ondergrondse Energiebronnen (KOEN) opgericht. De primaire taak hiervan was het vrijwaren voor de toekomst van de reusachtige hoeveelheid gegevens betreffende de ondergrond, afkomstig van de decennialange steenkoolwinning

in het Kempisch bekken. Het is de bedoeling via de algemene kennis van de ondergrond tot een inventaris te komen van alle mogelijke toepassingen ervan met een economische inslag. Dat het potentieel van de Vlaamse ondergrond reëel is, mag blijken uit de recente interesse van bedrijven voor exploratieactiviteiten (onder andere van mijn gas).

De opmaak van deze kaarten was en is de aanleiding voor het stapsgewijze aanleggen van grote verzamelingen boorgegevens. Voor 2002 is de uitbreiding van de D.O.V. voorzien met databanken die momenteel reeds in de schoot van het Kenniscentrum Ondergrondse Energiebronnen gegenereerd werden.

De bedoeling van het Grinddecreet was een einde te maken aan de grindwinning in de provincie Limburg vanaf 1 januari 2006 door om de 2 jaar het productiequotum te bepalen. Op die manier kan men een planmatige en geleidelijke afbouw verwezenlijken. Bovendien werd er van uit gegaan dat de behoefte aan grind gelijkmatig kon verminderd worden. Uit de praktijk is gebleken dat het bepalen van de productiequota niet voldoende is om een afbouw te realiseren.

Het grootste probleem hierbij was het operationeel maken van de nieuwe grindgebieden. De vertragen hierbij hebben ertoe geleid dat bij toepassing van alle andere opgelegde regels er geen sprake is van een afbouwcurve. Het enige echte knelpunt situeert zich in de periode na 2005, waar verondersteld wordt dat de grindwinning een einde neemt zonder garantie dat voldoende substitutiematerialen tegen die tijd beschikbaar zullen zijn.

1.6. Het Europees Voorzitterschap – de Vlaamse invalshoek

De beleidsnota Economie 2000-2004 sloot reeds nauw aan bij de Europese agenda in het algemeen, het meerjarenprogramma van de Europese Commissie en de aandacht hierin voor de KMO's in het bijzonder. De uitbouw van het flankerend economisch beleid werd verder uitgespit in de beleidsbrief Economie 2001 met de heroriëntatie van de expansiesteun naar instrumenten die beter inspelen op de noden van de Vlaamse economie, gekaderd in een voorwaardenschepend beleid.

1.7. Projecten

Het Digitaal Actieplan 'e-fl@nders' is één van de speerpunten om de doelstellingen van de Europese Top van Lissabon in de praktijk om te zetten. Als

aanzet voor de uitbouw van het digitaal actieplan leek het noodzakelijk de positie van Vlaanderen inzake informatie- en communicatietechnologie (ICT) in kaart te brengen enerzijds en binnen deze analyse na te gaan hoe een ICT-strategie ten aanzien van KMO's kan worden ontwikkeld anderzijds.

Vlaanderen blijkt op ICT-vlak een tussenpositie in te nemen met een bovengemiddelde score voor de indicatoren 'bedrijfsomgeving' en 'kennisinstellingen' en een ondergemiddelde score voor 'overheid' en 'bevolking'. De sterktes van Vlaanderen zijn te vinden in de dynamiek van de ICT-cluster en de ontwikkeling binnen bepaalde, kennisintensieve niches van de ICT-markt, de beschikbaarheid en het gebruik van venture capital ICT-bedrijven, het aantal en de groei van de patentaanvragen in de ICT-sector. De beperkte kritische massa van het ICT-cluster in Vlaanderen, de hoge kostenstructuur op gebied van arbeidskosten, telecomkosten en vennootschapsbelasting zijn de voornaamste zwaktes. Opportuniteiten dienen zich aan door de versnelde liberalisering van de telecommunicatiesector als accelerator van diverse ontwikkelingen, een intensivering van de samenwerking tussen overheid, universiteiten en bedrijfsleven en de verdieping van de bestaande unieke kennisintensieve niches binnen de ICT-basis. Het tekort aan ICT'ers dreigt een rem te zetten op de economische groei. Het gebrek aan 'role-models' zet een hypotheek op het toekomstperspectief van de globale ICT-cluster.

In het K(M)O-ICT-Plan worden KMO's beschouwd als dé sleutels tot vernieuwing. Hun kleinschalig karakter laat hen toe met de nodige flexibiliteit in te spelen op de voortdurende wijzigingen die gepaard gaan met de ontwikkeling van de kennis- en vernieuwde economie.

KMO's hebben evenwel specifieke behoeften. Er bestaat een verband tussen de grootte van de onderneming, de sector waaronder de onderneming ressorteert en de behoefte aan een expliciete, strategische visie. KMO's investeren weinig in ICT, erger, als er al investeringen plaatsgrijpen, gebeuren ze vaak impulsief en weinig doordacht. De verwachtingen van KMO's ten aanzien van nieuwe technologieën getuigen dikwijls van een gebrek aan realisme. Ze hebben eerder behoefte aan concrete zaken dan aan strategieën.

De doorstroming van informatie gebeurt actueel via inbelverbindingen. Met de toenemende informatiestromen voldoen deze verbindingen niet meer en is een uitbreiding van de reeds beschikbare bandbreedte vereist. Het zelfs gedeeltelijk uit

handen geven van de communicatie is een drempel voor sommige bedrijfsleiders.

ICT-diensten integreren in het bedrijf betekent niet noodzakelijk dat er ook behoefte bestaat aan eigen ICT-personeel. ICT kan worden geoutsourced. KMO's wensen zelf hun leveranciers te kiezen. Soms treedt een mismatch op omdat leveranciers of externen niet duidelijk weten wie binnen de onderneming instaat voor ICT.

KMO's vertonen een grote heterogeniteit met betrekking tot ICT-toepassingen. Binnen de versnelde uitbouw van de netwerkeconomie, waarbij KMO's in relatie staan tot grote ondernemingen, worden ze verplicht zich in te schalen in een nieuwe ICT-omgeving die niet of onvoldoende rekening houdt met het specifiek karakter van de KMO.

KMO's hebben zeer specifieke behoeften, maar vaak hebben ze een stimulans nodig om de oplossingen te implementeren. Een voorbeeldfunctie zou kunnen uitgaan van KMO's die een succesvolle ICT-implementatie hebben doorgemaakt. Ook de overheid zou deze voorbeeldfunctie moeten waarnemen.

De uitbouw van een portaalsite voor KMO's is een dringende noodzakelijkheid teneinde de communicatiestromen tussen overheid en KMO te stroomlijnen. Een verbeterde onderlinge communicatie tussen overheidsdiensten moet de overbevraging van de onderneming drastisch terugschroeven. Loutere sensibiliseringscampagnes missen een blijvend effect wegens hun kortlopend karakter. Bovendien zorgt het heersend tekort aan specialisten voor discontinuïteit in de begeleiding.

Het digitaal actieplan zal in 2002 verder worden ontwikkeld. Binnen deze strategie moet rekening worden gehouden met volgende elementen :

- het bestaan van drie groepen KMO's bij de lancering van nieuwe technologieën : de early adopters, de volgers en de achterblijvers, waarbij de graad van effectiviteit mee bepaald zal worden door de mate waarin het beleid met de heterogeniteit van de doelgroep rekening zal houden ;
- respect voor de doelstellingen vooropgesteld in de Europese Top van Lissabon en aandacht voor de krachtlijnen van 'GoDigital' en 'eFl@nders'.

De strategie zal uitmonden in een keuze uit drie mogelijke beleidsopties : de voortzetting van het huidige ICT-clusterbeleid, het voeren van een actief e-ICT-overheidsinterventiebeleid of de introductie van een e-ICT-kaderbeleid in Vlaanderen.

II. Algemene bespreking

Er wordt ook verwezen naar het uitgebreide schriftelijke antwoord dat minister Gabriëls gaf op vragen van de heer André-Emiel Bogaert (**bijlage 1**)

II.1. Vlaamse economie : quo vadis ?

De heer *Jacques Laverge* merkt op dat in de inleiding van de beleidsbrief een vrij somber beeld wordt geschetst van de omgevingsfactoren van de Vlaamse economie. Hij vraagt zich af of dit pessimisme gefundeerd is. Er zijn toch tekenen die er op wijzen dat de recessie wat voorbijgaat aan Vlaanderen. Hij maakt zich meer zorgen over de stelling van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) dat de concurrentiekracht van België opnieuw daalt. Een vermindering van de concurrentiekracht heeft grote gevolgen voor een open en exportgerichte economie als de Vlaamse. De heer Laverge vraagt of de concurrentiekracht van Vlaanderen daalt en zo ja, welke maatregelen de minister daartegen zal nemen. Hij vraagt ook of er tussen Vlaanderen en Wallonië verschillen zijn in de evolutie van de concurrentiekracht, aangezien de OESO enkel uitspraken doet over nationale staten zonder een onderscheid te maken tussen de verschillende regio's binnen een staat.

De heer *Roland Van Goethem* merkt op de periode van hoogconjunctuur wellicht achter de rug ligt. Opvallend is dat dit vrij onverwacht gebeurde, zonder dat er enig teken was van een oververhitting van de economie. Er zijn inspanningen nodig om deze trend om te buigen, maar de spreker stelt vast dat de beleidskredieten voor economie ten opzichte van vorig jaar met 23 procent dalen. Er werd een lastenverlaging voor de bedrijven aangekondigd, wat noodzakelijk is, maar in de begroting is daarvan geen spoor terug te vinden.

– Op de specifieke vraag van de heer Laverge antwoordt de *minister* dat er tabellen bestaan om de economische situatie in België te vergelijken met die in de EU, de VS of de wereld, maar niet om vergelijkingen te trekken tussen de Vlaamse en Waalse economie. Het Steunpunt Ondernemerschap heeft de opdracht gekregen om tegen ten

laatste halfweg 2002 een precies vergelijkingsinstrument te ontwikkelen.

Meer algemeen waarschuwt de minister voor overdreven pessimisme over de economische toestand. Een studie van Amerikaanse economen geeft aan dat de huidige terugval in de Amerikaanse economie, na een groeiperiode van 9 jaar, normaal is. Tevens blijkt dat de langste recessieperiode na de tweede wereldoorlog slechts tussen de 9 en 11 maanden duurde. Dat betekent dat de conjunctuur in de VS, waar de recessie in maart van dit jaar begon, in het voorjaar van 2002 opnieuw zal aantrekken. Met een vertraging van enkele maanden zal dit fenomeen zich vermoedelijk ook in Europa voordoen.

Het budget voor economie is dit jaar met 23 procent verminderd, maar de voorbije twee jaar was het budget telkens sterk gestegen als gevolg van de inhaaloperatie voor de behandeling van de expansiesteundossiers. Dit vertekent het beeld. In feite moet men de begroting 2002 vergelijken met de begroting 2000, voor de start van de inhaaloperatie. Indien men die vergelijking maakt, blijkt dat er in de begroting 2002 13 miljard frank beleidskredieten voor Economie werden ingeschreven. Dit is bijna 1 miljard frank meer dan twee jaar geleden.

Los daarvan is de minister ervan overtuigd dat het budget voor gewestmateries en voor economie in het bijzonder moet stijgen, zeker wanneer de economie sputtert. Hij wenst een debat in de plenaire vergadering over de verdeling van de financiële middelen over gewest- en gemeenschapsmateries. Meer geld voor de ene sector betekent automatisch minder geld voor de andere. De minister betreurt het dat er op federaal niveau geen budgettaire ruimte meer was om de beloofde tweede lastenverlaging door te voeren. Alle buurlanden proberen via een verlaging van de fiscale lasten het bedrijfsleven te stimuleren, ook al heeft ook daar de recessie toegeslagen. Er moeten extra stimulansen komen voor het bedrijfsleven, anders ontstaat er een negatieve spiraal die zal leiden tot demotivatie van de bedrijven.

– De heer *Jan Laurys* verwijst in dit verband naar zijn actuele vraag over het kijk- en luistergeld. Het kijk- en luistergeld wordt afgeschaft en zal ook uit de productenkorf van de index verdwijnen. Het gevolg is dat de index en de lonen trager zullen stijgen. Dit komt wel de bedrijven ten goede, maar niet de werknemers. Is dit geen pervers gevolg van de afschaffing van het kijk- en luistergeld ?

De *minister* antwoordt dat de afschaffing van het kijk- en luistergeld niet bedoeld was om het bedrijfsleven te stimuleren. Dit is slechts een neven-effect ervan. Om het bedrijfsleven te stimuleren zijn er meer fundamentele ingrepen nodig, zeker ten overstaan van onze buurlanden, waartoe onze belangrijkste handelspartners Nederland en Duitsland behoren. Vlaanderen was aan een inhaaloperatie bezig inzake competitiviteit, maar intussen hebben de andere landen ook niet stilgezeten. Hierdoor dreigt Vlaanderen terug een grotere achterstand op te lopen. De verlaging van de vennootschapsbelasting en de invoering van het ruilingsysteem, dat ook in Nederland wordt toegepast, zal volgens de minister een positieve invloed hebben. Het is belangrijk dat het zo snel mogelijk in de praktijk wordt gebracht. De meeropbrengsten en terugverdieneffecten zullen de kostprijs ervan ruimschoots compenseren.

II.2. Bevorderen van meer en beter ondernemerschap

1. De heer *Laverge* benadrukt het belang van het ondernemerschap voor de economie. De ondernemingsgeest in Vlaanderen is niet erg sterk, maar in feite geldt die vaststelling voor de hele EU. Wel is het zo dat in Wallonië meer inspanningen worden geleverd om de ondernemersgeest aan te wakkeren. Ook in Vlaanderen is er nood aan stimulansen voor het ondernemerschap. De heer *Van Goethem* verwijst in dit verband naar de beleidsbrief, waarin wordt gesproken over het stimuleren van de juiste attitude. Hij steekt hierbij een beschuldigende vinger uit naar bepaalde media, die het ondernemerschap in slecht daglicht plaatsen. Beginnende ondernemers worden echter vooral afgeschrikt door het slechte sociale vangnet en de zware lasten voor zelfstandige ondernemers. Ondernemerschap stimuleren is dus niet enkel een mentale kwestie, het vergt ook concrete initiatieven.

Een van de grootste problemen waarmee beginnende ondernemers te kampen hebben is de moeilijke kapitaalopbouw voor hun onderneming. De heer *Laverge* vraagt de visie van de minister hierover. De vorige minister van Economie kondigde een heel nieuwe structuur van het Waarborgfonds aan. Uit een eerste analyse blijkt dat de overheid relatief weinig risico's loopt bij deze waarborgverlening, maar dat de procedure te ingewikkeld is.

De heer *Eddy Schuermans* merkt op dat in de beleidsbrief staat dat in het algemeen 'de bevraagde participatiemaatschappijen de voorwaarden van de garantieregeling eenvoudig en inhoudelijk redelijk goed gedefinieerd' vinden. Ze zijn ook tevreden

over de werking van het Vlaams Waarborgfonds. De spreker begrijpt niet waarom de minister dan beweert dat er nood is aan een alternatief instrument, waarbij hij zich spiegelt aan voorbeelden uit de VS en Nederland. Wat is precies het verschil met het Vlaamse model? In de beleidsbrief staat ook dat zal worden ingespeeld op de mogelijkheden die het Europees Investeringsfonds biedt inzake investeringskredieten. Zijn er al concrete dossiers ingediend? Is dit werkbaar?

De heer *Mathieu Boutsen* meent dat het geringe aantal aanvragen de oorzaak is voor het opdoeken van het Waarborgfonds in zijn huidige vorm. Hij vraagt een inventaris van de dossiers die het Waarborgfonds de laatste vijf jaar behandelde. De middelen die voorheen naar het Waarborgfonds gingen, moeten worden aangewend voor steunverlening aan startende ondernemingen.

De heer *Paul Van Malderen* wijst erop dat beginnende ondernemers niet alleen met financieringsproblemen kampen, maar ook met een gebrek aan rechtsbescherming en rechtszekerheid. Hij haalt het voorbeeld van licenties, octrooien en patenten aan. Grote bedrijven dienen massa's patenten in, laten deze registreren, maar gebruiken die vaak niet. Andere bedrijven die niet op de hoogte zijn van het bestaan van het patent, riskeren juridische vervolging. Bovendien is het in België mogelijk een eenzijdig kortgeding in te leiden zonder dat een ander bedrijf daarvan op de hoogte is, waardoor het plots voor voldongen feiten wordt geplaatst. Om dergelijke praktijken te vermijden, zou men volgens de spreker de registratie van een patent moeten koppelen aan de ingebruikname ervan op korte termijn. Intellectuele eigendom is een federale bevoegdheid, maar de heer Van Malderen wenst zich hierdoor niet te laten weerhouden om het thema ter sprake te brengen.

– De *minister* beklemtoont nogmaals de noodzaak om vanaf zo jong mogelijke leeftijd de juiste attitudes voor het ondernemerschap te stimuleren. Dit is een taak voor het onderwijs en de VZW Jonge Ondernemingen. Inzake startende ondernemingen scoort Vlaanderen slechter dan de meeste Europese landen en ook slechter dan Wallonië. Dit moet wat gerelativeerd worden, omdat Vlaanderen al van oudsher over een zeer dicht weefsel van KMO's beschikt. Wallonië begint nu aan een inhaalbeweging. Omdat het vanaf een veel lagere vertrekbasis start, valt elke groei er veel meer op.

Een herziening van het Waarborgfonds was reeds onder de vorige minister van Economie in het vooruitzicht gesteld, omdat het marktaandeel van

het Waarborgfonds voortdurend afnam. Deze hervorming wordt nu voorbereid. Het huidige besluit over de waarborgregeling werd aangepast naar Nederlands model, waarbij de overheid als backoffice opereert waarop de banken inspelen. De vraag is voor hoeveel procent van het aangevraagde krediet de overheid zich borg stelt. Indien dit minder dan 100 procent bedraagt, nemen ook de banken een deel van het risico op zich. Er wordt een rondetafelconferentie voorbereid waarop ook de banken worden uitgenodigd. De waarborg voor de startende bedrijven zou hoger liggen (bijvoorbeeld 75 procent van het krediet) dan deze voor reeds bestaande ondernemingen (bijvoorbeeld 50 procent van het krediet).

Er zijn verschillende modellen mogelijk. Het voordeel van de SBIC's is dat zij relatief goedkoop zijn : de kosten ervan worden geraamd op 120 miljoen frank. Het is nieuw voor de Europese Unie. In de VS blijkt het zeer goed te werken, maar het systeem is moeilijk 'vertaalbaar' naar het Vlaams niveau. Er is ook een Engels-Frans systeem dat duurder uitvalt dan de SBIC's (500 miljoen frank), maar wel is goedgekeurd door de EU, wat de administratieve goedkeuringsprocedures voor Vlaanderen aanzienlijk verlicht. Het grootste voordeel is dat het Europese systeem duidelijke terugverdieneffecten heeft, waar deze in het Amerikaanse systeem afwezig zijn.

Een andere vraag is hoe dit fonds zal worden geïntegreerd in de bestuursorganen. Een mogelijkheid is om het fonds, hetzij als een intern verzelfstandigd agentschap (IVA), hetzij als een beleidsvoorbereidende cel, te integreren in de bestaande administratie. Een andere mogelijkheid is de integratie als een dochtermaatschappij van de Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV) met de naam Startersfonds. De minister wenst op dit vlak geen te sterke inmenging van de overheid. Hierdoor zou men de belangrijkste actor, de financiële wereld, uit het oog verliezen. Uiteindelijk is dit voor een deel hun verantwoordelijkheid.

Wat de opmerkingen van de heer Van Malderen betreft, belooft de minister dit met de federale minister van Economie en de Vlaamse minister van Innovatie te bespreken.

2. De heer *Laverge* laat zich lovend uit over het instrument van de dienstencheques. Ze zijn in eerste instantie bedoeld voor bedrijven, die cheques kunnen aankopen voor hun personeel. De spreker betreurt het dat de dienstencheque niet toegankelijk is voor particulieren die zelf een eigen zaak willen starten.

De heer *Van Goethem* vindt dat de opleidingscheques ten laste zouden moeten komen van de begroting voor werkgelegenheid. Bovendien is er vooral in perioden van schaarste op de arbeidsmarkt behoefte aan extra vorming voor personeelsleden. Dat is nu niet meer het geval.

– De *minister* verklaart dat in de begroting 1,8 miljard frank is uitgetrokken voor opleidingscheques. De werkelijke inspanning is echter dubbel zo groot, omdat de overheid maar de helft van het totale bedrag betaalt. De opleidingscheques worden, zonder verdere administratieve verplichtingen, via een callsysteem verdeeld onder de aanvragers en geven recht op een bepaald aantal uren opleiding bij de erkende opleidingscentra. Een onderneming kan voor maximum 6.000 euro opleidingscheques kopen. Dit betekent dat vooral KMO's gebruik zullen maken van dit instrument, want voor een groot bedrijf is 6.000 euro peanuts.

De opleidingscheques komen ten laste van het budget Economie. Het gaat immers om een specifieke economische maatregel, en geen tewerkstellingsmaatregel. Opleidingscheques richten zich op werknemers in een onderneming, en zijn niet bedoeld om werkzoekenden aan tewerkstelling te helpen. Nu het idee van de werknemersparticipatie meer en meer doordringt, zal de grens tussen werkgevers en werknemers echter vervagen. De belangen van werknemers en werkgevers lopen steeds meer parallel.

Zowel werknemers in een bedrijf als zelfstandigen hebben recht op en nood aan opleiding. De minister wenst de opleidingscheques echter exclusief voor te behouden voor werknemers. Voor zelfstandigen wordt aan een ander denkspoor gedacht. De minister wenst het stelsel van adviespremies om te vormen tot een stelsel van adviescheques, met inbegrip van een andere oriëntatie van de trajectbegeleiding.

3. Volgens de heer *Laverge* moet men orde op zaken stellen in de verschillende vormingsinstituten die Vlaanderen rijk is : de opleidingen van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling (VDAB), het Onderwijs voor Sociale Promotie (OSP) en het VIZO. Meer bepaald meent hij dat het OSP op het terrein van de VIZO-centra komt. Het OSP richt immers ook beroepsopleidingen in, wat volgens de spreker niet de taak is van het OSP. Bovendien wordt het OSP ook deels gefinancierd door de onderwijsbegroting. Een doorlichting dringt zich op.

Naar aanleiding van de terechte wens om mogelijke overlappingen tussen de verschillende opleidings- en vormingsinstituten te vermijden is er reeds sprake geweest van een mogelijke fusie van de VIZO- en VDAB-opleidingen. De heer *Van Goethem* vindt dit geen goed idee. De VIZO-opleidingen zijn bedoeld voor kandidaat-zelfstandigen, de VDAB-opleidingen voor werknemers. Dit zorgt voor een totaal ander perspectief voor degene die de opleidingen volgt. Het specifieke van de VIZO-opleidingen moet zeker behouden blijven. De heer *André Moreau* sluit zich hierbij aan. Een bijkomend argument om de VIZO-opleidingen niet te integreren in de VDAB is de lopende reorganisatie van de VDAB. Het inpassen van de VIZO-opleidingen in de VDAB zou volgens hem de zaken alleen maar nodeloos compliceren.

4. De heer *Laverge* vraagt aandacht voor het leertijdsysteem. Het geeft jongeren een belangrijke aanzet om zelfstandige te worden, maar wordt gehypothekeerd door een aantal negatieve evoluties. Zo daalt het aantal kandidaten, mede door de concurrentie van het deeltijds leren en deeltijds werken. Wie voor dit laatste stelsel kiest, wordt immers betaald. Daarentegen is er niets vastgelegd over de bezoldiging in het leertijdsysteem. Het is ook nodig om het statuut van de leersecretarissen te herzien.

– De *minister* antwoordt dat het systeem van de leertijd wordt geactualiseerd en in definitieve besluiten gegoten. De bedoeling is het systeem te optimaliseren. Er wordt een andere term gezocht voor 'leertijd', omdat dit een pejoratieve connotatie heeft voor de doelgroep, die vaak uit mensen bestaat die al te kampen hebben gehad met schoolmoeheid.

5. De heer *Schuermans* merkt op dat in de beleidsbrief werd aangekondigd dat het administratieve luik van de peterschapsprojecten zou worden vereenvoudigd. Wat is de stand van zaken? De spreker dringt erop aan om deze projecten opnieuw snel op te starten.

– Voor de globale netwerkeconomie is het volgens de *minister* van belang dat de peterschapsprojecten en -cheques worden ontwikkeld. Het systeem waarbij een ervaren ondernemer als coach optreedt voor een minder ervaren 'petekind' heeft zijn verdiensten reeds bewezen. Het verschaft ondernemers op korte termijn praktische informatie en leidt tot resultaten. Het bestaande aanbodgestuurde systeem wordt vervangen door een vraaggestuurd instrument dat beter inspeelt op de behoeften. Het gaat in 2002 van start. Er wordt een budget van 120 miljoen frank voor uitgetrokken.

6. In de passus over ecologiesteun wordt vaak gesproken over duurzaam ondernemen. De heer *Van Goethem* vraagt wat de minister daar precies onder verstaat. Iedereen lijkt een andere inhoud aan dit begrip te geven.

– De *minister* verwijst hiervoor naar het Brundlandt-rapport. Daarin werd gesteld dat duurzame economie een economisch, ecologisch en sociaal aspect bevat: economie betekent winst, ecologie betekent solidariteit tussen de generaties en het sociale staat voor de solidariteit tussen de mensen. Het is de bedoeling dat een gezonde en duurzame economie ook voor de komende generaties nog voor welvaart zal zorgen. Een duurzame economie gaat omzichtig om met grondstoffen en omgevingsfactoren om ook de komende generaties de kans te geven (duurzaam) te ondernemen.

II.3. Expansiesteun

De heer *Schuermans* merkt op dat hij, als overtuigd verdediger van expansiesteun, nog nooit zo'n een pleidooi voor expansiesteun als in de beleidsbrief heeft gelezen. Er wordt expliciet in gesteld dat expansiesteun van fundamenteel belang is voor het aantrekken van nieuwe ondernemingen: 'Vlaams studiewerk bevestigt de impact van de expansiesteun op het localisatiegedrag van vooral grote ondernemingen. Basis- en strategische steun beïnvloedt dit gedrag aanmerkelijk. Tewerkstellingssteun speelt voornamelijk een rol bij arbeidsintensieve ondernemingen.' Opmerkelijk is ook dat hierbij een vergelijking met het buitenland wordt toegepast, waaruit blijkt dat in Nederland in drie kwart van de gevallen de steun doorslaggevend of belangrijk was bij de bedrijfsvestiging. Dit is in tegenspraak met de knauw die de expansiesteun krijgt in de begroting.

De *minister* wenst de vergelijking met Nederland te relativeren. Het feit dat Nederland nieuwe bedrijven heeft kunnen aantrekken, heeft volgens hem vooral te maken met de vennootschapsbelasting en het rulingsysteem dat, als het goed wordt toegepast, een goed instrument is om het gewicht van het bedrijf, de investeringsgrootte en het aantal tewerkgestelde personen af te wegen. De graad van belastbaarheid kan daarop worden afgestemd. De minister hoopt dat dit systeem ook in België (op federaal niveau) zo snel mogelijk zijn beslag krijgt.

In Nederland bleek dat expansiesteun weinig invloed heeft op uitbreidingsinvesteringen. Ook in Vlaanderen beweren grote bedrijven dat het al dan niet verkrijgen van expansiesteun hun beslissing

om uit te breiden niet heeft beïnvloed. De heer *Schuermans* repliceert dat die relativering niet geldt voor de invloed op de locatiekeuze bij nieuwe vestigingen, de vergemakkelijking van financiering van de investeringsprojecten en de 'lokmiddel-functie' van voldoende grote subsidies. Volgens de *minister* bewijst dit dat men een en/en-beleid moet voeren, waarbij men ook rekening moet houden met de effecten op langere termijn. De evaluatie van het Nederlandse subsidiebesluit vond in 1998 plaats maar leidde pas in 2000 tot een nieuw besluit.

De minister wenst het stelsel van de expansiesteun als volgt te hervormen. Een deel van de expansiesteun gaat naar de opleidingscheques (lineaire maatregel), een ander deel blijft behouden als expansiesteun, maar dan wel met toepassing van nieuwe, strikte criteria die opgesomd worden in de beleidsbrief. Er zijn nog andere lineaire maatregelen denkbaar : de afschaffing van de onroerende voorheffing op de bedrijven, de afschaffing van de kruissubsidie milieu, de afcentiemen (wat binnen de huidige staatshervorming nog niet kan) of de vermindering van de registratierechten voor de bedrijven. Al deze denksproten worden momenteel onderzocht op hun efficiëntie en lineaire toepasbaarheid.

De heer *Schuermans* merkt op dat de budgetten voor expansiesteun al anticiperen op de nieuwe regeling. Is dit budget werkbaar, vermits men toch nog een tijdje zal moeten verderwerken met de oude regeling ? De heer *Didier Ramoudt* verwijst in dit verband naar twee belangrijke expansiesteundossiers die zeer binnenkort zullen worden besproken door de Vlaamse regering.

De *minister* antwoordt dat in afwachting van de goedkeuring van de nieuwe reglementering de huidige expansiesteundossiers nog volgens de oude criteria worden behandeld. Het ontwerp van decreet dat het kader biedt voor de nieuwe expansiesteunregeling is principieel goedgekeurd door de Vlaamse regering. De *medewerker van de minister* legt uit dat er maximaal rekening is gehouden met wat Europa aan economisch kader bepaalt. De Europese Commissie laat het ontwerp van decreet publiceren in het Europees Publicatieblad, zodat de lidstaten hun standpunt kunnen bepalen. Dit kost tijd. De heer *Schuermans* meent dat dit nog een aantal jaren kan aanslepen, maar de *minister* hoopt het decreet voor de zomer te kunnen afronden.

II.4. Versterking van de regionale economische dynamiek

1. Het is de bedoeling om de gewestelijke ontwikkelingsmaatschappijen (GOM) te hervormen en in te passen in de nog op te richten Huizen van de Onderneming, die moeten uitgroeien tot 'centers of excellence', waarbij elk Huis van de Onderneming op een bepaald domein knowhow kan ontwikkelen. De heer *Schuermans* vindt het verstandig om specialisatie na te streven, maar dat betekent ook dat de ondernemers die met de Huizen van de Onderneming in contact zullen komen, niet in elke provincie op dezelfde competentie een beroep zullen kunnen doen. Het lijkt de heer *Schuermans* onwaarschijnlijk dat een West-Vlaamse ondernemer een bepaalde competentie zal zoeken in het Huis van de Onderneming in Limburg.

In de beleidsbrief leest de heer *Schuermans* : 'Per kerntaak op Vlaams niveau zullen er trekkers worden gedefinieerd waarbij er binnen de respectievelijke kerntaak een kerntaakverantwoordelijke zal worden aangewezen (accountmanagers)'. Wat wordt onder die trekkers verstaan ?

De minister had tijdens de toelichting aangekondigd dat hij eerst nog een ronde zou doen van de provincies vooraleer met de Huizen van de Onderneming te starten. De heer *Schuermans* leidt hieruit af dat de structuur van de Huizen van de Onderneming niet noodzakelijk gelijk zal zijn aan deze die in de beleidsbrief werd geschetst. Intussen worden wel de ordonnanceringskredieten voor de GOM's met 28 procent verlaagd. De spreker vraagt wat de motivatie hiervan is en wat dit betekent voor de werking van de GOM's. Er wordt ook niet meer gesproken van provinciale financiering. Betekent dit dat deze wegvalt ?

– De *minister* antwoordt dat hij voor de start van de Huizen van de Onderneming nog een ronde van de GOM's wil doen om na te gaan of de module, zoals ze was getekend, beantwoordt aan wat hij wil aanreiken. Uit de contacten met de strategische cellen is gebleken dat teveel mensen op teveel gremia hun advies over hetzelfde dossier moeten geven. Het mag er niet toe leiden dat er nog een extra gremium wordt gecreëerd, zonder enige coördinatie. De heer *Schuermans* leidt hieruit af dat dit haaks staat op wat er in de beleidsbrief staat. De *minister* antwoordt dat hij een bestaand idee heeft overgenomen, maar dat hij zijn eigen accenten wil leggen wat de invulling betreft. De basisideeën staan niet ter discussie, maar men moet ook oog

hebben voor de efficiëntie. De GOM's kunnen hierover zinvolle suggesties doen.

De *minister* verklaart ook dat de kredieten voor de GOM's niet dalen : in 2001 was er 5 469 000 euro uitgetrokken en in 2002 5 543 000 euro. De heer *Schuermans* betwist dit, omdat de ordonnanceringskredieten wel degelijk dalen. De *medewerker van de minister* legt dit uit als volgt. De contracten met de GOM's liepen telkens voor een jaar, maar werden niet op kalenderjaarbasis afgesloten. Dit betekende dat sommige contracten bijvoorbeeld van maart tot maart volgend jaar liepen. De ordonnanceringscurve schommelde sterk. Bij de start van de Huizen van de Onderneming werd afgesproken om alle GOM's op eenzelfde basis te laten starten. De afbetalingsschema's van de GOM's moesten op elkaar worden afgestemd. De beleidskredieten blijven constant, maar de ordonnanceringskredieten schommelen.

2. De heer *Laverge* stelt vast dat talrijke instellingen zich bezighouden met het subregionaal economisch beleid. Er is nood aan een concrete positionering van al deze instellingen, zeker wat de taakverdeling en financiering ervan betreft. Hij pleit ervoor om het netwerk van de streekplatformen te behouden, omdat zij belangrijke informatie leveren over de economische dynamiek van een regio. Hij erkent dat ze niet overal even goed functioneren, maar wijt dit voor een deel aan de huidige financiering van de streekplatformen, die een goede werking belemmert. Zo moeten de streekplatformen zelf een deel van hun werkingskosten betalen.

Om de democratische legitimiteit van de hefboomprojecten van de streekplatformen te verhogen, schrijft de regering voor dat deze moeten worden goedgekeurd door de gemeente- en provincieraden. De heer *Laverge* heeft hier bedenkingen bij. Volgens hem biedt de brede samenstelling van de streekplatformen voldoende garanties voor het democratische gehalte ervan, door de opname van vertegenwoordigers van de sociale partners en van het lokale en regionale beleidsniveau. Het goedkeuren van de hefboomprojecten door alle gemeentebesturen van een regio is een tijdrovende procedure die kan worden misbruikt. Het volstaat dat een of twee gemeentebesturen weigeren het project goed te keuren om de werking van het systeem volledig te blokkeren.

– De *minister* benadrukt dat hij de streekplatformen en -charters als belangrijke instrumenten voor het regionaal economisch beleid beschouwt. Via de streekplatformen zijn allerlei belangrijke, lokale

initiatieven opgeborreld. Als voorbeelden haalt de minister projecten aan over brownfields, duurzame bedrijventerreinen en innovatiebeleid. Elk project uit de streekcharters wordt door de cel regionaal economisch beleid getoetst aan het beleidskader van het Vlaamse economische beleid. De minister benadrukt zelf niet tussenbeide te komen bij de beoordeling van deze projecten. Dit zou indruisen tegen de filosofie van de streekcharters.

3. De heer *Laverge* vraagt of het Mercuriusproject geëvalueerd werd. Is het in zijn opzet geslaagd ? Zijn de resultaten wel in verhouding met de ingezette middelen en werden deze wel voor de juiste doeleinden gebruikt ? De heer *Van Goethem* sluit zich hierbij aan. Hij uit zijn twijfels over de juiste aanwending van het geld. Als voorbeeld haalt hij een gemeente aan die met de fondsen van het Mercuriusfonds een oud klooster aankocht en er gemeentediensten in onder bracht.

De heer *Moreau* sluit zich aan bij de vorige sprekers. De middelen van het Mercuriusfonds moeten de handel in de stad dynamiseren en moeten niet naar onroerend goed of personeelskosten gaan. De controle hierop is onvoldoende. Hij hoopt dat Mercurius-bis met resultaatsverbintenissen zal werken.

De *minister* antwoordt dat het Mercuriusproject geëvalueerd wordt. Hierbij wordt rekening gehouden met de evaluatie van de administratie, die gebaseerd was op vragenlijsten die door de deelnemende steden werden ingevuld. De evaluatie van het Mercuriusfonds moet nagaan of het beoogde doel bereikt werd. Het maakt de minister niet uit of dat doel bereikt werd door investeringen in personeel, onroerend goed of andere zaken, als het doel maar bereikt werd.

Mercurius wordt projectmatig verdergezet. Er is 1 miljard frank uitgetrokken voor stadsvernieuwingsprojecten, in samenspraak met de heer Paul Van Grembergen, minister bevoegd voor Monumenten en Landschappen. In het vorige systeem kwamen enkel de centrumsteden voor projecten in aanmerking, waarna volgens een wedstrijdformule de middelen werden toegekend. De minister vindt het onderscheid tussen centrumsteden en andere steden kunstmatig. In het nieuwe systeem vertrekt men van een projectmatige aanpak. Er wordt een project voorgesteld en steden kunnen daaraan participeren, of ze een centrumstad zijn of niet. De projecten worden begeleid door centrummanagers. In het totaal hebben 24 projecten de steun van het Vlaams Gewest gekregen voor een bedrag van samen 87 miljoen frank.

II.5. De internationale context

1. De heer *Laverge* pleit voor grensoverschrijdende beleidsinitiatieven inzake economie, meer bepaald voor samenwerkingsverbanden met Wallonië. De economie stopt niet aan de grens. In dit verband dringt de heer *Van Goethem* aan op extra initiatieven om Vlaanderen te promoten in het buitenland. Vroeger was de federale overheid exclusief bevoegd voor het exportbeleid, nu worden gezamenlijke exportmissies georganiseerd tussen de verschillende gewesten. De spreker vindt het noodzakelijk dat Vlaanderen eigen handelsmissies kan organiseren.

– De *minister* gaat ermee akkoord dat er grensoverschrijdende acties moeten komen. Negatieve economische ontwikkelingen buiten de grenzen van het Vlaams Gewest mogen de eigen economie niet beïnvloeden. De minister kondigt een overleg aan met de Waalse minister van Economie om hieraan concrete invulling te geven. Om Vlaanderen buiten de eigen grenzen beter te promoten, wenst de minister de werking van alle instellingen die het bevorderen van de economische contacten met het buitenland tot taak hebben (Export Vlaanderen, het Vlaams Promotiecentrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM), de Dienst Investeren in Vlaanderen (DIV)) optimaal op elkaar af te stemmen. Export kan een middel zijn om duurzame relaties tot stand te brengen tussen Vlaanderen en de landen waarnaar het exporteert. Dit is een voorbeeld van economische duurzaamheid.

2. De heer *Laverge* wenst ook een diepgaande bespreking van de gevolgen van het Kyoto-protocol voor de Vlaamse economie. De EU heeft berekend welke de meest vervuilende factoren zijn en raadt aan om vooral te werken aan het terugdringen van die vervuilende stoffen die men het gemakkelijkst kan reduceren. Niet de industrie, maar de huishoudens en diensten zijn de grootste vervuilers. De heer *Laverge* vreest echter dat men vooral aan de industrie extra inspanningen zal vragen, waardoor de dalende concurrentiekracht van Vlaanderen nog meer in het gedrang komt. Vermits in het Kyoto-protocol enkel gesproken wordt van België, vraagt hij zich af wie er het meest vervuult : Vlaanderen of Wallonië ? Als men het antwoord op die vraag weet, kan men ook berekenen wie de grootste inspanningen zal moeten leveren. En wie moet er in Vlaanderen de grootste inspanningen leveren ? Aansluitend hierop vraagt de heer *Van Goethem* of er reeds studies beschikbaar zijn over de gevolgen van de implementatie van Kyoto op de werkgelegenheid in Vlaanderen.

– De *minister* wijst erop dat de Europese lidstaten verplicht zijn om de aanbevelingen uit het Kyoto-protocol te implementeren. Dit zou vooral gevolgen hebben voor Vlaanderen en Nederland, onder andere omdat daar een sterke concentratie is van chemische en petrochemische industrie. De minister wil, in samenspraak met het bedrijfsleven, een gefaseerde uitvoering van de richtlijn. Ook in deze sectoren zijn herstructureringen aan de gang. De minister wil ten alle prijze vermijden dat de toekomst van deze bedrijven of sectoren gehypothekeerd wordt door uitlatingen of acties van de overheid. Ook dit is duurzaam ondernemen.

III. Artikelsgewijze bespreking en indicatieve stemmingen

Over het aan de commissie toegewezen gedeelte van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2002 (bevoegdheden van minister Gabriëls – Economie) worden geen opmerkingen geformuleerd.

Het aan de commissie toegewezen gedeelte van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2002 (bevoegdheden van minister Gabriëls – Economie) wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen tegen 4 bij 2 onthoudingen.

DEEL II : BEVOEGDHEDEN VAN DE HEER DIRK VAN MECHELEN, VLAAMS MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING, INNOVATIE, MEDIA EN RUIMTELIJKE ORDENING

De algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2002 heeft, voor wat de bevoegdheden van de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, betreft, voor de behandeling in de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme betrekking op de volgende bepalingen :

Decreetsbepalingen : Artikels 15 (programma's 71.3, 71.4 (beide samen met de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid) 26 (samen met de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid) en 34 (samen met de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting).

Begrotingstabel – afdeling I : programma 71.3 (samen met de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid), 71.4 (met code I als ordonnateur en samen met de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid)

Begrotingstabel – bijlage : ION van categorie B :Vlaams Instituut tot bevordering van het Wetenschappelijk Technologisch Onderzoek in de Industrie (IWT) ;

ION type sui generis : Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO)

In samenhang hiermee werden ook de beleidsbrieven Het economisch overheidsinstrumentarium, beleidsprioriteiten 2001-2002, ingediend door de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening (*Parl. St.*, VI. Parl. 2001-2002, nr. 894/1) en Wetenschaps- en Technologische Innovatiebeleid, beleidsprioriteiten 2001-2002, ingediend door mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs, en de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening (*Parl. St.*, VI. Parl. 2001-2002, nr. 912/1), in de commissie besproken. De bespreking vond plaats op 20 november 2001.

A. Economisch overheidsinstrumentarium

A.I. Toelichting door de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening

Er wordt verwezen naar de beleidsbrief.

A.II. Algemene bespreking

A.II.1. De Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV)

1. In de beleidsbrief wordt de verkoop van een aantal overheidsparticipaties aangekondigd. De heer *Laverge* vraagt of de opbrengst van deze verkoop zal terugvloeien naar het economisch beleid.

De *minister* antwoordt dat voorlopig nog geen participaties worden verkocht ; er wordt alleen een mogelijke verkoop voorbereid. De opbrengst hiervan gaat naar PMV. Het is de bedoeling dat de ministers van de Vlaamse regering, met het kapitaal

en onder de koepel van PMV, vennootschappen kunnen oprichten voor de verwezenlijking van bepaalde doelstellingen die aansluiten bij hun bevoegdheden. Zo behoudt het Vlaams Gewest een enkele holdingmaatschappij, PMV, onder voogdij van minister Van Mechelen, waaronder verschillende dochtermaatschappijen kunnen ressorteren. Voorbeelden zijn de NV MIA (Mobiliteit en Infrastructuur Antwerpen), een PPS-constructie in het kader van stedelijk beleid, of de SBIC's.

2. De heer *Bogaert* wenst een reeks punctuele vragen te stellen over de nieuwe taken van de PMV, maar toont zich bereid deze nader aan bod te laten komen tijdens een debat over de PMV in de commissie.

- Welke plannen heeft de Vlaamse regering in verband met de werkzaamheden van de PMV in de toekomst ?
- Kunnen eventuele dochtermaatschappijen van de PMV, die via PPS-formules tot stand zouden komen, enkel op gewestelijk niveau worden opgericht of zijn er ook lokale formules mogelijk ?
- Is er al een vennootschap opgericht voor de realisatie van de vierde Scheldeoververbinding ?
- Er wordt gedacht aan de oprichting van een maatschappij voor O&O-activiteiten voor de toeleveringssector van de automobielenijverheid. Wat zou dit juist inhouden ?
- Is de begeleiding bij het aantrekken van een luchthavenmanager voor de luchthavens van Deurne en Oostende een specifieke taak voor de PMV ?
- Wat wordt verstaan onder de begeleiding bij de oprichting van een gespecialiseerde leasingmaatschappij voor luchthaveninfrastructuur ?
- Wat bedoelt men met de 'positionering' van de het overheidsagentschap PPS ?
- Kan de uitwerking van een stappenplan voor de verzelfstandiging van PMV nader worden verduidelijkt ?
- Welke was de aanleiding voor de oprichting van de vennootschappen NV Flairic en NV VETC en welke activiteiten oefenen ze uit ?
- Wat houdt het Vlaams Participatiefonds voor de Sociale Economie in en waarom is de PMV gelast met het beheer van deze participatie ?

De *minister* antwoordt dat aan de werking en structuur van PMV slechts twee wijzigingen worden doorgevoerd. Vanaf ten laatste 27 januari 2002 is PMV is niet langer een dochter van de Vlaamse Participatiemaatschappij (VPM), maar een rechtstreekse dochter van het Vlaams Gewest, en krijgt ze een eigen opdracht en dynamiek. Het stappenplan voor de verzelfstandiging van PMV is volledig doorlopen.

Tot nu toe voerde PMV vooral opdrachten uit in het kader van de 'derde functie' van de Gewestelijke Investeringsmaatschappij Vlaanderen (GIMV), waarbij via PMV beroep werd gedaan op de deskundigheid van investeringsmanagers van GIMV. Een contract regelde de vergoedingen en voorwaarden waartegen het personeel van GIMV opdrachten voor PMV uitvoerde.

De investeringsmanagers van GIMV schreven voor PMV – dus voor het Vlaams Gewest – een rapport over de vierde Scheldeoververbinding. Hierin werd een dubbel spoor ontwikkeld : enerzijds de oprichting bij decreet van de publiekrechtelijke vennootschap NV BAM (Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel), anderzijds (achteraf) de oprichting van de privaatrechtelijke vennootschap NV MIA als dochter van de NV BAM.

Er werd ook consultancy verricht naar de mogelijkheid om een leasingmaatschappij op te richten via een PPS-formule voor de bouw van luchthaveninfrastructuur in Oostende. De bedoeling was om in Oostende cargobehandeling te realiseren met een privé-partner.

De NV VETC (Vlaams Engineering en Test Centrum) kadert in Flanders Drive. Haar taak is de clustering van de kennis rond de toeleveringssector van de automobielassemblage in Vlaanderen.

Het overheidsagentschap PPS is een idee van de minister-president, die een kenniscel rond PPS wilde oprichten. Het is de bedoeling dat het gewest, maar ook lokale besturen, er beroep op kunnen doen voor de ontwikkeling van bepaalde aspecten van PPS. De minister van Economie plant bijvoorbeeld de oprichting van een Fonds Duurzaam Ondernemen en SBIC's. Hij kan deze plannen laten screenen door het overheidsagentschap PPS en verder laten uitwerken door PMV.

Het Vlaams Participatiefonds voor de Sociale Economie is opgericht op 8 september 2000. PMV werd gelast om in naam en voor rekening van het Vlaams Gewest een kapitaalsparticipatie van 27

miljoen frank te beheren. Het fonds wordt samen met de federale overheid gefinancierd en beheerd.

A.II.2. De Gewestelijke Investeringsmaatschappij Vlaanderen (GIMV)

Uit de tekst van de beleidsbrief leidt de heer *Bogaert* af dat de overheid er als aandeelhouder op aandringt dat minstens 25 procent van de investeringen van GIMV in Vlaanderen plaats vindt. Zal de GIMV dit percentage blijven realiseren ?

In tegenstelling tot vroeger lijken ondernemingen niet meer op zoek naar risicodragend kapitaal, maar vooral naar investeerders die een toegevoegde waarde realiseren. De heer *Bogaert* vraagt zich af hoe dit komt.

De *minister* antwoordt dat de overheid nog steeds hoofdaandeelhouder is van GIMV. De bestuurders krijgen van de Vlaamse regering echter geen specifieke richtlijnen om vooral naar projecten in Vlaanderen te zoeken. Uiteindelijk is het niet de Vlaamse regering, maar wel de raad van bestuur die tot een bepaalde investering beslist, na een objectief onderzoek. De minister neemt aan dat de raad van bestuur hierbij ook oog heeft voor de investeringsopportuniteiten in Vlaanderen zelf.

Het stijgend investeringsvolume in het buitenland is te verklaren door de forse stijging van het investeringsbedrag in het algemeen. Op een totaal bedrag van 5,591 miljard frank werd over de eerste zes maanden 1,54 miljard frank geïnvesteerd in projecten in België. 4,05 miljard frank werd geïnvesteerd in het buitenland. GIMV investeert vooral in projecten die een goed rendement geven, ongeacht het feit of ze in België of daarbuiten zijn gelegen. De buitenlandse participaties van GIMV helpen bedrijven zich te integreren in de internationale netwerkeconomie.

Het verschaffen van risicokapitaal blijft in de eerste plaats een opdracht voor GIMV en voor andere investeringsmaatschappijen, niet voor PMV. PMV kan wel helpen met het opstarten van SBIC's.

A.II.3. Gimvindus

1. De vereffening van Gimvindus zou bestaan uit het onderbrengen van de staal- en textielparticipaties van Gimvindus in twee nieuwe vennootschappen, NV Staal Vlaanderen en NV Textiel Vlaanderen, waarna de overige participaties verkocht zouden worden. De heer *Schuermans* vraagt zich af of deze verkoopprocedure is opgenomen in het be-

heerscontract. Gimvindus bezit een belangrijk pakket Sidmaraandelen, die men zou willen omzetten in Arbed- of NewCo-aandelen. Welke impact heeft de vereffening van Gimvindus op deze operatie ?

De verkoop van de Gimvindusparticipaties zal aan de Vlaamse regering extra middelen geven. De heer *Laverge* vraagt zich af hoe deze aangewend zullen worden.

De *minister* antwoordt dat de geplande vereffening van Gimvindus, zoals gevraagd door de onderzoekscommissie, in bedrijfseconomisch opzicht geen nadelige gevolgen mag hebben voor de bedrijven waarin Gimvindus participeert. In contacten met bedrijfsleiders en vakbonden werd dezelfde boodschap meegegeven.

Bij de vereffening zou Gimvindus in drie onderdelen worden opgesplitst : NV Staal Vlaanderen, NV Textiel Vlaanderen en NV Gimvindus 'rest'.

Wat de staalparticipaties betreft, bezit Gimvindus 27,8 procent van de aandelen van het staalbedrijf Sidmar. Daarnaast is er de participatie, via Finindus, in ALZ, een dochterbedrijf van Sidmar. De Vlaamse regering wilde begin 1999 deze aandelen omzetten in aandelen van Arbed, de groep waarvan Sidmar deel uitmaakt. Dit gebeurde deels op vraag van Arbed zelf, maar ook deels omdat de Vlaamse regering terecht meende dat de omzetting van haar participatie in een niet-beursgenoteerd bedrijf (Sidmar) naar een beursgenoteerd bedrijf (Arbed) voordelig zou zijn voor Vlaanderen. De onderhandelingen hierover met de Europese Commissie, die aan deze aandelenruil haar fiat moest geven, verliepen niet erg vlot. De voorgenomen operatie werd echter in de schaduw gesteld door de voorgenomen fusie van drie grote staalbedrijven (Sidmar, Usinor en Aceralia) tot NewCo. Aceralia en Arbed blijken echter niet tevreden met de ruilverhouding tussen de aandelen van de drie bedrijven in de nieuwe groep en vragen een herweging van hun aandelen. Het blijft dus afwachten of NewCo wel tot stand zal komen. Bovendien moet ook de Europese Commissie haar goedkeuring hechten aan deze fusie. Indien de nieuwe groep er komt, zal de staalparticipatie van Gimvindus, ondergebracht in de NV Staal Vlaanderen, er een klein, maar herkenbaar deel van uitmaken. De Vlaamse regering heeft garanties gevraagd en gekregen dat de investeringsprogramma's in Sidmar en ALZ zullen worden uitgevoerd zoals gepland. Dit neemt niet weg dat ook daar stappen worden gezet om de personeelskosten onder controle te houden.

Op de bijkomende vragen van de heer *Schuermans* of ook Finindus en de niet-stemgerechtigde Sidmaraandelen deel uitmaken van deze operatie, antwoordt de *minister* bevestigend. Er is ook interesse van andere aandeelhouders om toe te treden tot de NV Staal Vlaanderen. Dit kan de shareholderspositie van de NV Staal Vlaanderen in NewCo enkel maar versterken.

De textielparticipaties worden ondergebracht in de NV Textiel Vlaanderen. Hiervoor worden nog partners gezocht. De overblijvende participaties, Gimvindus 'rest', zullen verkocht worden. De Vlaamse regering heeft aan de raad van bestuur van Gimvindus gevraagd om een voorstel van vereffening via een verkoopprocedure uit te werken. Een aantal participaties zullen afgezonderd worden. Novovil is nog actief op het terrein en wordt daarom ondergebracht bij PMV. De opdracht van Werfinvest is afgelopen en wordt via een interne fusie opgeslorpt door Gimvindus 'rest'. Wat dan nog rest, is het delicate dossier van de scheepskredieten. Een aantal privé-bedrijven is hierin geïnteresseerd. De vraag rijst welke risicopremie de overnemer hiervoor zal vragen. Er is beslist dat dit in elk geval eerst wordt voorgelegd aan de Vlaamse regering.

Het debat over de aanwending van de vrijgekomen middelen uit de verkoop komt nog te vroeg. De middelen zullen beheerd worden door PMV.

2. De heer *Laverge* vraagt zich af of de oprichting van de NV Staal Vlaanderen en NV Textiel Vlaanderen geen uiting is van een wens van de overheid om een steviger positie in te nemen in de staal- en textielsector. Hij kant zich tegen overheidsparticipaties in privé-bedrijven. Als het bedrijf in moeilijkheden komt – zoals Sabena – voelt de overheid zich moreel verplicht om extra toegevingen te doen aan de werknemers, op kosten van de gemeenschap. Werknemers van kleine bedrijven hebben dit voordeel niet. Dit creëert een fundamentele ongelijkheid tussen werknemers die zich in eenzelfde situatie bevinden.

De *minister* repliceert dat NewCo de Vlaamse overheid net een kans biedt om zich terug te trekken uit de staalsector. Indien Gimvindus haar Sidmaraandelen kan omzetten in Arbed- of NewCo-aandelen, krijgt ze beursgenoteerde aandelen in handen. Dit biedt de overheid de kans om zich op termijn terug te trekken uit de vennootschap. Hetzelfde geldt voor de textielsector.

3. De heer *Bogaert* stelt een aantal vragen over de manier waarop de schulden, gewestwaarborgen en dotaties aan Gimvindus worden overgedragen op

de nieuwe vennootschappen. *Voor het antwoord op deze vragen wordt verwezen naar de pagina's 10 tot 12 van de beleidsbrief.*

Een overzicht van de balansen van NV Staal Vlaanderen, NV Textiel Vlaanderen en Gimvindus is opgenomen in bijlage 2.

A.II.4. *De Limburgse Reconversiemaatschappij (LRM)*

1. De heer *Boutsen* vraagt duidelijkheid over de omvang van de LRM-middelen. Eerst werden deze geraamd op 12,5 miljard frank, dan op 15 miljard frank en nu circuleert ook al het bedrag van 18 miljard frank. De heer *Schuermans* vraagt of er al een stappenplan bestaat voor de aanwending van deze middelen. Zullen al deze middelen nog deze legislatuur worden aangewend ?

De *minister* antwoordt dat LRM expliciet bedoeld was voor de reconversie van de Limburgse economie na het verdwijnen van de mijnbouwnijverheid. In de loop der jaren transformeerde LRM zich van een reconversie- tot een investeringsmaatschappij. LRM belegde haar aanzienlijke financiële middelen, in plaats van deze aan te wenden voor de reconversie.

Het decreet van 13 juli 1994 was een nuttig instrument om orde te scheppen in het geheel van participatie- en reconversiemaatschappijen. De raad van bestuur en het management van LRM werd geherstructureerd. Er kwamen ook mensen uit het bedrijfsleven in de leiding van LRM, waardoor LRM gedynamiseerd werd en meer volgens een bedrijfseconomische logica ging werken.

Het eigen vermogen van LRM, dat eind 1999 13,5 miljard frank bedroeg, wordt verdeeld over vier enveloppes. Een eerste deel wordt voorbehouden voor risicokapitaal voor ondernemingen. Dit blijft beperkt tot maximum 7 miljard frank. Het is immers weinig waarschijnlijk dat de vraag naar risicokapitaal in Limburg zo groot is dat alle LRM-middelen hieraan gespendeerd moeten worden. Er werd gevraagd aan de raad van bestuur om aandacht te hebben voor kleine investeringsprojecten waar klassieke investeringsmaatschappijen weinig aandacht voor hebben. LRM kan een belangrijke rol spelen voor het verschaffen van risicokapitaal aan Limburgse KMO's. Een tweede deel is bestemd voor PPS-formules, waarbij de overheid samen met privé-investeerdere projecten opstart in verband met ontwikkeling van industrieterreinen, afvalverwerking, energie, water en mobiliteit. Een derde deel wordt gespendeerd aan initiatieven uit

het Limburgplan die door de Vlaamse regering geselecteerd worden. Een laatste deel is bestemd voor de uitbouw van de transnationale Universiteit Limburg (tUL) en voor projecten inzake onderzoek en ontwikkeling.

Alle projecten die afwijken van de eerste doelstelling van LRM, namelijk het verschaffen van risicokapitaal aan ondernemingen, moeten worden goedgekeurd door de Vlaamse regering en uitgewerkt worden in samenspraak met de functioneel bevoegde minister. Rekening houdend met de ambitieuze doelstellingen, is het logisch dat men niet alle middelen deze legislatuur kan en zal aanwenden.

2. De heer *Laverge* stelt vast dat de middelen van de LRM voor een hele waaier van initiatieven (toerisme, onderwijs, infrastructuur, economie, ...) zullen worden aangewend, zij het dan dat deze beperkt blijven tot Limburg zelf. Dit is conform de eerder gemaakte afspraken, die nageleefd moeten worden, maar toch vraagt de spreker zich af of dit niet haaks staat op het economisch beleid dat de Vlaamse regering wenst te voeren. Kunnen de LRM-middelen niet worden aangewend in het algemeen-Vlaams economisch beleid ? Hebben andere departementen, buiten Economie, inspraak in de aanwending van de middelen ?

3. De heer *Bogaert* merkt op dat hij enige tijd geleden een actuele vraag had gesteld aan de minister-president met het verzoek om enige verduidelijking te geven bij de besteding van de LRM-middelen. De minister-president stelde toen voor dat de functioneel bevoegde minister hierover uitleg zou geven in de Commissie voor Economie. De minister stelt voor om de gedelegeerd bestuurder van LRM, de heer Aerden, uit te nodigen in de commissie om een gedetailleerd overzicht te geven van de besteding van de LRM-gelden.

A.II.5. *De participatie van de Vlaamse regering in de luchtvaartmaatschappij DAT*

Na het faillissement van de nationale luchtvaartmaatschappij Sabena besliste de federale regering om een nieuwe luchtvaartmaatschappij uit te bouwen rond Sabena-dochter DAT.

Aan de gewestregeringen werd gevraagd om uiterlijk tegen 10 december via hun gewestelijke investeringsmaatschappijen mee te participeren in DAT, zodat het financiële risico gespreid werd over de verschillende overheden.

De heer *Bogaert* vraagt of de Vlaamse regering hierover al een beslissing heeft genomen. Is deze beslissing onderbouwd door het Vlaams Parlement ? Volgens de heer Bogaert moet de Vlaamse regering beseffen dat het gaat om een politiek symbooldossier, zoals ook werd gesteld in een advies van de Inspectie van Financiën. Er is geen economisch deugdelijke reden te vinden om geld te pompen in DAT. Bovendien lost dit het sociale probleem niet op, aangezien hooguit 1.100 van de meer dan 8.200 banen behouden zouden blijven. Vlaanderen moet zich solidair opstellen, maar het moet in elk geval gaan om een eenmalige operatie, waaraan geen bestuursfuncties verbonden zijn. Aangezien het om een politiek symbooldossier gaat, overweegt de heer Bogaert een voorstel van resolutie in te dienen, waarin het Vlaams Parlement de manoeuvreerruimte van de Vlaamse regering in dit dossier afbakt. De heer *Schuermans* vraagt of de regering hierdoor een mandaat krijgt om de operatie door te voeren of niet.

Mevrouw *Veerle Declercq* vreest dat er een precedent is geschapen. Indien zich in de toekomst een gelijkaardig sociaal drama zou voordoen, dan zal de regering zich bijna verplicht voelen een gelijkaardige financiële inbreng te doen.

In navolging van de vorige sprekers stelt de heer *Laverge* op zijn beurt dat de beslissing om DAT financieel te steunen vooral door sociale, in plaats van economische redenen werd ingegeven. Gelijkaardige beslissingen van de Vlaamse regering in gelijkaardige dossiers liepen in het verleden telkens faliekant af. Wat zijn de gevolgen voor de Vlaamse regering indien DAT in de problemen zou komen ? Net als de heer Bogaert meent de heer Laverge dat het Vlaams Parlement zijn goedkeuring aan deze operatie moet geven. Terloops uit hij zijn twijfels over de noodzaak en de mogelijkheid om een nieuwe, nationale luchtvaartmaatschappij op te starten in een markt die nu al oververzadigd is. Wie met het vliegtuig ergens naar toe moet, kan dat. Het aanbod aan vluchten is groot genoeg, ondanks het verdwijnen van Sabena. De beelden van quasi-lege vliegtuigen die heen en weer vliegen hebben geen gunstig effect op de publieke opinie.

De heer *Ramoudt* meent dat de Vlaamse regering, via haar voorgenomen participatie in DAT, een signaal geeft om het belang van risicokapitaal in de economie aan te duiden. De steun is nodig om economische en sociale redenen. DAT heeft kansen, maar heeft hiervoor ook de steun van de IATA en de media nodig. De heer *Bogaert* merkt op dat het parlement noch de regering deze factoren in handen hebben.

Een andere vraag is hoe de financiering zal gebeuren. In dit verband merkt de heer *Van Goethem* op dat er sprake was van een terugvorderbare lening aan DAT. Via welke clause en onder welke voorwaarden kan men van DAT deze lening terugvorderen ? Er werd ook gestipuleerd dat de PMV geen eigen kapitaal mocht inbrengen. De vraag rijst vanwaar dit geld moet komen. Als men geen eigen kapitaal inbrengt, moet het geld geleend worden. Zal de PMV een lening afsluiten bij een privé-bank of wordt er aan andere constructies gedacht ?

– De Vlaamse regering heeft het verzoek van de federale regering besproken op haar vergaderingen van 9 en 16 november 2001. De *minister* verwijst tevens naar het standpunt van de Vlaamse regering tijdens het actualiteitsdebat over Sabena.

De Inspectie van Financiën stelde in haar advies om de inbreng afhankelijk te maken van :

- strikte en sluitende juridische voorwaarden, zoals goedkeuring door de Europese Commissie en de curatoren ;
- noodzakelijke opportuniteitsvoorwaarden, zoals een sluitend bewijs van een voldoende financieel plan ;
- een grote waarschijnlijkheid van de return on investment ;
- een ernstig plan waaruit blijkt dat de operationele kosten beneden de operationele opbrengsten kunnen worden gehouden ;
- professioneel management, onder meer door inbreng van een andere luchtvaartmaatschappij ;
- een financieringsvoorstel van PMV dat de normale begroting niet belast.

Het is duidelijk dat de overheid een financieel-economisch risico neemt. Dit risico moet in verhouding staan tot de sociale gevolgen van het Sabena-debacle.

De minister benadrukt dat de overheid in DAT investeert, niet in Sabena. De Vlaamse overheid wil DAT gebruiken als vehikel om een nieuwe luchtvaartmaatschappij uit te bouwen. Dit is niet zo uitzonderlijk : er zijn precedents waarbij men gepoogd heeft de bestaande structuur van een bedrijf in moeilijkheden te behouden, met behoud van een zekere minimumactiviteit, om later de activiteiten volop te hernemen. De economische leefbaarheid,

en niet de nationaliteit van de maatschappij, staat hierbij centraal. De Vlaamse regering houdt rekening met het feit dat Zaventem in het Vlaams Gewest ligt en dat de toeleveringssector van de luchthaven van groot belang is voor Vlaams-Brabant. Anderzijds is luchtvaart geen core business voor de Vlaamse overheid. Het is niet de bedoeling om te blijven zetelen in DAT of aan latere kapitaalsverhogingen mee te werken.

Het gaat om een eenmalige en geplafonneerde financiering van 1 miljard frank. Aan PMV werd gevraagd een aantal financieringsconstructies uit te werken. Dit kan gaan van inzet van begrotingsmiddelen – wat de minister niet wenst – tot derdenfinanciering. Privé-financiering is trouwens een belangrijke voorwaarde. De afspraak is dat de verhouding privé- versus overheidskapitaal 155/45 zou bedragen.

B. Wetenschaps- en technologisch innovatiebeleid

B.I. Toelichting door de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening

De toelichting behandelt de volgende onderwerpen :

- de middelen voor het wetenschaps- en technologisch innovatiebeleid ;
- de stand van zaken van de uitvoering van het regeerakkoord en de beleidsnota, met inbegrip van de implicaties ervan op de begroting ;
- de beleidsbrief 2001-2002 en de implicaties op de begroting.

B.I.1. De middelen voor het wetenschaps- en technologisch innovatiebeleid

De invloed van wetenschappelijke en technologische kennis op onze maatschappelijke en economische ontwikkeling en welvaart is volgens de minister uitermate belangrijk. Deze stelling was terug te vinden in het regeerakkoord en loopt als een rode draad door de beleidsnota en de verschillende beleidsbrieven wetenschaps- en technologisch innovatiebeleid die samen met de minister van Onderwijs en Vorming, mevrouw Vanderpoorten, werden neergelegd.

Prioriteiten stellen betekent meestal ook dat onder meer meer middelen moeten uitgetrokken worden. In vergelijking met 2000 stijgen dit jaar de kredie-

ten voor wetenschapsbeleid met 1,7 miljard frank, het gedeelte bestemd voor onderzoek en ontwikkeling (O&O) stijgt met 1,4 miljard frank.

Voor de begroting van 2002 is een stijging van de middelen voor wetenschapsbeleid met 2,1 miljard frank (tabel 1 in de beleidsbrief). Het gedeelte ervan dat volgens de regels vastgelegd in de Frascati Manual wordt beschouwd als O&O bedraagt 1,5 miljard frank (tabel 2 in de beleidsbrief).

De budgetten voor wetenschapsbeleid, die ook de kredieten voor universitair onderwijs omvatten, moeten in samenhang met de O&O-kredieten worden bekeken. Men moet dus niet alleen het programma 71 bekijken, maar tevens rekening houden met de programma's 33.2 en 33.3 (universitair onderwijs), beheerd door de minister van Onderwijs en Vorming. Deze kredieten zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en hebben in beide richtingen een sterke invloed op elkaar.

Zo is het volgens de minister voor iedereen duidelijk dat :

- onderzoek in de industrie dat leidt tot technologische innovaties niet zonder elementaire, fundamentele wetenschappelijke kennis kan ;
- hoogperformant fundamenteel onderzoek enkel kan gedijen in een gunstige omgevingwerkingstoelagen van de universiteiten en de onderzoeksinstituten deze gunstige omgeving voor een groot stuk bepalen.

De minister onderlijnt dan ook het belang aan de 500 miljoen frank extra die de minister van Onderwijs uittrekt voor de stijging van de werkingstoelage van de universiteiten.

Een degelijk wetenschaps- en technologisch innovatiebeleid moet een juiste mix hebben van de volgende ingrediënten : voldoende middelen, een uitgebalanceerd evenwicht inzake fundamenteel, basis- en toegepast onderzoek, en de kwaliteit van de maatregelen.

De minister wil zich niet beperken tot de begroting of de intenties voor dit parlementair jaar. De beleidslijn en de intenties zoals verwoord in de beleidsnota dienen na twee jaar zichtbaar te zijn en vertaald in concrete maatregelen. Deze hebben hun invloed op de begroting van 2002.

De nieuwe klemtonen zijn in eerste instantie een grotere autonomie en eigen verantwoordelijkheid voor de innovatieactoren. De herschikking van de instrumenten waarmee het innovatie- en wetenschapsbeleid wordt uitgevoerd, gebeurde dan ook

vanuit het standpunt dat inhoudelijke sturing van dit onderzoek zoveel mogelijk moet vermeden worden.

Een grotere verantwoordelijkheid betekent meteen ook dat evaluatie vooral dient gebaseerd te zijn op kwaliteitsbewaking en dat excellente kwaliteit in het onderzoek de norm voor financiering moet zijn.

B.I.2. Implementatie van het Innovatiedecreet

Het Innovatiedecreet is het kader voor het technologisch innovatiebeleid. De minister merkt op dat het Innovatiedecreet enkel een kaderdecreet was, dat zo snel mogelijk operationeel diende te worden gemaakt met uitvoeringsbesluiten. Dit is vandaag bijna volledig gebeurd.

B.I.2.1. Het subsidiebesluit.

De nieuwe regels inzake financiering van onderzoek bij de bedrijven zijn uitgewerkt en worden sinds kort door het Instituut voor de aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Techniek in Vlaanderen (IWT-Vlaanderen) toegepast. Op 5 oktober 2001 keurde de Vlaamse regering het ontwerpbesluit goed tot regeling van de steun aan projecten van technologisch onderzoek en ontwikkeling van het bedrijfsleven in Vlaanderen na advies van de Raad van State.

Het subsidiebesluit zorgt voor een verregaande vereenvoudiging op verschillende niveaus.

De nieuwe reglementering mikt onder meer op een verbreding van de subsidieerbare kostenbasis en op een aantal administratieve vereenvoudigingen, onder meer inzake de bewijslast voor het aantonen van gemaakte kosten. Zo worden naast de integrale personeelskosten de werkingskosten a rato van 80 procent van de personeelskosten aanvaard. Administratieve bepalingen inzake overeenkomsten en verslaggeving worden tot hun essentie beperkt. De Europese Commissie stond aanvankelijk hier argwanend tegenover, omdat ze vreesde dat het subsidiebesluit de deur opende voor verdoken overheidssteun.

Ten tweede is er het KMO-programma. De reglementaire basis hiervan is eveneens het subsidiebesluit, vandaar dat van februari tot oktober 2001 in dit programma de deminimis-regel werd gehanteerd. De uitdaging voor het IWT is een verdubbeling van het aantal KMO-projecten op twee jaar tijd. Hiervoor werd een mediacampagne gelanceerd. De minister verheugt zich over de vaststel-

ling dat er sinds februari 2001 voor 400 miljoen frank aan aanvragen is binnengekomen. Een aantal projecten ten belope van 170 miljoen frank werd reeds goedgekeurd.

Doordat de financieringsbasis voor alle projecten sterk werd verruimd, zal dit voor elk project een stijging van de financiering betekenen met meer dan 10 procent, oplopend tot 15 procent.

Dit heeft belangrijke beleidsmatige maar ook begrotingstechnische gevolgen :

- de reden voor het creëren van impulsprogramma's valt weg. Het was een belangrijk beleids-thema in het regeerakkoord en de beleidsnota om af te stappen van impulsprogramma's die op sectoren waren gericht en in plaats daarvan een gestroomlijnd financieringsmodel uit te werken ;
- in de begroting diende als gevolg hiervan een verhoging te worden voorzien. Voor projecten op initiatief van de bedrijven en samenwerkingsverbanden is 145 miljoen frank extra uitgetrokken (programma 71.3, ba 99.12) ;
- het ligt in de lijn der verwachtingen dat door deze nieuwe eenvoudige maatregelen ook het aantal projecten zal toenemen.

Een beleid dat gericht is op duurzame ontwikkeling is een doelstelling van het regeerakkoord. Ook in het kader van technologische innovatie en onderzoek met economische finaliteit moet hier voldoende aandacht aan besteed worden. In samenwerking met het IWT wordt een kader uitgewerkt dat volledig zal passen in de beleidsvisie die zeer strikt wordt aangehouden, namelijk een bottom-up benadering zonder voorkeursmaatregel voor een of andere sector. Elk project dat een relevante bijdrage levert tot duurzame ontwikkeling, ongeacht de sector, kan rekenen op een bijkomende subsidie van 5 à 10 procent. Volgens de minister is dit een veel krachtiger instrument dan een impulsprogramma dat slechts kortstondige, punctuele impulsen geeft. Het laat bovendien toe de evolutie van het aantal projecten en de impact ervan op duurzame ontwikkeling te meten. Het uitvoeringsbesluit hierover zal eind 2001 of begin 2002 aan de Vlaamse regering worden voorgelegd.

B.I.2.2. Het besluit inzake de innovatiesamenwerkingsverbanden (VIS-besluit).

Hier werden dezelfde beleidsopties als voor het subsidiebesluit aangehouden bij het herbekijken

van de steun aan innovatiestimulering. Voor het einde van dit kalenderjaar zal aan de regering het definitieve voorstel van reglementair besluit worden voorgelegd. Zo zal de overgang van bestaande projecten die instappen in het nieuwe systeem naadloos verlopen. De procedurele lijdensweg was hier nog langer dan voor het subsidiebesluit. In juli 2000 werd het voorstel voor de eerste maal ingediend bij de Europese Commissie.

Het clusterbeleid werd door de vorige regeringen opgestart met het doel bedrijven samen te brengen en zo synergieën te doen ontstaan die de innovatie in deze bedrijven zou aanwakkeren. De Inspectie van Financien had elk jaar bezwaren bij de financiering van deze clusters, omdat er geen reglementaire basis voor was. Het clusterbeleid wordt nu ingeschakeld in het VIS-besluit dat een reglementaire basis biedt voor subsidiëring.

In dezelfde context werden de technologische adviseerdiensten ook hervormd. De financiering daarvan stijgt met ongeveer 1 miljoen frank per jaar en per adviseur tegenover het oude systeem. De vraag was nog groter, maar het is volgens de minister toch een aanzienlijke stijging. Er werden oproepen gelanceerd voor voorstellen voor de vier types van projecten. Twee ervan, de technologische adviseerdiensten en de projecten thematische technologische innovatiestimulering, zijn reeds afgesloten. Projecten voor subregionale innovatiestimulering en collectief onderzoek worden ingewacht tot 1 december 2001.

De middelen voor deze projecten zullen volledig of bijna volledig op de begroting van 2001 kunnen worden vastgelegd. Dit betekent dat in 2002 middelen ter beschikking zijn om meer en nieuwe projecten te financieren. Van de 490 miljoen frank extra middelen voor technologische innovatie zullen er 240 miljoen rechtstreeks naar bedrijven gaan : 145 miljoen frank op programma 71.3, ba 99.12 en 95 miljoen frank voor programma 71.3, ba 99.11. De overige extra middelen ten belope van 250 miljoen frank zullen naar een nieuw initiatief gaan, namelijk de oprichting van een nieuw instituut dat basisonderzoek zal financieren.

B.I.2.3. Het interface-besluit

Dit besluit werd recent in voorontwerp door de regering goedgekeurd en ligt nu onder meer voor advies voor bij de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid (VRWB) en de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV). Hier is de procedure minder omvangrijk gezien geen aanmelding bij de Europese Commissie dient te gebeuren. In principe

zal vanaf volgend begrotingsjaar het reglementaire besluit het ad-hoc besluit kunnen vervangen.

Het vooral werken met horizontale beleidsmaatregelen betekent niet dat er geen specifieke acties kunnen genomen worden, maar deze zullen wat anders gestructureerd zijn dan dit onder vorige regeringen het geval was. Specifieke acties gericht naar de specifieke noden in een bepaalde sector zullen verder gesteund worden. Het betreft hier dan niet meer de klassieke impulsprogramma's maar vooral initiatieven rond generisch onderzoek die gericht zijn op het uitbouwen van kenniscentra in Vlaanderen.

Ze zullen niet altijd zo groot zijn, maar bedrijven confronteren met een duidelijk omschreven technologisch probleem. De Vlaamse overheid kan dan middelen ter beschikking stellen om dit op te lossen. Het gaat hier niet om topdown-benadering waarbij de overheid zelf beslist dat een bepaalde sector een programma verdient, maar het gaat om bottom-up vragen, duidelijk omschreven rond een bepaald technologisch vraagstuk, vanuit de sectoren zelf.

Een mooi voorbeeld is het initiatief van Flanders Drive en VETC. De concrete aanleiding van Flanders Drive was de sluiting van Renault-Vilvoorde. Naar aanleiding daarvan werd een onderzoek verricht naar de zwakke punten van de auto-assemblage in Vlaanderen. De beslissing van Opel om de opvolger van het model Astra in Antwerpen te laten assembleren, of de recente investeringen van Volvo in Gent en Ford in Genk, bewijzen dat pessimisme hier niet op zijn plaats is.

Dit zal aanleiding geven tot een verdere uitbouw van centra die niet allemaal de omvang van het Interuniversitair Micro-Elektronica Centrum (IMEC) of het Vlaams Instituut voor Biotechnologie (VIB) moeten krijgen maar die wel telkens moeten voldoen aan de hoogste kwaliteitscriteria inzake de opbouw van kennis. Dit zal het voor Vlaanderen op termijn mogelijk maken om tot een verankering van kennis over te gaan en via die weg de economische activiteit een hogere toegevoegde waarde te geven en in Vlaanderen vast te houden.

In de beleidsnota werd een initiatief aangekondigd rond logistiek. De Dienst Investeren in Vlaanderen (DIV) gaf opdracht tot een studie over het belang van Vlaanderen als distributieland en het belang van de logistiek voor de Vlaamse economie. De grootste logistieke activiteit bevindt zich rond de Antwerpse haven, maar ook rond Zeebrugge, de as Antwerpen-Limburg en Zaventem. Uit de studie

bleek dat op logistiek vlak Vlaanderen belangrijker is dan Nederland, maar ook dat de onderzoeksmatige ondersteuning van deze sector zwak is. Vanuit deze sector waren bij het IWT bijvoorbeeld nauwelijks projecten ingediend.

Het initiatief om een dergelijk center of excellence op te richten is door het Antwerpse bedrijfsleven, in samenwerking met de Universiteit Antwerpen, genomen. Aan dit ruim opgezet initiatief dat de Vlaamse logistiek wereldwijde bekendheid en ondersteuning wil geven, dient een sterke innovatiepoot gegeven te worden. Dit jaar of begin volgend jaar zal een uitgewerkt dossier aan de Vlaamse regering worden voorgelegd. De samenwerking tussen een excellente onderzoekspool en het bedrijfsleven dient aanleiding te geven tot een versterking van deze belangrijke economische sector.

Een ander voorbeeld is de lancering van een eigen Vlaams programma voor lucht- en ruimtevaart. Anderhalf jaar geleden werd aan het IWT gevraagd een voorbereidende studie hierover te maken. Ondertussen is deze uitgekristalliseerd en zal de komende weken een uitgewerkt actieprogramma aan de Vlaamse regering worden voorgelegd. Het gaat hier niet om een sectorieel programma, wat haaks zou staan op de principes van dit beleid, maar over een aantal specifieke initiatieven die rekening houden met de specificiteit van de sector, bijvoorbeeld de sterke kapitaalsneden naar onderzoeksfinanciering. In het voorstel van besissing worden twee initiatieven voorgesteld die aan deze nood beantwoorden : het in aanmerking nemen van kwalificatieprojecten en de non-recurring costs (NRC's).

Toegangsdrempels tot internationale programma's zijn vaak van commercieel en financiële aard. De ontwikkeling van onderdelen voor prototypes is een zeer langdurig en kapitaalsintensief project terwijl de inkomsten zich op langere termijn situeren. Vandaar dat het voor individuele bedrijven, in het bijzonder KMO's, soms moeilijk is om het nodige kapitaal te voorzien via de geijkte kanalen. Bovendien worden deze ontwikkelingskosten terugbetaald in functie van de verkoop die meestal gespreid is over een lange periode. Bepaalde programma's binnen het Europese ruimtevaartagentschap benaderen dergelijke financiering. Een eigen Vlaams financieringsinstrument is daarvoor noodzakelijk omdat de bestaande instrumenten hiervoor onaangepast zijn.

B.1.3. Het strategisch basisonderzoek

De regeerverklaring en de beleidsnota bij de start van de legislatuur hechten veel belang aan het strategisch basisonderzoek. De uitbouw van een financieringskanaal voor basisonderzoek zal in 2002 veel aandacht zal krijgen.

In Vlaanderen bestaan reeds een aantal instrumenten voor basisonderzoek. Vooreerst zijn er de drie Vlaamse onderzoeksinstituten : VITO, IMEC en VIB.

De beheerovereenkomst van de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) staat op rails. Het evaluatierapport van Imec werd vorige week aan de stuurgroep voorgesteld. Het wees de instelling, maar ook de overheid, onder meer op een aantal kansen en bedreigingen, waarop zal moeten geanticipeerd worden. Er wordt een ambitieus programma voorbereid. Naar analogie met wat er met de Vlaamse Radio en Televisie (VRT) is gebeurd, wil de minister een beheerovereenkomst afsluiten met IMEC waarin reeds het embryo van een aanvullende beheerovereenkomst vervat zit, om op die manier het IMEC voor een termijn van minstens tien jaar perspectieven te bieden. De minister wijst ter zake op de gunstige perspectieven voor het IMEC in Japan. Dit plan wordt eerstdaags aan de regering voorgelegd. Het moet mogelijk zijn om het eerst trimester van volgend jaar de beheerovereenkomst voor te leggen aan de ministerraad.

Dit blijkt voor het VIB veel moeilijker te zijn. Na een evaluatie die op een paar punten na zeer positief was, blijkt consensus over een voorstel voor nieuwe beheerovereenkomst die aan de pijnpunten remedieert en die tevens vooruitblik naar de toekomst niet zo evident. Het is duidelijk dat onderzoekers, universiteiten en Raad van Bestuur van het VIB elk een andere en moeilijk verzoenbare visie hebben. De enige mogelijke oplossing die overbleef was een beheerovereenkomst opmaken die een aantal voorwaarden oplegt.

Naast de drie onderzoeksinstituten is er nood aan bijkomende initiatieven inzake basisonderzoek. Dit werd herhaalde malen aan de Vlaamse regering gemeld door zowel de universiteiten als de industrie.

Er zijn reeds initiatieven daartoe uitgewerkt. De minister verwijst naar het GBOU-programma (generisch basisonderzoek aan de universiteiten) van

de minister van Onderwijs. De uitbouw van een veel sterkere actie terzake is een prioriteit voor de Vlaamse regering. Op de begroting van de ministers van Onderwijs en Innovatie werd hiervoor in 250 miljoen frank voorzien om daar volgend jaar een aanvang mee te nemen. Nog andere middelen (onder meer de IWT beurzen) zullen in dit initiatief ingebracht worden zodat dit in de loop van volgend jaar duidelijk vorm moet kunnen krijgen.

Dit initiatief voor technologisch basisonderzoek moet een hiaat opvangen in het Vlaams onderzoekslandschap. Toekomstige en veelbelovende onderzoeksterreinen zijn bijvoorbeeld de beeld- en spraaktechnologie, en de integratie met de nanotechnologie, biotechnologie en micro-elektronica. Uiteindelijk zullen al deze technologieën convergeren. De minister wenst de creatie van een nieuw instituut voor te bereiden dat deze vormen van basisonderzoek kan versterken. Nu al zijn er tussen het VIB en het IMEC spontane vormen van samenwerking ontstaan.

Het gaat over onderzoek met economische of maatschappelijke relevantie dat op middellange termijn (3 tot 10 jaar) tot implementeerbare resultaten moet leiden. Hier is vraag naar zowel vanuit het bedrijfsleven als vanuit de kennisinstellingen. Er is nood aan de financiering van onderzoek voor een iets langere termijn, vier à vijf jaar, met een voldoende kritische massa. Het nieuwe initiatief dat de komende maanden gestalte zal krijgen moet aan deze criteria voldoen. De minister erkent dat hieraan zekere risico's verbonden zijn, maar dat is nu eenmaal onvermijdelijk bij basisonderzoek.

De uitwerking van dit nieuwe initiatief dat niet los kan worden gezien van heel de organisatie van het Vlaams overheidsapparaat, dat één van de belangrijkste doelstellingen voor dit parlementair jaar is.

B.I.4. Internationale samenwerking

Eind februari 2001 maakte de Europese Commissie haar voorstel voor het Zesde Kaderprogramma voor onderzoek en ontwikkeling bekend (2002-2006). Dit voorstel tot nieuw kaderprogramma geeft invulling aan de 'Europese Onderzoeksruimte' zoals voorgesteld door Commissaris Busquin in januari 2000. Het verschilt sterk met voorgaande programma's. Het nieuwe kaderprogramma zal zich op een beperkter aantal prioritaire onderzoeksgebieden concentreren en introduceert een aantal nieuwe instrumenten voor uitvoering die voornamelijk tot grotere projecten zullen lei-

den. Verder worden er ook mogelijkheden gecreëerd voor financiële deelname van de Europese Unie aan onderzoeksprogramma's die door bepaalde lidstaten samen worden opgezet en zal wederzijdse openstelling van programma's die door bepaalde lidstaten samen worden opgezet, worden gestimuleerd.

Doel is om de Vlaamse deelname aan het kaderprogramma te stimuleren. Daarvoor is het van bijzonder belang dat Vlaanderen op een optimale manier deelneemt aan de voorbereiding en aan het beheer van het kaderprogramma. Ook in het kader van de reorganisatie van het Vlaams Overheidsapparaat wordt internationale samenwerking als een belangrijk beleidsitem vermeld. Het verder uitbouwen en versterken en stroomlijnen van deze activiteiten is een beleidsprioriteit.

Louter informatieverstrekking zal echter voor het nieuwe programma niet volstaan om tot een volwaardige deelname te komen. De invoering van de nieuwe instrumenten maakt een vernieuwde aanpak noodzakelijk.

B.I.5. Popularisering van wetenschap techniek en technologie

In de beleidsnota werd reeds aangegeven dat de bestaande initiatieven en instrumenten inzake wetenschapsvoorlichting zouden worden geëvalueerd. In de loop van 2001 werd dit uitgevoerd. Dit onderzoek dat zich concentreerde op het luik 'Wetenschapsinformatie' heeft een aantal inzichten opgeleverd betreffende zowel beleidsvoorbereiding, -uitvoering als -evaluatie. Een en ander zal zich vertalen in een gewijzigde aanpak en structuur in de toekomst.

De twee grote beleidsdoelstellingen worden geformuleerd als volgt : meer wetenschappelijk en technisch geschoolden op de arbeidsmarkt brengen en een maatschappelijk draagvlak creëren voor wetenschap, techniek en technologische innovatie.

Naast het duidelijk duiden van de meerwaarden en bijdrage van elke activiteit aan de gestelde doelstelling zal de plaats van elke actor in het veld worden vastgelegd. Vooreerst is gestructureerd overleg tussen de beleidsdomeinen onderwijs en wetenschapsbeleid een voorwaarde tot slagen. Ook andere actoren zoals bedrijven, kennisinstellingen, de EU nemen initiatieven. Naast de rol van actor zal de Vlaamse overheid ook deze van katalysator en facilitator op zich moeten nemen.

B.II. Bespreking

B.II.1. Algemeen-budgettaire

1. De heer *Schuermans* maakt vooraf de algemene opmerking dat hij uit de lectuur van de beleidsbrief vaststelt dat heel wat instellingen actief zijn op het vlak van de wetenschappelijke en technologische innovatie. Het gehele onderzoeksveld oogt daarvoor weinig transparant. Enige rationalisatie lijkt hem gewenst.

Ten tweede merkt hij op dat de kredieten voor wetenschaps- en technologisch innovatiebeleid tussen 1995 en 1999 zeer sterk stegen. De evaluatie van het beleid leidde in 2000 tot een budgettaire stilstand. Nu treedt er opnieuw groei op, maar minder sterk dan tijdens de vorige regeerperiode, bijvoorbeeld in termen van bruto regionaal product (BRP). Vlaanderen loopt hierdoor qua technologische innovatie een achterstand op ten opzichte van zijn buurlanden. Die achterstand is niet te wijten aan een gebrek aan innovatie en onderzoek door de bedrijven, maar aan het feit dat de overheid minder investeert in wetenschappelijk onderzoek.

Ten derde vraagt hij zich af of men de initiatieven die de minister in deze beleidsbrief aankondigt, kan samenlezen met de beleidsinitiatieven op andere domeinen. Er is bijvoorbeeld nog steeds geen nieuw decreet op het economisch ondersteuningsbeleid. Kan men deze initiatieven niet beter coördineren?

De *minister* antwoordt dat de financiële middelen de noden van het wetenschappelijk en technologisch onderzoek moeten volgen. Hij heeft hierover een gesprek gevoerd met enkele vooraanstaanden uit de academische wereld, nadat de rector van de KUL, de heer Oosterlinck, vrij scherpe kritiek had geuit op het beleid. Achteraf heeft hij zijn uitlatingen gevoelig genuanceerd. De minister beklemtoont de grote verdiensten van de vorige Vlaamse regering voor het wetenschappelijk onderzoek. De budgettaire standstill in 2000 was nodig om het beleid aan te passen aan het Innovatiedecreet, wat een overgang inhield van het clusterbeleid en de impulsprogramma's naar een vernieuwd beleid.

Na de installatie van een nieuwe raad van bestuur en de hertekening van de organigrammen wordt het IWT weer erkend als het enige loket voor financiering van het technologisch innovatiebeleid, met alle verantwoordelijkheden daaraan verbonden. De huidige financiering is ruim voldoende om na de nodige selectie alle ingediende projecten te honoreren.

De innovatiesamenwerkingsverbanden worden opnieuw gescreend. Het was nodig om deze middelen te heroriënteren. Zo waren er drie clusters tot stand gekomen op het vlak van productontwikkeling, terwijl ook een afdeling van het VIZO zich daarmee bezighield. Een ad hoc-cluster (aluminium) kreeg een kans een haalbaarheidsstudie uit te voeren.

2. De heer *Laverge* merkt op dat sommige andere ministers ook een eigen budget hebben voor wetenschappelijk en technologisch onderzoek met betrekking tot hun bevoegdheidsdomein. Welk is de omvang van dit horizontaal budget? Hoe worden deze middelen beheerd en besteed?

De *minister* meent dat vooral de Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw over een belangrijk pakket middelen (1 à 2 miljard frank) beschikt voor wetenschappelijk-technologisch onderzoek. Hij stelt voor aan zijn collega's een overzicht te vragen van al hun middelen voor onderzoek. Op die manier zou men ook betere vergelijkingen kunnen maken op internationaal vlak. Deze gegevens kan men ook terugvinden in de Speurgids. De minister belooft een overzicht over te maken aan de leden van de commissie.

B.II.2. Het Vlaams Instituut voor Biotechnologie (VIB)

In september 2001 werd een oproep gelanceerd voor de vervanging van een departement van het VIB. De heer *Schuermans* informeert naar de stand van zaken hierin.

De minister antwoordt dat bij de evaluatie van het VIB was afgesproken dat de twee minst presterende onderzoeksgroepen zouden worden vervangen. Het probleem was dat bij de evaluatie bleek dat een groep afgetekend 'laatste' was, maar twee groepen 'voorlaatste'. De oplossing bestond erin dat enkel de minst presterende onderzoeksgroep vervangen werd. Er werd ter vervanging een nieuw labo aangezocht. Ten laatste begin volgend jaar zal de invulling met het nieuwe labo gebeuren.

De groep van experts heeft in zijn aanbevelingen gesteld dat dit selectiesysteem niet ideaal is en dat men er bij de nieuwe beheersovereenkomst beter van zou afstappen.

B.II.3. De Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO)

De Vlaamse regering heeft in de beheersovereenkomst met de VITO een resultaatsverbintenis opgenomen. De toelage aan de VITO stijgt jaarlijks

met 3 procent, maar wordt gekoppeld aan de resultaten. Een eerste evaluatie hiervan zou pas in 2003 gebeuren, zodat het eventuele budgettaire effect pas in 2004 zichtbaar zou worden. De heer *Schuermans* vraagt of er ook tussentijdse evaluaties worden gepland, zodat men intussen ook al budgettair kan bijsturen.

De *minister* antwoordt dat dit evident is. Er waren de voorbije jaren grote problemen gerezen bij de leiding en het personeel van de VITO. De gedelegeerd bestuurder stapte op, evenals zijn opvolger. De moeilijke onderhandelingen over de beheersovereenkomst en de moeilijke verhoudingen tussen de gedelegeerd bestuurder en de raad van bestuur waren hiervan de oorzaak. Het huidige bestuur staat voor een moeilijke opdracht. Er zullen een aantal personeelsingrepen moeten gebeuren: er moet meer flexibiliteit komen en er moet een soepeler HRM-beleid worden gevoerd. De nieuwe cao wil afstappen van de erfenis van het Studiecentrum voor Kernenergie (SCK), de voorganger van de VITO.

Er blijven nog heel wat uitdagingen over, maar anderzijds wordt het VITO ook een grote kans geboden met het nieuwe financieringssysteem.

B.II.4. Het Interuniversitair Micro-Elektronica Centrum (IMEC)

Het onderzoek inzake micro-electronica wordt afgeremd door het tekort aan geschoold personeel en expertise. De heer *Schuermans* vraagt of de regering overweegt om buitenlandse experts aan te trekken. De *minister* antwoordt dat het IMEC een grote expansie kent, wat leidt tot het aantrekken van buitenlandse onderzoekers, die nu al een belangrijk deel van de onderzoeksgroep aan het IMEC uitmaken. De nood om buitenlandse expertise aan te trekken – wat overigens niet alleen geldt voor het IMEC – kan worden opgevangen door internationale netwerkvorming, waarbij onderzoekers van over heel de wereld van het ene onderzoekslabo naar het andere reizen, binnen een bepaald netwerk dat werkt rond een bepaald onderzoeksprogramma. De buitenlandse expansie van IMEC staat in het teken van deze evolutie.

B.II.5. Het IWT

1. Er is een sterke terugval in het aantal door de IWT gesteunde Eureka-projecten. De heer *Schuermans* vraagt naar een stand van zaken. De *minister* erkent dat hij hierop geen specifiek antwoord kan geven. Uit statistieken blijkt dat het aantal aanvra-

gen voor Eureka-projecten zeer sterk schommelt van jaar tot jaar. Het is niet duidelijk waaraan deze schommelingen te wijten zijn. De minister toont zich bereid dit verder te onderzoeken.

2. Volgens de heer *Laverge* moet het technologisch innovatiebeleid de economische ontwikkeling van Vlaanderen dienen. Vlaanderen heeft nood aan vernieuwing inzake producten, productieprocessen en –technieken. Het is noodzakelijk dat het IWT hier het bedrijfsleven, en zeker de KMO's, voor mobiliseert. De spreker meent dat men hiervoor ook de streekplatformen moet inschakelen. Zij zouden het IWT beter bekend kunnen maken bij de KMO's en hen helpen bij de voorbereiding van de aanvraagdossiers. Veel steunaanvragen gaan teniet omdat ze te complex zijn voor de kleine ondernemingen. Aansluitend wijst de heer *Ramoudt* op de trage werking van het IWT.

De *minister* antwoordt dat de middelen die vroeger over verschillende KMO-programma's werden verdeeld, gecentraliseerd werden. Tegelijk werden de aanvraagprocedures vereenvoudigd, zodat het IWT sneller kan werken. Grote bedrijven deden vaak zelfs geen inspanningen voor een aanvraag voor kleinere projecten, omdat dit te arbeidsintensief was en een te grote bewijslast vergde. Deze remmingen zijn nu weggenomen.

Pas daarna heeft het IWT de opdracht gekregen een actiever communicatiebeleid te voeren. Dit kan niet beperkt blijven tot een radiospot; alle actoren moeten hiertoe hun bijdrage leveren. In afwachting van de creatie van de Huizen van de Onderneming, heeft de minister een oproep gelanceerd voor het opstarten van subregionale innovatiesamenwerkingscellen. Op die manier kunnen een aantal partners (Kamers van Koophandel, streekplatformen, Unizo...) zich verenigen om als het ware het verlengstuk van het IWT op regionaal of provinciaal niveau te worden. De oproep loopt af op 1 december en zal daarna gegund worden.

B.II.6. Cofinanciering voor de ontwikkelingskosten van de Airbusprogramma's

De heer *Schuermans* vraagt naar de stand van zaken inzake de cofinanciering van de ontwikkelingskosten van de Airbusprogramma's. De *minister* antwoordt dat de Vlaamse regering het samenwerkingsakkoord dat hierover tussen de federale overheid en de gewesten was gesloten nog niet heeft ondertekend. De reden is dat de bevoegde federale minister, de heer Ylief, nog niet had geantwoord op de brief van de Vlaamse regering van augustus 2001 waarbij verduidelijking werd gevraagd

over de tekst van het samenwerkingsakkoord. Dit antwoord zou nu onderweg zijn. De versnippering van de bevoegdheid inzake wetenschapsbeleid over de diverse overheden is niet bevorderlijk voor een snelle besluitvorming.

B.II.7.Het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ)

Mevrouw Declercq vraagt zich af welke de onderlinge samenhang is tussen alle onderzoeken waaraan het VLIZ meewerkt. Het VLIZ verschaft aan de overheid soms technische informatie over bepaalde beleidsaspecten. Welke invloed heeft de VLIZ op het algemeen beleid, meer bepaald inzake duurzame ontwikkeling? Mevrouw Declercq merkt op dat er per kilometer strand 20.000 frank voor onderzoek wordt uitgetrokken. Dat is positief, maar deze middelen moeten ook nuttig aangewend worden. De onderzoeksresultaten moeten consequenties hebben voor het beleid.

De heer Bogaert merkt op dat ook een aantal federale instellingen zich bezig houden met marien onderzoek en visserij. Hij vraagt zich af of er geen overlappingsen zijn met de activiteiten van het VLIZ. Dit probleem wordt bijzonder actueel als gevolg van de Lambertmontakkoorden, waardoor deze federale instellingen naar Vlaanderen worden overgeheveld. Zullen deze instellingen geïntegreerd worden in het VLIZ of blijft het VLIZ autonoom werken met de beperkte middelen die het heeft?

De minister geeft toe dat de kennisinstellingen inzake visserij, die na de Lambertmontakkoorden worden overgeheveld naar Vlaanderen, noch in de beleidsbrief Landbouw, noch in de beleidsbrief Wetenschaps- en Technologisch Innovatiebeleid aan bod komen. Hetzelfde geldt trouwens voor andere instellingen zoals het Centrum voor Landbouwkundig Onderzoek (CLO) of de plantentuin van Meise. Na een grondige doorlichting van (onder andere) het takenpakket van deze instellingen, kan men beslissen wat er mee moet gebeuren. Eventueel kunnen er fusies of synergieën tot stand komen, maar de minister waarschuwt voor een ondoordacht optreden. Tegelijk moet in het kader van het beter bestuurlijk beleid (BBB) worden onderzocht of deze instellingen onder de functioneel bevoegde minister ressorteren, dan wel onder de 'koepelminister' van Innovatie. In het laatste geval ontstaat een analoge situatie als met de VITO of PMV: de minister van Innovatie is bevoegd voor deze instellingen, maar diverse andere minister kunnen er 'shoppen' om een aantal gegevens te verwerven of om via deze instellingen bepaalde doelstellingen uit hun beleid te realiseren.

B.II.8.De transnationale Universiteit Limburg (tUL)

Een deel van de reconversiegelden van de LRM gaat naar de tUL, op voorwaarde dat de Nederlandse overheid vergelijkbare financiële inspanningen levert. De heer Schuermans vraagt ter zake naar de laatste stand van zaken. Wat de financiering van de tUL betreft, moet men volgens de minister een onderscheid maken tussen de opstart van de tUL, die wordt gefinancierd door het budget van de minister van Onderwijs, en het onderzoek aan de tUL, dat wordt gefinancierd door wetenschapsbeleid. Deze middelen worden niet bij het budget voor wetenschapsbeleid gerekend, aangezien ze afkomstig zijn van de LRM. De minister benadrukt dat hij nauwlettend zal toekijken dat de Nederlandse overheid haar engagementen nakomt.

III. Artikelsgewijze bespreking en indicatieve stemmingen

Op artikel 15 (programma 71.10) wordt een amendement (*amendement nr. 32*) ingediend door de Vlaamse regering dat ertoe strekt de omschrijving van basisallocatie 41.06 te vervangen door 'Subsidie Stichting Technologie Vlaanderen'. Hiermee wordt de tekst aangepast aan deze voorkomend in de tabel.

Op artikel 15 (programma 71.4) wordt een amendement (*amendement nr. 33*) ingediend door de Vlaamse regering dat ertoe strekt om in organisatieafdeling 71, programma 40, de basisallocatie 41.02 te schrappen. Gelet op de decretale onderbouwing van bedoelde uitgaven is de opname onder artikel 15 niet nodig.

Op artikel 26 worden twee amendementen (*amendementen nrs. 34 en 35*) ingediend door de Vlaamse regering. Amendement nr. 34 strekt ertoe om in het eerste en tweede lid van artikel 26 de woorden 'Vlaams Instituut voor de bevordering van het Wetenschappelijk onderzoek in de industrie (IWT-Vlaanderen)' te vervangen door de woorden 'Instituut voor de Aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Technologie in Vlaanderen (IWT-Vlaanderen)'.

Amendement nr. 35 strekt ertoe om op het einde van het eerste lid van artikel 26 de woorden 'decreet van 23 januari 1991 en het decreet van 18 mei 1999' te vervangen door de woorden 'decreet van 23 januari 1991 betreffende de oprichting van een Vlaams Instituut voor de bevordering van het wetenschappelijk-technologisch onderzoek in de in-

dustrie en het decreet van 18 mei 1999 betreffende het voeren van een beleid ter aanmoediging van de technologische innovatie'. Ingaand op de opmerkingen van het Rekenhof wordt de titel aangepast.

Deze amendementen zijn opgenomen in *Parl. St.*, VI. Parl. 2001-2002, nr. 15/3.

De amendementen nrs. 32-35 worden bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen bij 6 onthoudingen.

Het aldus geamendeerde gedeelte van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2002 (bevoegdheden van minister Van Mechelen – Economisch overheidsinstrumentarium en Wetenschaps- en technologisch innovatiebeleid) wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen bij 6 onthoudingen.

DEEL III : BEVOEGDHEDEN VAN MEVROUW VERA DUA, VLAAMS MINISTER VAN LEEFMILIEU EN LANDBOUW

De bevoegdheden van mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, hebben, voor wat de behandeling in de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme betreft, betrekking op de volgende begrotingsbepalingen :

Decreetbepalingen : Artikels 15 (programma 54.1 (behalve ba. 31.03, 31.90 en 34.01)), 117 en 119

Begrotingstabel – afdeling I : Programma 54.1 – Landbouw, tuinbouw en plattelandsbeleid (behalve ba. 31.03, 31.90, 33.02 en 34.01)

Begrotingstabel – afdeling V : ION van categorie A : Financieringsinstrument voor investeringen Vlaamse Visserij- en Aquicultuursector (FIVA) en Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF)

In samenhang hiermee werd de beleidsbrief Landbouw, beleidsprioriteiten 2001-2002, ingediend door mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw (*Parl. St.*, VI. Parl., 2001-2002, nr. 883/1), besproken in de commissie. De bespreking vond plaats op 13 november en 3 december 2001.

I. Toelichting door mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw

De volledige tekst van de toelichting werd aan de commissieleden bezorgd.

2002 wordt een belangrijk jaar voor de Vlaamse landbouw. Enerzijds is er de overheveling van de landbouwbevoegdheden als gevolg van de Lambertmontakkoord, anderzijds dient een maatschappelijk draagvlak te worden gecreëerd voor de toekomstige land- en tuinbouw.

I.1. De regionalisering van de landbouw

Met het Lambertmontakkoord worden de landbouwbevoegdheden grondig herschikt. Op federaal vlak worden alle bevoegdheden in verband met voedselveiligheid samengebracht in het Federaal Agentschap voor de Voedselveiligheid (FAVV). De andere landbouwbevoegdheden worden overgeheveld naar de regio's.

Omwille van deze overdracht van bevoegdheden zal 2002 voor het landbouwbeleid een overgangsjaar worden. De meeste aandacht zal immers uitgaan naar de realisatie van deze bevoegdheids-overdracht, die zal worden begeleid door een extern deskundige. De Vlaamse regering heeft als prioriteit gesteld – en dit staat ook zo vermeld in het aanvullend regeerakkoord – dat de landbouwers op geen enkele wijze nadeel mogen ondervinden van de regionalisering van de landbouw. Vooral de overheveling van DG 3, dat bevoegd is voor de inkomenssteun en Europese premies voor de landbouwers, moet vlot verlopen. De minister wenst absoluut te vermijden dat Vlaamse landbouwers als gevolg van de regionalisering geen Europese steun meer zouden krijgen.

Er is onrust gerezen over de vertegenwoordiging van Vlaanderen op het Europese niveau. De minister poogt, naar aanleiding van het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie (EU), op een zo harmonieus en intens mogelijk manier de Europese landbouwraden voor te bereiden. De administratie Land- en Tuinbouw heeft hiervoor twee extra personeelsleden in dienst genomen. Voor elke landbouwraad wordt er op de interministeriële conferentie overleg gepleegd met het federale niveau en het Waalse Gewest om een gemeenschappelijk Belgisch standpunt voor te bereiden.

Op langere termijn is het noodzakelijk om de overgehevelde landbouwbevoegdheden te integreren in het proces van het Beter Bestuurlijk Beleid (BBB). De ALT wordt voorlopig uit het BBB gehouden, in afwachting van de creatie van een nieuw departement Landbouw vanaf 1 januari 2002, wanneer de bevoegdheidsoverdracht een feit zal zijn.

De overheveling van de federale instellingen voor wetenschappelijk onderzoek in de landbouw, met name het Centrum voor Landbouwkundig Onderzoek (CLO) en het Centrum voor Landbouweconomie (CLE), kan een belangrijke versterking betekenen van het toch al hoge peil van het wetenschappelijk en landbouwkundig onderzoek in Vlaanderen. Deze instellingen zullen geïntegreerd worden in de administratie en afgestemd worden op de bestaande Vlaamse onderzoeksinstellingen, waar onder de Vlaamse Onderzoekseenheid voor Land- en Tuinbouweconomie (VOLT).

De minister geeft toe dat de administratieve vereenvoudiging voor de landbouwsector momenteel niet vlot verloopt, onder meer omdat de federale en Vlaamse landbouwadministraties elk hun eigen administratieve formaliteiten hebben. De regionalisering van de landbouw zal ongetwijfeld voor een vereenvoudiging zorgen. Het is de bedoeling één enkel loket te creëren voor alles wat met landbouw te maken heeft.

De financieringswet bepaalt dat de overdracht van de landbouwbevoegdheden gefinancierd wordt met een enveloppe van 43,1 miljoen euro (21,4 miljoen euro voor het wetenschappelijk onderzoek en 21,7 miljoen euro voor de overige landbouwbevoegdheden). Bovenop deze middelen komen de overgedragen saldi van het landbouwfonds, het plantenfonds en het fytosanitair fonds, samen goed voor 7,62 miljoen euro. De totale beschikbare middelen bedragen aldus ongeveer 51 miljoen euro, terwijl de noodzakelijk behoeften op 55 miljoen euro worden geraamd.

Er was reeds onrust gerezen over dit tekort van 4 miljoen euro, maar de minister merkt op dat het tekort eerst drie maal zo groot werd geschat. Een gewest dat een federale bevoegdheid overneemt, erft ook alle problemen die met die bevoegdheid verbonden zijn. Indien landbouw niet geregionaliseerd was, zou de federale overheid met dat tekort van 4 miljoen euro geconfronteerd worden.

De oorzaak van dit tekort is ten eerste het feit dat de reserves van de fondsen minder groot zijn dan gedacht en ten tweede de te beperkte raming door de federale overheid van de middelen die nodig

zijn voor de overheveling. Het Vlaams Parlement kan twee houdingen aannemen : ofwel bevoegdheden overnemen a rato van de overgedragen middelen, ofwel alle wettelijk vastgelegde bevoegdheden overnemen, met alle consequenties vandien. De Vlaamse regering kiest voor de laatste optie.

De minister onderlijnt tenslotte dat de regionalisering een zware opdracht betekent voor de kleine ALT. Daarom stelt zij aan de Vlaamse regering voor om, ten eerste, een bijkomend jurist aan te werven voor de juridische begeleiding van de overdracht, en, ten tweede, om de contracten van de twee personeelsleden die werden aangeworven in het kader van het Belgisch voorzitterschap van de EU te verlengen. Aan de federale minister van Landbouw zal gevraagd worden om twee federale ambtenaren te detacheren naar de ALT.

I.2. Een maatschappelijk draagvlak voor een toekomstige landbouw

De minister verwijst hiervoor naar de eerdere discussie over de visietekst 'Elementen voor een toekomstvisie met betrekking tot een duurzame land- en tuinbouw in Vlaanderen' (*Parl.St.*, VI. Parl. 2001-2002, nr. 925/1)

I.3. Beleidsinstrumenten voor de realisatie van een duurzame landbouw

I.3.1. Het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF)

De nieuwe VLIF-regelgeving werd op 24 november 2000 goedgekeurd, waardoor het investerings- en vestigingsbeleid grondig werd geheroriënteerd. Dit vernieuwd beleid gaat uit van een andere visie op landbouw en past ook in de Europese doelstellingen van Agenda 2000. De minister somt enkele veranderingen op :

- de regelgeving wordt ook opengesteld voor landbouwers in bijberoep. Er werd eerst gevreesd dat dit een te zware budgettaire repercussie zou hebben op het fonds, ten nadele van de landbouwers in hoofdberoep, maar die vrees bleek ongegrond ;
- naast rentesubsidies wordt ook steun gegeven onder vorm van kapitaalpremies ;
- steun voor investeringen gefinancierd met eigen middelen ;

- diversificatie van de steun (van 10 tot 40 procent van de investering), waardoor sturend kan worden opgetreden ;
- respect voor het leefmilieu en dierenwelzijn staat centraal bij het onderzoek naar de mogelijkheden voor steunverlening ;
- invoering van een vestigingspremie.

Voorts zijn er nog een aantal bijstellingen van de oude VLIF-regelgeving, die eenvoudiger en transparanter werd gemaakt. De periode voor de goedkeuring van de investeringsdossiers zou hierdoor moeten verkorten.

44 procent van het aantal aanvragen heeft betrekking op investeringen die volledig gefinancierd zijn met eigen middelen. Deze aanvragen zijn goed voor 19 procent van het investeringsvolume. Dit is logisch, aangezien men vooral voor kleinere investeringen een beroep doet op eigen middelen.

2000 was een overgangsjaar voor de indiening van VLIF-dossiers. Er werden 1.845 aanvragen ingediend voor een kredietvolume van 5,5 miljard frank en een investeringsvolume van 6,2 miljard frank. 76 procent komt in aanmerking voor investeringssteun. In 2000 hield ongeveer 6 procent van de investeringen verband met verbreding, diversificatie of biologische landbouw, in de eerste acht maanden van 2001 ongeveer 7 procent. De minister leidt hieruit af dat men stilaan begint te weten dat men steun kan krijgen voor investeringen in duurzame landbouw.

Op budgettair vlak was 2000 een overgangsjaar. De dossiers die in dat jaar goedgekeurd werden brengen 1,2 miljard frank uitgaven mee ten laste van het VLIF. Dat is minder dan voorzien, maar dit was het gevolg van de laattijdige goedkeuring van de VLIF-reglementering. Via een begrotingsruiter werd het resterende krediet overgeheveld naar 2001. Ook dit jaar zal een begrotingsruiter worden ingeschreven voor het VLIF, zodat dit geld niet verloren gaat voor de landbouwers. De minister hoopt dat op die manier in 2002 alle beschikbare kredieten kunnen worden gebruikt.

Voor 2002 worden een aantal nieuwe initiatieven aangekondigd. Zo zal men trachten om investeringen die tot doel hebben de ammoniakemissiereductie te bevorderen, maximaal gesubsidieerd worden (tot 40 procent). Inspelend op vragen van de glastuinbouwsector om het investeringsbeleid voor deze sector aan te passen, zal een onderzoek ge-

voerd worden naar de economisch optimale schaal-grootte van de bedrijven.

I.3.2. Afbouw varkenshouderij

Op de begroting 2001 werd hiervoor 1 miljard frank uitgetrokken. In totaal werden 400 dossiers ingediend. Dit komt neer op ongeveer 200.000 varkens die van de markt worden genomen, waarvan 86 procent mestvarkens en 14 procent zeugen. Deze verhouding kan als uitgangspunt dienen voor de raming van het aantal aanvragen voor een stop-zettingsvergoeding.

In de loop van 1999 werd 1 miljard frank op een reservefondstrekening van de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) gestort voor uitbetaling van de economische vergoedingen aan landbouwers in het kader van het Mestactieplan voor de jaren 1996 en 1997. Deze bedragen werden als gevolg van een beslissing van de Europese Commissie geblokkeerd. Het budget dat voorzien is voor de afbouw van de varkensstapel zal van deze rekening komen.

De Vlaamse regering engageert zich ertoe dat, indien er een (gedeeltelijke) goedkeuring van de Europese Commissie komt, de uitbetalingen uiteraard gegarandeerd blijven. De gesprekken die hierover met de Europese Commissie worden gevoerd, verlopen niet gunstig. De regering wil vermijden dat de vergoedingen die voor 1996 zijn betaald, moeten worden teruggestort. De personeelsbezetting op deze dienst is onvoldoende. De minister heeft er bij de Europese Commissie schriftelijk op aangedrongen dat er een uitspraak komt, in welke zin dan ook, want bij de huidige onzekerheid heeft niemand baat.

I.3.3. Afstemming regelgeving

De bestaande regelgeving over alles wat met landbouw te maken heeft, wordt onderzocht op mogelijke tegenstrijdigheden met de doelstelling van de regering, nl. het uitbouwen van een duurzame landbouw. De minister is bijvoorbeeld gewonnen voor diversificatie op landbouwbedrijven, onder meer door verkoop van landbouwproducten op de eigen hoeve, wat dan weer door andere reglementeringen verhinderd wordt.

I.3.4. Communicatie

De minister heeft een informatieblad voor de landbouwers opgericht, met een oplage van 42.000

exemplaren. De uitgaven hiervoor komen op rekening van het centrale communicatiebudget.

I.3.5. Actieplan biologische landbouw

Half 2001 werden vier personeelsleden aangeworven om het actieplan op te volgen. Bijna alle acties werden nu reeds opgestart, waaronder de biotheek.

Hoewel sinds 1997 het aantal biobedrijven verdubbeld is en het areaal voor biologische landbouw verviervoudigd is, moeten er nog zware inspanningen geleverd worden om het vooropgestelde doel te halen. In het kader hiervan heeft de Vlaamse Promotiedienst voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM) een biobloscampagne opgestart, naar aanleiding van de week van de biologische landbouw.

Het actieplan wordt geactualiseerd. De minister stelt vast dat in een aantal trendsettende landen inzake biolandbouw, zoals Oostenrijk, waar 8 procent van de landbouw biologisch is, de stijgende lijn wordt omgebogen. Een intensieve begeleiding van de biobedrijven dringt zich op, vooral inzake communicatie en marketing. De kennis bij de bevolking van biolabels blijft immers te beperkt.

Er is een uitvoeringsbesluit dat de reconversie naar de biologische zeugenhouderij regelt. Dit voert een actiepunten uit van het programma plattelandontwikkeling. Landbouwers die omschakelen naar biologische zeugenhouderij krijgen een vergoeding per hectare buitenloop. Een van de problemen is immers de nood aan voldoende ruimte voor buitenloop.

I.3.6. Decreet permanente vorming in land- en tuinbouw

Landbouwvorming en permanente vorming van de landbouwsector blijven ressorteren onder de landbouwadministratie. Dit is de enige uitzondering op het actieplan van de regering dat ernaar streefde alle vormingsinitiatieven te centraliseren.

Eind 2000 werden een aantal demonstratieprojecten goedgekeurd voor een bedrag van 90 miljoen frank. De bedoeling is om nieuwe landbouwtechnieken en –projecten te tonen aan landbouwers: kleinschalige afvalwaterzuivering, agrarisch natuurbeheer, pesticidevrije onkruidbestrijding. Het is de bedoeling om op het einde van het jaar een aantal gelijkaardige projecten goed te keuren. Er werden ook vijftien voorbeeldbedrijven geselecteerd en ondersteund om aan de sector informatie te ver-

schaffen. Voor algemene vorming (landbouwvorming en demonstratieprojecten) wordt in 2002 in 185 miljoen frank voorzien.

I.3.7. Milieuvriendelijke productiemethodes

In mei 2001 heeft de Vlaamse regering een besluit goedgekeurd over beheersovereenkomsten voor milieuvriendelijke productiemethodes in de landbouw en het instandhouden van de biogenetische diversiteit. Het gaat om steun voor het inzaaien van een groenbedekker, steun voor mechanische onkruidbestrijding, milieuvriendelijke sierteelt en het behoud van met uitsterven bedreigde dierrassen.

Mechanische onkruidbestrijding zit momenteel in de lift, maar blijft nog beperkt. Hetzelfde geldt voor de groenbedekking, waarvan de oppervlakte vervijfvoudigd is, onder meer om dat de maatregel werd uitgebreid tot het hele Vlaamse grondgebied. Er komt een personeelsuitbreiding voor alles wat te maken heeft met het plattelandsontwikkelingsplan.

I.3.8. Oprichting Vlaamse onderzoekseenheid voor Land- en Tuinbouweconomie (VOLT) en Steunpunt Duurzame Landbouw (SDL)

De VOLT heeft een dubbel doel: administratieve vereenvoudiging en het uitbouwen van een databank, zodat de regering over meer gegevens beschikt over de Vlaamse land- en tuinbouwsector. Naast de VOLT is er ook het wetenschappelijk Steunpunt voor Duurzame Landbouw, met een steunpunt aan de UG en de KUL, geleid door professor Reheul. Tenslotte is er de overheveling van het federaal landbouwonderzoek. In de toekomst moet dit worden uitgebouwd tot een coherent geheel. De sociaal-economische evaluatie van het MAP II zal gebeuren door het steunpunt duurzame landbouw, dat hiertoe al de opdracht heeft gekregen.

I.3.9. Armoedebestrijding op het platteland

Een relatief belangrijk aantal bedrijven zit in financiële moeilijkheden, maar de overheidsinstrumenten om hieraan te remediëren bereiken niet steeds hun doel. De regering wil een meer sociale begeleiding mogelijk maken. De Inspectie voor Financiën onderzoekt momenteel een besluit om de steun aan bedrijven in moeilijkheden beter af te stemmen op de noden.

I.3.10. Steun voor de verwerking en afzet van land- en tuinbouwproducten

Deze steun is opgenomen in het POP. Voor de periode 2000-2006 werd in 18.9 miljoen euro voorzien, te verdelen over de diverse landbouwsectoren. Dit valt deels samen met de economische expansiesteun. De nadruk bij deze projecten ligt op de bescherming van het leefmilieu en de voedselveiligheid.

I.3.11. Het mestbeleid

De minister verwijst hiervoor naar de begrotingsbesprekingen in de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening. De mestproblematiek is immers zowel een zaak voor landbouw als voor leefmilieu.

Het MAP-meetpuntennet heeft geleid tot een belangrijke verbetering van de kwaliteit van het oppervlaktewater. Een aantal meetpunten duidt aan dat er nog problemen zijn. De algemene strategie is om een zeer intensieve communicatiecampagne te voeren, zodat de landbouwers op de hoogte zijn van de situatie in hun regio. Daarbij krijgen ze ook informatie hoe ze vervuiling door mest kunnen vermijden en hoe ze beter kunnen bemesten.

Het is een Europese verplichting om bijkomende kwetsbare gebieden aan te duiden op basis van de gegevens van het meetpuntennet. Dit zal geen gemakkelijke opdracht worden. Doet de Vlaamse regering dit echter niet, dan zal ze voor het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschap worden gedaagd.

De vergoedingen voor de beheersovereenkomsten worden uitbetaald. Een zeer klein percentage landbouwers heeft omwille van technische redenen de vergoeding nog niet gekregen. Het Vlaams Gewest betaalt met cofinanciering van de Europese Commissie, gekoppeld aan het nitraatresidu. In totaal zijn in 2001 voor 20.241 hectare beheersovereenkomsten Water afgesloten. In 2002 is dit aantal gestegen tot 34.570 hectare. Voor Natuur zijn de resultaten minder goed : 1.442 hectare voor 2001. In 2002 zijn er nog 3.270 hectare bijgekomen. Veel bedrijven hebben een afwijking gekregen omwille van hun statuut als gezinsveeteeltbedrijf. Voor de kwetsbare gebieden water is meer dan de helft van de mensen ingestapt in de beheersovereenkomsten. De andere helft heeft meestal zijn nitraatresidu bepaald en vastgesteld dat ze er niet aan voldoen. Voor natuur is men minder geneigd om erin te stappen. Via sensibilisering zal men pogen dit aandeel te verhogen.

Er wordt een Vlarew-wijziging doorgevoerd om de mestbewerking op bedrijfsniveau te vereenvoudigen, met een meldingsplicht in plaats van een vergunningsplicht. Voor de gewone mestverwerkingsinstallaties blijft de algemene vergunningsplicht van kracht.

I.3.12. Geïntegreerd plattelandsbeleid

De beleidsnota geïntegreerd plattelandsbeleid zal binnen enkele maanden voorgesteld worden aan het parlement. De provincies zullen hierbij nauw betrokken worden, omdat ze in de toekomst hierin een beslissende rol zullen spelen

I.3.13. Het Vlaamse visserij- en aquicultuurbeleid

De huidige FIVA-steunregeling wordt bijgestuurd naar de bepalingen van de Europese richtsnoeren. De sector is relatief tevreden over het FIVA. In de beginfase werd een groot aantal dossiers ingediend, dat nu wat gedaald is. Het instrument moet behouden blijven, maar gezien de vrij beperkte middelen mag men er geen wonderen van verwachten. Tegelijk wil men ook een soort ecobonus geven voor investeringen in milieuvriendelijke en energiebesparende visserijtechnieken. Beide zijn met elkaar verbonden : de hoge brandstofkosten waarmee de sector kampt zijn deels te wijten aan bepaalde visserijtechnieken.

De sector wenst een Vlaamse verankering. Het Vlaams Gewest komt hieraan tegemoet door in investeringsdossiers van reders de verplichting op te nemen dat zij reeds vijf jaar moeten gedomicilieerd zijn in België om te vermijden dat schepen worden weggekocht door Nederlanders.

Een aantal proefprojecten zullen worden goedgekeurd voor de ondersteuning op het vlak van verwerving en verspreiding van technische en economische kennis over nieuwe technologieën, omdat vissers vaak onvoldoende kennis hebben hierover.

De vastleggingsmachtiging van het FIVA blijft behouden op 157 miljoen frank. Er is een lichte vermindering van de dotatie omdat er een vertraging is bij de aangevraagde investeringen.

Het FIOV schenkt maximale aandacht aan acties van collectief belang, bijvoorbeeld acties voor de verhoging van de veiligheid aan boord, verspreiding van informatietechnologie, kennisoverdracht, kwaliteitsverbetering en controle. Ook in de toekomst wordt aandacht geschonken aan functiever-

breeding van de visserij, onder andere door meer aandacht voor het toeristische aspect.

II. Algemene bespreking

Discussie over de mestproblematiek in het algemeen

In de commissie ontstaat enige opschudding omtrent recente verklaringen van minister Dua en de landbouworganisaties. De volgende drie punten staan ter discussie :

- het uitstel van de superheffing voor overschrijding van de nutriëntenhalte ;
- de uitbreiding van de kwetsbare gebieden ;
- het plan van de Boerenbond om meer middelen vrij te maken voor de warme sanering van de varkenssector.

a) Standpunt van de heer Eric Van Rompuy

De heer *Eric Van Rompuy* heeft enkele vragen over recent afgelegde verklaringen van de minister. Op vrijdag 30 november verklaarde minister-president Dewael na de ministerraad : 'Agalev moet ophouden met zichzelf steeds opnieuw buiten het regeerakkoord te plaatsen. Ik denk hierbij aan de lastenverlaging of aan het onderwijs, maar ook aan het Vlaams Ecologisch Netwerk. We hadden afgesproken dat minister Dua extra geld zou krijgen om natuurgebieden aan te kopen en andere natuurgebieden een prioritair beschermd statuut te geven. Dat kan ook slaan op landbouwgebieden.' De voorwaarde was dat de minister hierover overleg zou plegen met de landbouworganisaties. 'Ik stel vast dat ze klaar is met haar plan zonder dat ze met de boeren praat. Agalev floot ons terug toen we een nieuwe uitstapregeling voor de leerkrachten uitwerkten, we moesten eerst met de onderwijsbonden praten. Ik fluit nu Agalev terug en vraag minister Dua eerst met de landbouworganisaties te praten over financiële compensaties.' De heer Van Rompuy vraagt of het klopt dat de minister-president de minister van Landbouw heeft terechtgewezen. Als er financiële compensaties komen, zijn deze dan al opgenomen in de begroting ?

Ten tweede citeert de heer Van Rompuy een bericht uit de krant *De Morgen* van 3 december : 'Bij de Bond Beter Leefmilieu (BBL) is dezer dagen

het huis te klein. In een triomfalistisch artikel in haar ledenblad, onder de titel 'Boerenbond haalt slag thuis !', meldde de landbouworganisatie dat haar eisen inzake het mestactieplan vorige week volledig werden ingewilligd tijdens een onderhoud met Vlaams minister-president Patrick Dewael, minister van Landbouw Vera Dua en minister van Begroting Dirk Van Mechelen. Er zou geen superheffing komen in 2001, geen nultbemesting van de akkerbouw op 1 januari, een weer ter discussie stellen van het ammoniakbestrijdingsplan en een uitstel van de uitbreiding van het areaal kwetsbare gebieden. Alleen dat laatste nuanceert Dua. Ze gaat akkoord met de Boerenbond dat er 'eerst een oplossing moet komen voor het mestoverschot' alvorens de kwetsbare gebieden uit te breiden maar vindt de interpretatie dat er uitstel komt 'overdreven'.'

In een persbericht van Belga van diezelfde dag staat echter : 'De minister ontkent dat er sprake is van enig uitstel van de beslissing tot uitbreiding van de kwetsbare gebieden. Nog deze maand wil ze ter zake een eerste voorstel overmaken aan de Europese Commissie. 'We staan onder druk van Europa dat dreigt met het opschorten van een bedrag van 4,4 miljard frank die ik nodig heb om de landbouwers te betalen. Ik vind het onverantwoord dat we dit op de helling zouden zetten. De Boerenbond doet hierover onverantwoorde uitspraken en neemt bovendien zijn wensen voor werkelijkheid.'

De heer Van Rompuy wenst te weten of de minister hiermee het standpunt van de Vlaamse regering vertolkt, of enkel in eigen naam spreekt.

Enige tijd geleden kondigde de voorzitter van de Boerenbond aan dat de landbouwers ook zelf bereid waren inspanningen te leveren voor de afbouw van de mestoverschotten. De minister verklaarde dat ze het eens was met deze plannen, maar dat er hiervoor geen budget beschikbaar was. De heer Van Rompuy merkt echter op dat in de media nu gewag wordt gemaakt van een begrotingsoverschot van 50 miljard frank. Nochtans had het Rekenhof eerder aangekondigd dat er een tekort was van 30 miljard frank, en werd er gesproken van een terugschroeven van de uitgaven.

b) Standpunt van de heer André Denys

De heer *André Denys* wenst het standpunt van de VLD-fractie over het landbouwbeleid toe te lichten.

Landbouw heeft economische, ecologische, sociale en fytosanitaire aspecten. De vraag is op welk aspect men de nadruk legt. De heer Denys kreeg de indruk dat het accent te eenzijdig op het ecologische aspect lag en is dan ook tevreden met de bijsturing die die ochtend werd bekendgemaakt.

De uitvoering van de ammoniakrichtlijn en de invulling van de VEN-gebieden ligt bij de VLD zeer gevoelig. De VLD is het eens met het uitstel van de superheffing. Om een volwaardig mestbeleid te kunnen voeren, moet men ook beroep kunnen doen op mestverwerking. Dit is nu nog niet het geval. Er bestaan wel al mobiele installaties, maar nog geen grote, vaste installaties. Bovendien wordt de mestverwerking nog afgeremd door bepaalde reglementeringen. Zolang dit het geval is, is een overgangsmaatregel wenselijk. De overheid moet echter de sector onder druk blijven zetten, want mestverspreiding blijft hoe dan ook veel goedkoper dan mestverwerking. Mestverwerking moet alle kansen krijgen, anders ziet het er slecht uit voor de sector.

De heer *Van Rompuy* vraagt of de heer Denys hiermee afstand neemt van de superheffing. De heer Denys ontkent dit. De minister verduidelijkt dat de superheffing op de nutriëntenhalte wordt uitgesteld, niet de superheffing op de mestverwerkingsplicht. Die heffing mag niet uitgesteld of afgesteld worden, anders zal men nooit een mestverwerkingsplicht kunnen opleggen.

Wat de warme sanering betreft, geeft de heer Denys toe dat hij hierover altijd vrij sceptisch was. Financiële middelen moeten volgens hem gebruikt worden om iets op te bouwen, niet om iets af te bouwen. Het is echter een feit dat de vrijwillige afbouw succes kent. Het biedt een goede aanvulling op de mestverwerking. Gespreid over drie jaar zou men op deze wijze 10 procent van het mestoverschot kunnen afbouwen. 1 miljard frank per jaar voor een vermindering met 10 procent is echter veel geld voor een vrij bescheiden resultaat.

De heer *Van Rompuy* vraagt de heer Denys of hij dan de vraag van de landbouworganisaties steunt om hiervoor nog meer middelen vrij te maken. De tijd dringt immers en het wordt duidelijk dat de mestverwerking niet op gang komt. De heer Denys antwoordt dat hij hierover nog geen uitspraken wenst te doen, omdat hij de juiste inhoud van de voorstellen van de landbouworganisaties nog niet kent. Hij wenst ook niet automatisch of integraal het standpunt van de landbouworganisaties te volgen. Hij wil de inspanningen beperken tot een som van 1 miljard frank gedurende drie jaar, omdat hij

meer dan de landbouworganisaties in mestverwerking gelooft.

De heer *Denys* begrijpt overigens het standpunt van de heer *Van Rompuy* over de budgettaire situatie niet. Eerst steunde hij het standpunt van het Rekenhof dat er een tekort was van 30 miljard frank en dat het onzinnig was om de begrotingsparameters niet aan te passen aan de gewijzigde economische omstandigheden, nu beweert hij plots dat er een overschot is van 50 miljard frank. Volgens de heer Denys heeft de minister van Begroting een juist beeld van de situatie geschetst, namelijk dat er een beperkt probleem is. Elke frank moet worden gewikt en gewogen vooraleer hem uit te geven. Dit geldt ook voor landbouw. Men mag de landbouwers niet voorspiegelen dat er geld genoeg is om de warme sanering ruimer te subsidiëren.

De heer *Van Rompuy* repliceert dat minister-president Patrick Dewael, en niet hijzelf, beweerde dat er een overschot was van 50 miljard frank. Hij onderschrijft de stelling dat 30 miljard frank inkomsten en uitgaven onvoorzichtig geraamd zijn. Men heeft de middelen voor 2002 geraamd op basis van de ramingen van 2001, met inachtnaam van een groeipercentage. De economische groei volgend jaar zal echter niet 2, maar slechts 1,2 procent bedragen. Dit betekent volgens het Rekenhof dat men 5 tot 6 miljard frank minder inkomsten zal ontvangen.

De afschaffing van het kijk- en luistergeld betekent dat de burgers over een termijn van drie jaar 60 miljard frank minder zullen moeten betalen. De landbouwers blijven echter in de kou staan. Het budget voor land- en tuinbouw stijgt slechts met 31 miljoen frank ten opzichte van 2001, terwijl de overgehevelde bevoegdheden na de regionalisering volgens de minister van Begroting instaan voor een budgettaire massa van 1,3 miljard frank. In feite zal landbouw dus minder middelen krijgen. Hieruit leidt de spreker af dat landbouw geen prioriteit is voor de VLD.

c) Standpunt van de heer Johan Malcorps

De heer *Johan Malcorps* stelt dat hij, net als de milieu- en natuurorganisaties, verrast was door een aantal uitspraken. Er is nood aan overleg met het middenveld, niet alleen de landbouworganisaties, maar ook met de natuurorganisaties. Hij hoopt dat er nog geen formele beslissingen zijn genomen. Daarvoor moet eerst met alle actoren overlegd worden en moet ook in het parlement gedebatteerd worden.

Men bewijst de landbouw geen goede dienst door bepaalde internationale richtlijnen te negeren. De nitraatrichtlijn legt Vlaanderen bepaalde verplichtingen op tegen eind 2003. Hetzelfde geldt voor Göteborgprotocol over de uitstoot van zwavel- en stikstofoxides, vluchtige organische stoffen en ammoniak. Deze verplichting moet pas tegen 2010 vervuld worden, maar er is nog heel wat werk aan de winkel. De superheffing voor de overschrijding van de nutriëntenhalte wordt uitgesteld vanwege de administratieve vertraging bij de behandeling van de beroepsdossiers. De heer Malcorps vraagt hoeveel tijd hiervoor nog nodig is. Al gaat het maar om 4 procent van de landbouwers, toch wordt de superheffing voor iedereen uitgesteld.

Het schrappen van de nultbemesting op akkers in natuur-, reservaat- en bosgebieden is volgens de minister enkel de correctie van een decretale fout, waardoor akkerbouwers in natuurgebieden werden benadeeld ten opzichte van veehouders. De heer Malcorps hoopt dat de beperkte bemesting in deze gebieden integraal behouden blijft.

Voor de plannen inzake ammoniakreductie verwijst de heer Malcorps naar de discussie in de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening, waar de minister verklaarde dat ze eerst de sociaal-economische impact wou evalueren. Voor de Agalev-fractie kan er echter geen sprake zijn van het afstellen van de ammoniakplannen. De 40 procent reductie, zoals voorzien in de milieubeleidsplannen, moet behouden blijven.

De onvolledige aanduiding van de kwetsbare milieu- en natuurgebieden is sinds lang een heikel punt voor de milieu- en natuurorganisaties. In 1997 werd hierover een klacht ingediend bij de Europese Commissie. Indien Vlaanderen niet ingaat op de Europese eis, dan dreigt het mogelijk 4 tot 8 miljard frank aan Europese steun voor plattelandsontwikkeling te verliezen. De Europese Commissie is tot enige toegeeflijkheid bereid indien er substantiële vooruitgang wordt geboekt inzake de aanduiding van nitraatgevoelige gebieden eind december 2001, maar in feite moet heel Vlaanderen als kwetsbaar gebied worden aangeduid. Er is dus weinig ruimte om spelletjes te spelen.

De Boerenbond stelt dat minister Dua te sterk mikt op mestverwerking, maar Vlaanderen kan op deze manier de doelstellingen van de Europese richtlijn en het MAP niet halen. Supplementaire vrijwillige afbouw van de veestapel is nodig voor een bedrag van 5 tot 6 miljard frank. De heer Malcorps stelt zelf nooit een groot voorstander te zijn

geweest van de mestverwerking, maar is bereid om het een kans te geven. Uiteindelijk moet men alle alternatieven durven overwegen om de mestproblematiek op te lossen. Indien ook mestverwerking geen oplossing kan bieden, dan moet men op zoek naar supplementaire middelen voor de warme sanering.

d) Antwoord van mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw

De minister verklaart dat de Vlaamse regering open staat voor alle vormen van overleg. Een overleg is echter geen beslissing. Als organisaties menen dat zij uit de positieve sfeer tijdens een overleg – wat op zich belangrijk is – regeringsbeslissingen kunnen afleiden, dan hypothekeken zij het overleg.

De minister meent dat zij haar standpunt over de superheffing steeds consequent heeft toegelicht, in het parlement, in de regering en in het overleg met de landbouworganisaties. De minister voegt er aan toe dat het voor iedereen die het dossier van nabij volgt, duidelijk is dat de superheffing niet de ware inzet van het debat is.

De vraag om de superheffing uit te stellen is een syndicale eis die intellectueel correct is. De kritiek dat de afhandeling van de dossiers te lang aansleept, is gefundeerd. Dit is echter het gevolg van de nauwgezette behandeling van de dossiers; het gaat hier toch om de problemen van concrete individuen. Uiteindelijk heeft slechts 4 procent van de landbouwers geen zekerheid over zijn nutriëntenhalte. Het uiteindelijk resultaat is wel dat de landbouwers die het goed doen – die bijvoorbeeld niet in beroep gaan tegen de opgelegde nutriëntenhalte, maar hun veestapel afbouwen tot ze aan de norm voldoen – gestraft worden.

Wat het ammoniakreductieplan betreft, heeft de minister steeds beweerd dat het plan moest worden getoetst op zijn sociaal-economische haalbaarheid en eventueel bijgestuurd. De landbouworganisaties zijn voor het eerst bereid dit probleem te bespreken. Er kan een stap in de goede richting worden gezet, ook al biedt die nog geen definitieve oplossing.

Wat de nultbemesting betreft, is de minister bereid om met de milieubeweging overleg te plegen. Er zit een onlogica in het decreet.

Wat de uitbreiding van de kwetsbare gebieden betreft, moet iedereen zich realiseren dat elk openbaar debat hierover het dossier hypothekeert. De

minister betreurt het dat de landbouworganisaties hierover in de pers lichtzinnige verklaringen aflegden. Uiteindelijk staat er 8,8 miljard frank aan Europese subsidies op het spel. De onderhandelingen met de Europese commissarissen Fischler en Walström over het Vlaamse POP verliepen bijzonder moeizaam. Uiteindelijk gaf de Europese Commissie haar fiat, op twee voorwaarden : uitbreiding van de Natura 2000-gebieden en de betere naleving van de nitraatrichtlijn, waaronder de bijkomende aanduiding van kwetsbare gebieden.

Het aanduiden van meer kwetsbare gebieden lost het mestprobleem niet op, integendeel : hoe meer kwetsbare gebieden men aanduidt, hoe groter de overschotten. Men moet dus de mestoverschotten zelf afbouwen. De Europese Commissie wil dat er bijkomende kwetsbare gebieden worden aangeduid en wil enkel onderhandelen over modaliteiten om deze eis in te vullen.

Het probleem is dus om de Europese doelstellingen te halen op een manier die haalbaar is voor de landbouwsector en maatschappelijk aanvaardbaar is. De minister benadrukt dat ze geen enkele belofte heeft gedaan aan de Boerenbond over de bijkomende kwetsbare gebieden.

II. 1. De regionalisering van de landbouw

II.1.1. Financiële implicaties

– De beleidsbrief is volgens mevrouw *Trees Merckx-Van Goey* vrij beknopt over de situatie van het Vlaamse landbouwbeleid na de regionalisering. De laatste onduidelijkheden moesten eind oktober weggewerkt zijn en er moest ook een tijdspad worden vastgelegd voor de uitvoering, waarna de bevoegdheidsoverdracht zou worden afgesloten met een interministeriële conferentie. Mevrouw Merckx vraagt of dit klopt.

Ze vreest dat er onvoldoende middelen zijn uitgetrokken om voor continuïteit in het landbouwbeleid te zorgen, zowel wat de Vlaamse als wat de overgehevelde federale bevoegdheden betreft. Blijkbaar zal de federale overheid zelf beslissen hoeveel middelen Vlaanderen zal kunnen uittrekken voor het landbouwbeleid. De spreker vreest voor grondwettelijke problemen. Bovendien vraagt ook de Vlaams minister van Begroting zich af of deze regeling juridisch sluitend is.

Mevrouw Merckx hoopt dan ook dat de Vlaamse regering extra middelen zal inschrijven voor landbouw, naar het voorbeeld van het Waals Gewest.

Bepaalde federale bevoegdheden die vanaf 1 januari zullen worden overgedragen, zijn daar reeds ingeschreven in de gewestelijke begroting. Een tweede reden waarom het aangewezen zou zijn om in extra middelen te voorzien, is de vrees dat de federale middelen, die samen met de bevoegdheden worden overgeheveld, duidelijk niet zullen volstaan om de nieuwe uitgaven te dekken.

Dat heeft twee oorzaken. Ten eerste heeft Vlaanderen slecht onderhandeld over de overdracht van financiële middelen. De heer *Van Rompuy* preciseert dat er 153 miljoen frank tekort is in de begroting Landbouw om de normale engagementen na te komen. Dit zou kunnen oplopen tot bijna 400 miljoen frank in de volgende drie jaren. De budgettaire massa van de overgedragen bevoegdheden zou goed zijn voor 1,3 miljard frank, maar het budget voor Landbouw stijgt slechts met 31 miljoen frank (0,9 procent).

Ten tweede heeft de federale overheid nog gesnoeid in die begrotingsposten voor landbouw die vanaf 1 januari naar Vlaanderen worden overgedragen. Mevrouw *Merckx* besluit dat er te weinig geld zal zijn om zelfs een continu beleid te kunnen voeren. Waarom heeft men geen extra middelen ingeschreven ? Als men wacht tot de begrotingscontrole van volgend jaar, is het te laat. De heer *De Meyer* wijst er bovendien op dat extra middelen losweken bij de begrotingscontrole geen eenvoudige opdracht zal zijn, rekening houdend met de slechtere economische omstandigheden.

Het enige alternatief dat dan nog rest, is het selectief optreden bij de uitgavenposten. Als concreet voorbeeld haalt mevrouw *Merckx* de overdracht van het federale Fonds voor de Gezondheid en Productie van Dieren aan. Er is geen duidelijkheid of deze productieprogramma's verder kunnen worden ondersteund. Het Fonds wordt mede gefinancierd door de sector zelf. Wat zal er met deze middelen gebeuren ? De spreker betreurt het dat ze op deze vragen nooit een concreet antwoord krijgt. Stelt men er vragen over op federaal niveau, dan verwijst men naar het gewest ; stelt men er vragen over op Vlaams niveau, dan verwijst men naar het Federaal Agentschap voor de Voedselveiligheid. Er is dan ook grote onrust bij de veeveeltverenigingen over de toekomst van hun activiteiten voor veeverbetering. Kan de minister hierover garanties geven ?

In de toelichting werd gesteld dat 2002 voor de landbouw een overgangsjaar zou worden, rekening houdend met de overheveling van een aantal landbouwbevoegdheden van de federale overheid naar

de gewesten. Op zijn beurt leidt de heer *Jos De Meyer* hieruit af dat de regionalisering niet goed is voorbereid, zodat er te weinig middelen en mensen zijn. De spreker vraagt of er al samenwerkingsakkoorden bestaan tussen de federale overheid en de gewesten, en tussen de gewesten onderling. Hij hoopt dat de uitbetaling van de landbouwpremies of van de lonen van de landbouwambtenaren niet in het gedrang komt.

– De heer *Denys* vindt dat de CD&V een dubbelzinnige houding aanneemt over de regionalisering. De heer *Herman Van Rompuy* vertolkte het standpunt van de Boerenbond toen hij in de Kamer beweerde dat de regionalisering van de landbouw vanwege Europese verplichtingen onmogelijk was. Achteraf nuanceerde de Boerenbond zijn standpunt : regionalisering was wel mogelijk mits voor elke Europese landbouwraad goede afspraken werden gemaakt. Het gevolg was dat de CD&V in eens akkoord ging met de regionalisering.

De heer *Denys* onderlijnt het belang van regionalisering voor de toekomst van de landbouw in Vlaanderen. Er is ten eerste een groot verschil tussen de manier van landbouw bedrijven in Vlaanderen en Wallonië. Ten tweede is de regionalisering een *sine qua non* voor de administratieve vereenvoudiging – iets wat elke landbouwer wil. Voortaan zal slechts een enkel niveau, namelijk het Vlaams Gewest, administratieve formaliteiten opleggen aan de landbouwers.

Er is een gevolmachtigde aangeduid om de regionalisering te begeleiden. Stemt zijn budget overeen met personeel en overgehevelde bevoegdheden ? De heer *Denys* vindt het weinig bemoedigend dat daarover weinig te horen valt.

– De *minister* antwoordt dat de Vlaamse regering een expert heeft aangesteld die de regionalisering van de landbouwbevoegdheden moet begeleiden. Een van zijn taken is na te gaan welke kredieten hieraan verbonden zijn. Alles hangt af van de manier waarop men de teksten van het akkoord interpreteert. Indien men ze minimalistisch interpreteert, is er geld over ; indien men ze maximalistisch interpreteert is er geld tekort. De Vlaamse regering heeft gekozen voor een maximalistische interpretatie, waardoor er een tekort is van 120 miljoen frank. De minister voegt er onmiddellijk aan toe tevreden te zijn dat het tekort zo beperkt is en hoopt het nog meer te kunnen beperken. De situatie terzake is gunstiger in Vlaanderen dan in Wallonië. Dit heeft vooral te maken met het feit dat in

Vlaanderen relatief weinig teelten Europees ondersteund worden, in tegenstelling tot Wallonië.

Voor de begrotingstechnische verklaring van de operatie verwijst de minister naar de Vlaams minister van Begroting. Men hanteert een algemene stelregel die ook bij vroegere regionaliseringsoperaties gehanteerd werd : de federale overheid betaalt, waarna achteraf grote sommen teruggestort worden. Zo zal de federale overheid in eerste instantie de federale ambtenaren blijven doorbetalen, totdat duidelijk is wie naar welk niveau gaat. Daarna wordt het verschuldigde bedrag teruggestort. De minister wenst hierin niet in te grijpen. De overheveling zal geleidelijk gebeuren.

De heer *Van Rompuy* had erop gewezen dat de kosten die met de overdracht gepaard zouden gaan, konden escaleren. De minister wijst erop dat men niet alleen de bevoegdheden, maar ook de toekomstige kosten regionaliseert. De huidige federale minister van Landbouw wist zeer goed dat er financiële problemen waren rond een aantal fondsen. Indien landbouw federaal was gebleven, had de federale overheid dit moeten oplossen. Bij een regionalisering worden ook de problemen overgedragen. De door de heer *Van Rompuy* geciteerde stijging van het budget met 31 miljoen frank is vanzelfsprekend niet voldoende om de overgedragen bevoegdheden budgettair op te vangen. In de begroting is een apart artikel opgenomen waarin het bedrag wordt geraamd dat nodig is om alle overgedragen bevoegdheden (dus niet alleen landbouw) te financieren. Dit bedrag zal bij de begrotingscontrole verder worden uitgesplitst over de verschillende bevoegdheden. De 31 miljoen extra is bedoeld voor het huidige takenpakket van de ALT. Daarnaast is er ook een begrotingsruiter ingeschreven om de niet-aangewende middelen van het VLIF van het vorige begrotingsjaar over te hevelen.

– Mevrouw *Merckx* merkt op dat het niet voldoende is dat de minister afspraken maakt met de federale minister van Landbouw, mevrouw *Neyts*, maar dat ook de federale minister van Begroting, de heer *Vande Lanotte*, hiermee akkoord moet gaan. Deze maakt nog steeds bezwaren. De *minister* preciseert dat haar contactpersoon de federale minister van Landbouw is. De definitieve beslissing wordt genomen door de eerste minister, de heer *Verhofstadt*, en door de twee ministers die bevoegd zijn voor institutionele hervormingen, de heren *Vande Lanotte* en *Michel*. Dit zal gebeuren in overleg met de ministers-presidenten en de functioneel bevoegde ministers van de gewestregeringen.

II.1.2. Administratieve implicaties

Verskillende sprekers wijzen op de impact van de regionalisering op de landbouwadministratie. De aanpassing van de structuur van de ALT ten gevolge van de regionalisering biedt volgens de heer *De Meyer* de mogelijkheid om een aantal 'landbouw'-bevoegdheden van de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) over te hevelen naar de ALT.

Mevrouw *Gisèle Gardeyn-Debever* hoopt dat er door de regionalisering schot komt in het dossier van de melkquota, dat vanaf 2002 een Vlaamse bevoegdheid wordt.

Naast de regionalisering is volgens de heer *Denys* ook de bestuurlijke hervorming van groot belang voor de landbouwadministratie. De regionalisering biedt de mogelijkheid om landbouw uit te bouwen tot een volwaardig en afzonderlijk departement. Er is kritiek op, omdat het toch om een vrij klein departement gaat. Er is nood aan een sterke Vlaamse landbouwadministratie. Hoe worden de regionalisering en de bestuurlijke hervorming op elkaar afgestemd?

De heer *Jacky Maes* vraagt aandacht voor de structuren die worden opgezet. Hij denkt hierbij vooral aan het visserijbeleid, waarin de relatie provincie-gewest moet worden uitgeklaard.

– De *minister* verklaart dat onlangs een stand van zaken werd opgemaakt tijdens een informeel overleg met alle Vlaamse ministers die betrokken zijn bij de regionalisering van federale bevoegdheden. Er werd vastgesteld dat er een grote vooruitgang is geboekt, niettegenstaande dit een moeilijk dossier is. De definitieve knopen zullen worden doorgehakt tijdens een overleg tussen de federale overheid en de gewesten, onder meer over de vraag hoe de Europese ministerraden voor Landbouw zullen worden voorbereid en over de overheveling van de ICT van DG 3, de administratie die instaat voor de uitbetaling van Europese premies. Wat dat laatste betreft, is iedereen het erover eens dat zeker op dat punt de continuïteit gegarandeerd moet zijn.

Regionalisering is ook een vast agendapunt op de interministeriële conferenties Landbouw (ICL). Als voorbeeld haalt de minister de positie van de contractuelen aan bij het federaal ministerie van Landbouw. Met het vooruitzicht van de bevoegdheidsoverdracht naar de gewesten leeft bij deze mensen de vraag of hun contract nog zal verlengd worden. De Vlaamse regering heeft beslist om aan te dringen op een verlenging van de contracten, zodat de continuïteit gegarandeerd blijft. Om die reden is de minister ook niet gewonnen voor het

idee om de regionalisering aan te grijpen om de hele administratie te hertekenen. Het is de bedoeling een 'rustgevend kader' te creëren dat de structuur van de federale administratie volgt. Pas in een latere fase zou het beter bestuurlijk beleid (BBB) op de landbouwadministratie worden toegepast. Het lijkt de minister niet aangewezen om beide operaties tegelijk door te voeren.

– Mevrouw *Merckx* vraagt zich af waarom de minister dan niet wacht met de oprichting van de VOLT of het Steunpunt Duurzame Landbouw. De regionalisering verandert toch het hele kader van de administratie? De *minister* antwoordt dat, nog voor van regionalisering sprake was, beslist was, in samenspraak met de minister van Innovatie, om het landbouwkundig wetenschappelijk onderzoek te hervormen. Bovendien staat het Steunpunt Duurzame Landbouw los van de federale landbouwinstellingen die geregionaliseerd worden, zoals het CLO.

– Op de vraag van mevrouw Gardeyn antwoordt de *minister* dat de bevoegde federale minister dit dossier heeft doorgeschoven naar de gewestministers. Er bestaat geen eensgezindheid over in de sector.

II.2. Een maatschappelijk draagvlak voor een toekomstige landbouw

– De heer *De Meyer* merkt op dat men reeds een grondige discussie heeft kunnen voeren over het algemene landbouwbeleid naar aanleiding van de gedachtewisseling over de visietekst 'Elementen voor een toekomstvisie met betrekking tot een duurzame land- en tuinbouw in Vlaanderen' (*Parl. St.*, VI. Parl. 2001-2002, nr. 925/1), de interpellaties van de heren Jef Van Looy en Erik Matthijs over de ammoniakreductie en een interpellatie van hemzelf over het plattelandsbeleid (*Hand.*, VI. Parl. 2001-2002, nr. C41-WER5).

De spreker benadrukt dat in de tekst uitgaat van twee standpunten waar hij zich ook kan achter scharen en die in het beleid steeds centraal zouden moeten staan. Ten eerste, landbouw heeft een ecologische, economische en sociale component. Ten tweede, men moet een tweesporenbeleid voeren, waarbij er onderscheid wordt gemaakt tussen de grondgebonden en de kapitaalsintensieve landbouw.

– In dit verband wijst de heer *Moreau* op de sociale component van de landbouw. Vele landbouwbedrijven staan onder zware druk. Ze kunnen de opeenvolgende crisissen niet meer aan en verkeren in

rechtsonzekerheid door de vaak wijzigende wetgeving en de voortdurend toenemende administratieve lasten. Het overgrote deel van de bevolking dat niet actief is in de landbouwsector is niet op de hoogte van de problemen waarmee de sector kampt en al evenmin van de inspanningen die de sector levert om deze problemen te overwinnen. Er moet een sociaal toekomstperspectief zijn om te verhinderen dat landbouw sociaal gemarginaliseerd wordt.

– Mevrouw *Merckx* merkt op dat de visietekst in feite bedoeld was om de maatschappelijke discussie op het terrein aan te zwengelen. Wat is de stand van zaken ? Ze merkt ook op dat de tekst geen vrijblijvende discussietekst kan blijven. Op een bepaald ogenblik moet men er conclusies uit trekken en moet hij een formeel of officieel statuut krijgen. Is de tekst al besproken door de Vlaamse regering ? Ze hoopt dat de tekst later een ijkpunt zal worden om alle maatregelen die in Vlaanderen genomen worden voor land- en tuinbouw aan te toetsen.

De heer *De Meyer* wenst in dit verband te weten welk standpunt de minister inneemt tegenover de visietekst. Hij citeert in dit verband een persbericht van de VLD : 'De basis van een duurzaam landbouwbeleid in het Vlaams Parlement moet opnieuw het creëren zijn van vertrouwen van de consument in de kwaliteit van zijn voeding. Minister Dua spitst zich teveel toe op de toepassingen van milieuriichtlijnen en verliest daarbij uit het oog dat een snelle en economisch verantwoorde ombouw van het areaal van klassieke bedrijven de enig juiste weg is. Gezien de langetermijninvesteringen om over te schakelen naar een duurzame landbouw hebben onze bedrijven een coherent en stabiel wettelijk kader nodig dat hen de nodige rechtzekerheid en bestaanszekerheid biedt.' De heer *De Meyer* leidt hieruit af dat deze regeringspartij duidelijk afstand neemt van het beleid van de minister van Landbouw.

– De heer *Maes* steunt het strategisch project duurzame landbouw. Duurzame landbouw betekent voor hem een zo laag mogelijke inzet van chemische productiemiddelen, zoals kunstmest en bestrijdingsmiddelen, en een zo laag mogelijk energieverbruik. Hij krijgt echter de indruk dat de landbouwsector zich heeft omgetoverd tot een industriële sector, met de natuur als voornaamste productiefactor. De consument denkt dat alles kan : voedsel van overal, in overvloed en tegen uiterst lage prijzen. Men moet tegen deze mentaliteit ingaan. Het steunpunt duurzame landbouw en het instituut

voor duurzame landbouw zijn middelen om dit te bereiken.

De spreker pleit voor een ander landbouwbeleid, omdat het huidige beleid zeer hoge milieukosten met zich meebrengt. Landbouw moet gezond voedsel leveren op een milieuvriendelijke wijze. De werkgelegenheid in de landbouwsector moet behouden blijven. Tevens moet de noord-zuidrelatie verbeteren en moeten er garanties komen op langere termijn voor de voedselveiligheid. Het algemene principe is kwaliteit, en niet kwantiteit. De subsidiëring moet in die zin worden aangepast.

– De *minister* verklaart achter de principes van de tekst te staan : duurzame landbouw is een landbouw die rekening houdt met de ecologische beperkingen, de volksgezondheid (nodig om het vertrouwen met de consument te herstellen) en de sociaal-economische vereisten van de landbouw. De leefbaarheid van de sector moet gegarandeerd worden, zoniet is er geen sector meer en dus ook geen duurzame landbouw. De minister verwijst hiermee naar de ammoniakreductieplannen. Deze plannen zijn nodig om te voldoen aan internationale afspraken, maar de sociaal-economische haalbaarheid ervan moet bestudeerd worden. Desnoods moeten de plannen in functie hiervan worden bijgestuurd.

De minister benadrukt dat deze visietekst geen regeringsdocument is. Het is de bedoeling om met deze tekst 'de boer op te gaan'. De tekst werd naar een zeer ruim publiek verspreid. Alle adviesorganen krijgen tot 20 januari 2002 de tijd om hierop te reageren, wat ook gebeurt. Op Agribex zal een synthese van de standpunten worden gemaakt. Aan de synthesetekst die hieruit voortvloeit, zal de regering haar goedkeuring hechten.

II.3. Beleidsinstrumenten voor de realisatie van een duurzame Beleids-landbouw

II.3.1. Het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF)

Het Rekenhof heeft kritiek op de lange behandelingstermijn van de VLIF-dossiers (*Parl.St.*, VI. Parl. 2001-2002, nr. 36/1, p. 105). Ondanks hervormingen blijft de behandelingstermijn voor steundossiers te lang. De heer *De Meyer* vraagt welk initiatief de minister ter zake zal nemen.

De heer *Moreau* vraagt wanneer de evaluatie van het VLIF zal plaatsvinden en hoe deze aangepakt zal worden. In welke zin wordt het investeringsbe-

leid voor de glastuinbouwsector aangepast? Welke vragen kreeg de minister hierover vanuit de sector?

De heer *Van Looy* meent dat deze reductie van de overheidswaarborg tot 80 procent een aantal landbouwers zal afschrikken om over te stappen naar de biologische land- en tuinbouw.

Milieu-investeringen worden door het VLIF voor 40 procent gesteund. De spreker wenst te weten of ook de ammoniakreducerende maatregelen hieronder vallen. Uiteindelijk zullen hiervoor zware investeringen worden gedaan.

– De achterstand in dossierbehandeling wordt *namens de minister* door een VLIF-ambtenaar als volgt verklaard. Eind 1999 werd het VLIF geconfronteerd met een vloedgolf aan nieuwe dossiers als anticipatie op de nieuwe regelgeving die toen werd aangekondigd. Door het uitblijven van de nieuwe regelgeving werd de eerste negen maanden van 2000 bijna uitsluitend gewerkt aan de dossiers van 1999. De in 1996 gemaakte interne afspraak om een dossier binnen zes maanden af te handelen kon niet meer worden nageleefd. Dit is enkel mogelijk als alle randvoorwaarden vervuld zijn, wat de laatste twee jaren zelden het geval was.

Momenteel worden de dossiers afgehandeld die eind 2000 en tijdens de eerste zes maanden van 2001 werden ingediend. Om alle dossiers van 2000 en de dossiers van de eerste zes maanden van 2001 af te handelen, zou een technicus van de buitendiensten 300 dossiers per jaar moeten behandelen, terwijl de normale workload ongeveer 200 dossiers per jaar bedraagt.

Begin 2000 werd het VLIF opnieuw met een grote toestroom aan dossiers geconfronteerd, onder meer omwille van de invoering van de subsidiëring van de financiering met eigen middelen. Op het einde van het jaar zullen alle dossiers van 2000 afgehandeld zijn, op enkele uitzonderingen na. 1.500 tot 1.600 dossiers van 2001 zijn reeds behandeld, 1.000 dossiers wachten nog op afhandeling. In 2002 zal verder worden gewerkt aan de inhaaloperatie. Hiertoe werd in de begroting opnieuw een begrotingsruiter ingeschreven.

De termijn van zes maanden is het gevolg van een vroegere afspraak, maar was vroeger niet echt relevant. Vroeger keerde het VLIF immers uitsluitend rentesubsidies uit. De enige termijn die toen echt van belang was, was de vervaldag van de lening: of de beslissing zes of twee maanden voor de vervaldag viel, maakte weinig uit. Nu worden premies

uitbetaald, wat de situatie veranderd. De aanvragers wachten immers op hun premie, die zo snel mogelijk moet worden uitbetaald. Uitbetaling is pas mogelijk na factuurcontrole. Tot nu toe zijn 600 dossiers (gedeeltelijk) uitbetaald.

Om in de toekomst de termijn van zes maanden te kunnen respecteren, zijn vijf extra technici aangeworven. Deze zijn vooral aangeworven om de dossiers van de afbouw van de varkensstapel te behandelen, maar zullen ook worden ingezet voor andere VLIF-dossiers.

Wat de evaluatie betreft, wordt er een bijeenkomst belegd met de technici van de buitendiensten om op basis van hun cijfermateriaal en ervaringen de nieuwe VLIF-reglementering inhoudelijk en procedureel te evalueren.

Wat de beperking van de overheidswaarborg betreft, gold tot 1994 een subsidiaire overheidswaarborg tot 75 procent, wat inhield dat de bank altijd eerst schadeloos werd gesteld bij faillissement. In 1994 werd de waarborg opgetrokken tot 90 procent, en onlangs werd hij weer verlaagd tot 80 procent. De risico's worden nu gelijk gespreid over bank en overheid. De beperking tot 80 procent geldt enkel voor dossiers ingediend vanaf 1 januari 2001, meer dan een jaar na de publicatie van de nieuwe regelgeving. In de praktijk wordt ofwel 80 procent waarborg toegekend ofwel niets.

De *minister* voegt eraan toe er weinig risico bestaat dat de inperking van de overheidswaarborg veel kandidaat biolandbouwers zal afschrikken. Ze wenst dit wel mee te nemen in de evaluatie van het VLIF. Op de laatste vraag van de heer *Van Looy* antwoordt ze dat ze ammoniakreducerende maatregelen ook als milieu-investeringen wenst op te nemen in het VLIF. Hierover is echter nog geen concrete beslissing genomen.

II.3.2. Afbouw varkenshouderij

– De heer *De Meyer* merkt op dat zijn fractie reeds bij de bespreking van de begroting 2000 geld vroeg voor de afbouw van de varkensstapel, op een ogenblik dat het debat hierover nog gevoerd moest worden in de landbouwsector zelf. De regeringspartijen waren daar toen niet voor gewonnen, maar nu beseft iedereen dat 1 miljard frank te weinig is. Bovendien moet men dit verbreden tot buiten de varkenshouderij. In Nederland is hiervoor bijna 30 miljard frank uitgetrokken. De spreker hoopt dat er bij de begrotingscontrole meer middelen zullen worden voor vrijgemaakt.

De heer *Maes* vindt het een doorbraak dat de landbouwsector blijkbaar zelf beseft dat de te grote varkensstapel een van de grootste landbouwproblemen is. Het grootste deel van de varkens wordt uitgevoerd, maar de gevolgen van de mestvervuiling blijven in Vlaanderen. Een geleidelijke, maar drastische vermindering van de varkensstapel is essentieel om de Europese richtlijnen te halen.

De heer *Moreau* verklaart dat hij altijd al akkoord is gegaan met de vrijwillige afbouw van de varkenshouderij, maar de warme sanering in deze sector is volgens hem moeilijk te verzoenen met de koude sanering in de veeteelt. Hij vraagt zich af of de plannen inzake vermindering van de ammoniakemissies economisch haalbaar zijn voor die sector.

– De *minister* antwoordt dat, indien het plan van de Boerenbond wordt uitgevoerd, niet 10 maar 30 procent van de mestoverschotten zou wegvallen. De minister heeft het plan ter sprake gebracht bij de Vlaamse regering. De regering wenst hier voorlopig niet op in te gaan, want dit plan zou niet stroken met de begrotingsorthodoxie. Bovendien is het de taak van de regering om politieke keuzes te maken. Iedere landbouwer heeft de kans gekregen om tegen een vergoeding een deel van zijn varkensstapel af te bouwen. De vraag is of zij nog bereid zijn nog verder af te bouwen. Het zwaartepunt van de aanvragen ligt, zoals verwacht, bij de landbouwers van 61 tot 65 jaar, maar de aanvragen van alle jongere landbouwers samen, overstijgen de aanvragen ingediend door de oudere landbouwers.

– De heer *Van Looy* stelt een aantal gedetailleerde vragen over de nutriëntenhalte en het stopzettings-decreet (zie bijlage 3).

De *minister* antwoordt op deze vragen dat momenteel 881 aanvragen zijn ingediend voor een totaal van 20.219 zeugen en 286.107 mestvarkens. De aanvragen worden behandeld volgens de datum van indiening. 553 dossiers zijn afgehandeld, 516 dossiers hebben een gunstig gevolg gekregen. Er is nog niets uitbetaald, omdat eerst moet worden gecontroleerd of de varkens wel effectief weg zijn.

Indien het geciteerde aantal zeugen en mestvarkens van de markt zou verdwijnen, komt dit overeen met 2,5 miljoen kilo minder stikstof- en ongeveer 1 miljoen kilo minder fosfaatuitstoot. Volgens de minister viel dit ook te verwachten. Vooraf was berekend dat 1 miljard frank voor de stopzettingsvergoeding zou leiden tot een vermindering van het mestoverschot met 3,3 procent. Indien men deze budgettaire inspanning drie jaar volhoudt,

komt dit dus neer op 10 procent van de overschotten.

De minister verklaart altijd al een voorstander te zijn geweest van deze warme sanering, maar dit alleen lost het mestprobleem niet op. Ook al zou men 5 miljard frank extra uittrekken voor de warme sanering (de helft te betalen door de overheid, de andere helft door de sector), dan nog zou dit niet voldoende zijn. De twee andere pijlers van het mestbeleid – mestverwerking en betere bemesting – moeten dan ook ontwikkeld worden.

II.3.3. Afstemming van de regelgeving

– De heer *De Meyer* hekelt de trage uitvoering van de administratieve vereenvoudiging in de landbouw. Er zijn hierover reeds twee studies uitgevoerd, die bevestigen dat de vereenvoudiging meer dan nodig is, maar er wordt nog steeds op concrete resultaten gewacht.

Twee sprekers stellen elk een alternatief voor. De heer *Moreau* wijst erop dat elk bedrijf momenteel reeds een uniek BTW-nummer heeft. Is het niet mogelijk om dit nummer te gebruiken als grondslag voor het eenloketprincipe? Mevrouw *Gardeyn* wijst op de mogelijkheid om het Sanitelnummer te gebruiken als basis voor de administratieve vereenvoudiging. De minister had dit vroeger al gesuggereerd, maar meende toen dat de landbouwers hier tegen waren. Mevrouw *Gardeyn* meent uit haar eigen contacten te kunnen afleiden dat dit niet het geval is. Volgens haar kon dit al opgelost zijn.

De administratieve vereenvoudiging in de landbouwsector is volgens de heer *Moreau* ook afhankelijk van de inventarisatie en screening van de mogelijke knelpunten in de regelgeving met betrekking tot ruimtelijke ordening, milieu, bosbouw en natuur. Al deze beleidsdomeinen vertonen raakpunten met de landbouwsector. Wanneer zullen de resultaten van deze screening bekend zijn? Mevrouw *Merckx* vraagt zich hierbij af of het gaat om een loutere coördinatie, dan wel of er ook een bijsturing zal gebeuren van de regelgeving en zo ja, op welke basis.

– De *minister* antwoordt dat ze altijd al beweerd heeft dat het doorvoeren van een administratieve vereenvoudiging in de landbouwsector bijzonder moeilijk zou zijn. Zolang er geen afstemming is van het federale en gewestelijke beleidsniveau, kan men geen vereenvoudiging doorvoeren. De regionalisatie biedt een kans om het eenloketprincipe uit te bouwen. Voorlopig wordt dit nog gecentrali-

seerd rond de VLM, dat ter zake over de nodige ICT-tools beschikt, maar het is de bedoeling om dit over te brengen naar de administratie Landbouw. Het unieke loket zou ook een toegangspoort zijn voor en tot andere administraties.

Wat de suggestie van mevrouw Gardeyn betreft, merkt de minister op dat er sowieso een protocol moet worden afgesloten tussen de Vlaamse regering en Sanitel, dat een federale instelling blijft. De indeling in categorieën bij de ALT verschilt echter van deze bij Sanitel. Dat lijkt een detail, maar het kan tot grote complicaties leiden. De minister wenst zich niet uit te spreken over een tijdschema om beide indelingen op elkaar af te stemmen.

- De heer *De Meyer* merkt op dat dit alles tot grote verwarring leidt. De minister-president had aangekondigd dat de administratieve vereenvoudiging tegen 1 december 2001 een feit zou zijn. Minister Gabriëls had de voorbije maanden gelijkaardige verklaringen afgelegd. De heer *Denys* dringt erop aan dat de minister een concrete termijn zou plaatsen op de administratieve vereenvoudiging. Doet men dat niet, dan vreest hij dat er niet veel van terecht zal komen.

De *minister* repliceert dat tegen het einde van het jaar een aantal vereenvoudigingen zullen worden doorgevoerd. Het is ook de bedoeling om de opvraagtermijnen van een aantal formulieren op elkaar af te stemmen. Er zal meer duidelijkheid komen van zodra in januari de regionalisering een feit is.

II.3.4. Communicatie

'BuitenKansen' heet het tijdschrift in verband met duurzame landbouw dat de overheid onder alle Vlaamse land- en tuinbouwers verspreidt. De heer *De Meyer* vindt dat het enkel dient als een communicatiekanaal tussen de minister en de landbouwers, in plaats van tussen de overheid en de sector. Hij vindt de benadering van het blad te eendimensioneel. Als het blijft wat het nu is, is het volgens hem weggegooid geld.

II.3.5. Actieplan biologische landbouw

Mevrouw *Gardeyn* merkt op dat de beleidsbrief wel veel aandacht schenkt aan de biologische landbouw, maar vrij vaag blijft over de klassieke land- en tuinbouw. Vorig jaar antwoordde de minister op die opmerking dat het de bedoeling was om extra aandacht te schenken aan de biologische landbouw, die het minst ontwikkeld is. Volgens de spre-

ker neemt dit niet weg dat er toch een duidelijke voorkeur is voor biologische landbouw.

De heer *Moreau* onderschrijft de doelstelling van de regering om tegen 2010 10 procent van het landbouwareaal biologisch te bewerken, maar vraagt zich af hoe de 90 procent andere landbouw zal evolueren. De huidige landbouwvormen moeten zich kunnen aanpassen aan de maatschappelijke evoluties om uit te monden in een duurzame landbouw. Welke landbouworganisaties zullen deelnemen aan de evaluatie van het actieplan biologische landbouw ?

Overigens is het allesbehalve zeker dat biolandbouw een grote doorbraak zal kennen. In de beleidsbrief staat immers dat het aandeel van de biologische landbouw afneemt in sommige landen die als koplopers inzake biologische landbouw worden beschouwd. Zijn de redenen hiervoor bekend ?

II.3.6. Decreet permanente vorming in land- en tuinbouw

In de beleidsbrief maakt de minister bekend dat de lerarenopleiding 'introductie in de biologische landbouw' gunstig onthaald wordt. De heer *Moreau* vraagt of de minister een analoge opleiding voor duurzame landbouw zal inrichten. Hij vreest dat anders de toekomstvisie voor deze landbouwvorm niet zal aanslaan.

Mevrouw *Gardeyn* merkt op dat landbouweducatie een uitgelezen middel is om de vervreemding van de consument tegenover de landbouwsector tegen te gaan, zeker indien de landbouweducatie op het bedrijf zelf gebeurt. De spreker verwijst in dit verband uitdrukkelijk naar de vzw Plattelandsklassen. Zal deze vzw verder gesubsidieerd worden in afwachting van een nieuw decreet ? (cfr. *Hand.*, VI. Parl. 2001-2002, nr. C9-WER1)

De *minister* onderlijnt het belang van de landbouweducatie. Een aantal demonstratieprojecten voor het bevorderen van duurzame landbouw werd goedgekeurd.

II.3.7. Landbank

Mevrouw *Gardeyn* geeft uiting aan een zekere politieke frustratie. Zij had gehoopt dat ze als parlements lid korter op de bal kon spelen, maar dat blijkt niet zo te zijn. De beleidsbrief is opnieuw vaag en dubbelzinnig. Er is opnieuw sprake van een overgangsjaar, zodat men achteraf steeds kan zeggen dat men aan het werken is. Er staan weinig

concrete planningen in. Er wordt slechts zelden antwoord gegeven op de slepende en prangende problemen die de bedrijfsvoering ernstig in het gedrang brengen, zoals de afbakening van de 750.000 hectare agrarisch gebied, die maar op zich laat wachten. Intussen wordt steeds meer landbouwgrond ingenomen voor natuurgebieden, waardoor de leefbaarheid van de exploitatie in het gedrang komt.

In verband hiermee vragen de heren *De Meyer* en *Moreau* of de minister een decreet over de landbank voorbereid, dat een ruilinstrument van landbouw- en natuurgebieden moet worden. De heer *De Meyer* betreurt het dat deze landbank reeds in de eerste beleidsbrief van de minister werd aangekondigd, maar dat er nog steeds geen concreet resultaat is. Hij vraagt of er al vooruitgang is geboekt bij de afbakening van de VEN-gebieden en de kwetsbare gebieden. Bij dergelijke vragen spelen de minister van Ruimtelijke Ordening en Landbouw steeds aan elkaar de bal toe. De sector heeft hieraan geen boodschap.

– De *minister* antwoordt dat in januari 2002 door de VLM een evaluatie wordt gemaakt van de bestaande landinrichtingsinstrumenten. Dit kan de basis vormen voor een decreet dat de landbank opricht.

Er is een kaartontwerp van de VEN-gebieden. Het gaat om een consensus, waarbij de minister ook haar engagementen tegenover de landbouwsector wenst na te komen. De gewenste agrarische structuur en de gewenste ecologische structuur werden op elkaar geprojecteerd, waarna de niet-overlappende gebieden werden afgebakend. De klankbordgroep, waarin ook de landbouworganisaties vertegenwoordigd zijn, heeft hierover vaak overleg gepleegd. De minister hoopt dat de Vlaamse regering haar het fiat geeft om de kaart op het overleg ter sprake te brengen, zodat de eerste fase van de afbakening kan worden aangevat. Hiervoor zal ook nog een decreetswijziging nodig zijn.

II.3.8. Armoedebestrijding

De heer *De Meyer* vraagt naar de stand van zaken inzake het besluit over de armoedebestrijding op het platteland. De *minister* antwoordt dat het besluit nu onderzocht wordt door de Inspectie van Financiën.

II.3.9. Mestbeleid en mestverwerking

– De heer *De Meyer* vraagt naar de stand van zaken in de werkzaamheden van de taskforce mestverwerking. Er zijn plannen genoeg, maar hoeveel mest wordt er op dit ogenblik concreet verwerkt? De spreker vraagt ook of er al normen zijn voor de lozing van het effluent.

– De heer *Moreau* vraagt hoeveel bedrijven voor mestverwerking er al vergund zijn en om welke nutriëntenhaltes het gaat. Hij wijst op het bestaan van een alternatief voor kippenmest. In Engeland wordt kippenmest in grootschalige installaties verbrand. Op voorwaarde dat het kippenmest voldoet aan bepaalde normen qua samenstelling en vochtgehalte, kunnen deze installaties zonder veel technische problemen worden uitgebaat. Electrabel heeft samen met de firma Limcoal de mogelijkheid voor de bouw van een centrale op pluimveemest onderzocht. De heer *Moreau* vraagt de minister haar mening over dergelijk initiatief. De *minister* wenst dit te laten onderzoeken. Elke vorm van mestverwerking die technisch voldoet, financieel haalbaar is en de ecologische normen haalt, is voor haar bespreekbaar.

– De heer *Van Looy* vindt de nutriëntenhalte een mooi theoretisch concept dat in de praktijk moeilijk uitvoerbaar is. Hij klaagt aan dat sommige beroepsdossiers die eind 2000 werden ingediend, nog steeds niet afgehandeld zijn. In de landbouwsector wordt voortdurend geïnvesteerd en worden voortdurend aanpassingen doorgevoerd. Dit is zeer moeilijk als een beroepsdossier een jaar lang bij de minister blijft liggen. Bovendien wordt hierdoor de wettelijke termijn van 9 maanden overschreden. Dit biedt voldoende grond voor een vernietiging bij de Raad van State wegens onbehoorlijk bestuur.

De afbakening van bijkomende kwetsbare gebieden zal gebeuren op basis van de MAP-meetpunten. Het probleem is dat dit meetsysteem volgens de heer *Van Looy* heel wat fouten telt, wat ook door de VMM wordt toegegeven. De afbakening zal dus gebeuren aan de hand van foutieve gegevens. Ook dit is volgens de heer *Van Looy* een voorbeeld van onbehoorlijk bestuur. Wat is de economische betekenis van deze bijkomende kwetsbare gebieden? Is dit op sociaal vlak uitvoerbaar?

De heer *Van Looy* wenst ook een overzicht van de inspanningen die andere sectoren al hebben gele-

verd voor de ammoniakreductie. De eerder door de heer Malcorps geciteerde richtlijn handelt immers niet enkel over ammoniak, maar ook over zwavelverbindingen, NO_x -verbindingen en ozon.

Wat de nultbemesting betreft, zijn er volgens de heer Van Looy twee problemen. Enerzijds zijn er akkerbouwbedrijven die geen gezinsveeteeltbedrijf zijn, en anderzijds is er onduidelijkheid of men nu akkerbouwbedrijven of akkerbouwteelten bedoelt.

– De *minister* antwoordt dat de 100 kilogram stikstof was opgenomen in het decreet, omdat er anders een onlogica zou optreden : wie twee koeien had, zou niet onder de nultbemestingsnorm vallen, wie enkel akkers had wel. Men mag ook niet vergeten dat het gaat om zonevreemde landbouwbedrijven, die zich in reservaatgebieden bevinden. De heer *Malcorps* voegt eraan toe dat uit het Natuurrapport blijkt dat Vlaanderen nog zware inspanningen moet leveren inzake het bevorderen van de biodiversiteit. Men moet die maatregel ook in die context bekijken.

Op de andere vragen van de heer Van Looy antwoordt de *minister* dat er in totaal naar ongeveer 40.000 bedrijven bekendmakingen werden verstuurd. 30.472 hadden recht op een nutriëntenhalte. Samen komt dit neer op 84 miljoen kilogram fosfaat en 205 miljoen kilogram stikstof. De verdeling van de nutriëntenhaltes per diercategorie is bekend, maar niet per bedrijf. Door het toekennen van nutriëntenhaltes ontstaat er in elk geval een groot overschot.

Het MAP werd gewijzigd door het toestaan van een versoepeling van de bepaling van de nutriëntenhalte aan jonge investeerders. Volgens de minister wist men wat dit concreet zou betekenen. De vertraging in de beroepsprocedure was hiervan een logisch gevolg. Bovendien zijn sommige landbouwers er niet rouwig om dat de procedure zo lang aansleept.

In totaal werden 8.133 bezwaarschriften ingediend bij de Mestbank, waaronder een aantal tweede verzoekschriften. 96 procent van de aanvragen werd behandeld door de Mestbank. 2.460 beroepen werden ingediend bij de minister zelf. De minister heeft ervoor gekozen om deze niet door te sturen naar de Mestbank, maar zelf te behandelen. In een zeer beperkt aantal gevallen leidt dit tot het toekennen van een iets hoger nutriëntenhalte omwille van billijkheidsoverwegingen.

– De heer *Van Looy* vraagt wat er onder 'billijkheidsoverwegingen' wordt verstaan en wat dit wetelijk waard is. De *minister* verwijst naar het mestdecreet, waarin staat dat in geval van ziekte, overmacht of toeval rekening wordt gehouden met deze situatie. De heer *Van Looy* merkt op dat 'toeval' ruim interpreteerbaar is. De *minister* repliceert dat ze juist daarom alle dossiers gedetailleerd wil bekijken.

Het MAP-meetnet is uitgewerkt in samenwerking met de betrokken organisaties. Als er anomalieën inzitten, moet dit gemeld worden. De *minister* belooft dit na te kijken. De heer *Van Looy* repliceert dat deze anomalieën gemeld zijn, maar dat men nog een jaar wacht om het net aan te passen. Maar uiteindelijk zal men zich toch baseren op deze foutieve gegevens om de bijkomende kwetsbare gebieden af te bakenen ?

II.3.10. Plattelandsbeleid

De heer *De Meyer* verwijst naar een motie die zijn fractie indiende over het plattelandsbeleid (*Parl. St.*, VI. Parl. 2001-2002, nr. 919/1). Deze motie werd helaas niet gesteund door de overige fracties. De conclusie was nochtans logisch : er moet een minister komen die bevoegd is voor het plattelandsbeleid en ook over meer middelen en bevoegdheden moet beschikken. De Vlaamse regering moet een duidelijke visie over het plattelandsbeleid ontwikkelen. Hij vraagt naar de uitwerking van de POP-steenmaatregelen die de VLAM zou moeten uitvoeren.

Mevrouw *Gardeyn* merkt op dat de goedkeuring van het POP door Europa ook de goedkeuring van de financiële tabel 2000-2006 inhield. Klopt het dat Vlaanderen in 2002 de gestelde ramingen niet zal halen, zelfs niet de sanctieplatforms, en dus gepenaliseerd zal worden ? Voor het ingaan van het POP nam de Vlaamse regering een beslissing inzake water- en natuurbeheersovereenkomsten. De minister zou naar verluidt deze kredieten niet kunnen krijgen en moet op zoek naar cofinanciering vanwege Europa. Volgens de spreker kan dit twee zaken inhouden : ofwel een aantal plattelandsmaatregelen ten laste nemen van de Vlaamse begroting, ofwel een aantal maatregelen gedurende een aantal jaren opschorten. Dit zou betekenen dat de beheersovereenkomsten inzake mechanische onkruidbestrijding, groenbedekking, weidevogelbeheer, perceelsrandenbeheer, beheer van kleine landschapselementen, dorpskernrenovatie en landbouwopleiding vanaf 2002 of 2003 zouden worden opgeschort wegens gebrek aan middelen.

II.3.11. Visserij- en aquicultuurbeleid

De heer *Moreau* stelt vast dat in de beleidsbrief veel aandacht wordt geschonken aan de visverwerkende nijverheid. Hij vraagt zich af of dat wel een verstandige keuze is, rekening houdend met het feit dat bepaalde visquota dalen, en of men niet beter zou onderzoeken welke de mogelijkheden zijn om aquicultuur tot een economisch rendabele activiteit uit te bouwen. Mevrouw *Gardeyn* verwijst in dit verband naar de promotiecampagne 'Van varken tot vis' van het Vlaams Visserijinformatiecentrum, waarin de mogelijkheden voor de varkenshouderij om om te schakelen naar aquicultuur worden aangetoond. Dit biedt toekomstperspectieven, rekening houdend met de wereldwijde tekort aan visserijproducten. De Nederlandse overheid bevordert dergelijke initiatieven maximaal, maar Vlaanderen staat op dit vlak nog nergens.

De heer *Moreau* betreurt het dat hij in de begroting geen uitgebreid steunprogramma kan terugvinden voor de visserijsector, die van vitaal belang is voor de kuststreek. Hij pleit voor meer middelen voor deze bedrijfstak. Mevrouw *Gardeyn* wijst op het bestaan van een nieuw Europees steunprogramma voor de visserij voor een bedrag van 34 miljoen euro. De spreker wenst te weten hoe de minister deze middelen wenst aan te wenden en hoe de sector hierop van op de hoogte zal worden gehouden.

Hoeveel Europese middelen kreeg Vlaanderen voor het aflopende Europese Pesca-programma en voor welk bedrag aan cofinanciering stond Vlaanderen in ? Welke projecten werden goedgekeurd en voor welk bedrag ? Hoeveel procent van de middelen werd niet aangewend ? Meer algemeen stelt mevrouw *Gardeyn* de vraag in welke mate Vlaanderen van het EU-voorzitterschap heeft gebruik gemaakt om het eigen visserijbeleid te hervormen.

Op haar beurt wijst de spreker vervolgens op de problemen in de visserijsector. De visserij wordt door talrijke problemen bedreigd. Naast de overbevissing is er ook de milieuvervuiling door olie-lozingen, het storten van baggerspecie en zandwinning. Er wordt ook gedacht aan windmolens op visrijke zandbanken, wat nefast zou zijn voor de visbestanden. Nederland verbood inplanting van windmolens binnen de twaalfmijlszone, omdat dit een belangrijke paai- en kraamgebied is dat maximaal moet worden beschermd. In België worden echter alle huidige voorstellen van windmolenparken binnen deze zone gesitueerd. Dit is onaanvaardbaar, tenzij men de kustvisserij wil afschaffen.

De minister wil andere, meer milieuvriendelijke visserijtechnieken promoten, wat door mevrouw *Gardeyn* sceptisch wordt onthaald. Volgens haar is dit niet nodig. De huidige toegepaste techniek van bodemkorvisserij voldoet in technisch opzicht en verstoort de bodem nauwelijks. Een van de 'nieuwe, brandstofbesparende visserijtechnieken' die de minister in de beleidsbrief aanhaalt zou de snorrebaardvisserij kunnen zijn, maar de aanpassing van de schepen aan die techniek zou per schip 6 miljoen frank kosten, wat met de huidige crisis geen enkele reder kan betalen. Een ander alternatief, de warrelnetvisserij, is volgens deskundigen nefast voor het visbestand.

Er is onenigheid tussen Vlaanderen en het federale niveau over de visquota. De veilingkosten zou men kunnen drukken indien de drie Vlaamse visveilingen beter zouden samenwerken. Dit is trouwens de wens van de hele aanvoersector en handel. Wat is de visie en wat zijn de concrete plannen van de minister ?

– De *minister* antwoordt dat er op Europees vlak belangrijke beslissingen op til zijn. Momenteel wordt beraadslaagd over het de verlenging van het meerjarig oriëntatieprogramma voor de visserij. Alle steunverleningen zijn afhankelijk van dit programma. De Europese Commissie stelt zeer strikte eisen voor de afbouw van de visserijvloeden. België valt voorlopig nog niet onder deze maatregel. Tevens worden strikte voorwaarden voor steunverlening opgelegd. Via het FIVA en het Europees programma kunnen maatregelen worden genomen om de veiligheid aan boord te vergroten. In veel Europese landen wordt dit aangegrepen als voorwendsel om de vloot uit te breiden. De volgende Europese visserijraad zal vooral handelen over de evaluatie van deze maatregel en de vaststelling van de TAC's (total allowed catch).

De boomkormethode is een 'harde' visteknik die ecologische schade berokkent. Bovendien is het een dure methode, omdat het de scheepsmotoren zwaar belast en dus het brandstofverbruik en de brandstofkosten in de hoogte jaagt. Het is niet de bedoeling van de minister om de hele visserijvloot te laten ombouwen, maar wel om alternatieve visserijtechnieken te promoten.

Er bestaan een aantal aquicultuurprojecten, vooral in Wallonië. Voor de huidige visserijbevolking biedt dit geen alternatief. De minister wenst hiervoor inspanningen te leveren, maar koestert geen te hoge verwachtingen.

III. Artikelsgewijze bespreking en indicatieve stemmingen

Over het aan de commissie toegewezen gedeelte van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2002 (bevoegdheden van minister Dua – Landbouw) worden geen opmerkingen geformuleerd.

Het aan de commissie toegewezen gedeelte van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2002 (bevoegdheden van minister Dua – Landbouw) wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen tegen 6.

Tot besluit van de bespreking van de beleidsbrief Landbouw, beleidsprioriteiten 2001-2002, ingediend door mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, wordt door de heer Jos De Meyer een motie van aanbeveling aangekondigd. (Regl. art. 74.5)

DEEL IV : BEVOEGDHEDEN VAN DE HEER RENAAT LANDUYT, VLAAMS MINISTER VAN WERKGELEGENHEID EN TOERISME

De bevoegdheden van de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, hebben, voor wat de behandeling in de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme betreft, betrekking op de volgende begrotingsbepalingen :

Decreetsbepalingen : Artikels 15 (programma's 49.2, 52.1 en 52.4), 24, 37, 49 en 121

Begrotingstabel – afdeling I : Programma's 49.2, 51.7, 52.1 en 52.4

Begrotingstabel – afdeling V : ION van categorie A : Herplaatsingsfonds

Begrotingstabel – bijlage : ION van categorie B : Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) en Toerisme Vlaanderen

In samenhang hiermee werden ook de beleidsbrief Toerisme, beleidsprioriteiten 2001-2001 (*Parl. St.*, VI. Parl., 2001-2002, nr. 881/1), en de beleidsbrief Werkgelegenheid, beleidsprioriteiten 2001-2001 (*Parl. St.*, VI. Parl., 2001-2002, nr. 904/1), beide ingediend door de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, in de com-

missie besproken. De bespreking vond plaats op 22 november 2001.

A. Toerisme

A.I. Toelichting door de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Toerisme en Werkgelegenheid

De minister verwijst naar de beleidsbrief Toerisme als algemeen kader. De begroting Toerisme blijft in hoofdzaak beperkt tot de dotatie voor Toerisme Vlaanderen, die opnieuw stijgt, en de begroting van de Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde te Antwerpen (KMDA).

De beleidsbrief moet in samenhang met de beleidsnota 2000-2004 en de beleidsbrieven van de voorbije jaren worden gelezen. Dit verklaart de schijnbare onvolledigheid ervan. Zo worden in hoofdstuk I.2.8., de partners van het beleid en het institutionele kader, niet alle partners opnieuw opgenomen. De Vlaamse Raad voor Toerisme komt niet in deze lijst voor, maar blijft uiteraard wel een belangrijke partner voor het toeristisch beleid.

De toekomst van de VOI Toerisme Vlaanderen en de Vlaamse Raad voor Toerisme wordt bepaald door het debat over het beter bestuurlijk beleid. Hierin zal een evaluatie worden gemaakt van de diverse soorten adviezen die men zal en wil inwinnen. Los van de grote bestuurlijke hervormingen was het altijd al de bedoeling om een sectorcommissie Toerisme bij de SERV uit te laten bouwen, voor zover de sociale partners daarvan voorstander waren.

Vervolgens overloopt de minister de beleidsbrief aan de hand van de zeven programmalijnen waar rond hij is opgebouwd : opleiding, kwaliteitszorg en professionalisering, ruimte voor toerisme en recreatie, toerisme voor allen, toeristisch-recreatieve projectontwikkeling, relatie cultuur en toerisme, e-toerisme. Deze kwamen voor het eerst in de beleidsnota Toerisme 2000-2004 ter sprake. *Het verslag van de algemene bespreking is op dezelfde wijze gestructureerd.*

Voor de verdere toelichting wordt verwezen naar de beleidsbrief Toerisme¹.

¹ Opmerking : de titel 'vakantie voor gezinnen, senioren en socio-culturele groepen' op pagina 48 van de beleidsbrief is verkeerd genummerd. Het juiste nummer is 4 i.p.v. 6.

A.II. Algemene bespreking

A.II.1. Algemeen-budgetair

1. De investeringsdotatie voor Toerisme Vlaanderen verdubbelt als gevolg van de verhoogde vastleggingen in het verleden. De heer *Ramoudt* vraagt naar welke projecten deze extra middelen gaan. Welk is het mission statement van Toerisme Vlaanderen? De *minister* toont zich bereid om het mission statement voor te lezen, maar merkt op dat voor hem de resultaten van Toerisme Vlaanderen belangrijker zijn dan het mission statement.

2. Ook de heer *Cis Schepens* merkt op dat de werkingsdotatie voor Toerisme Vlaanderen fors stijgt, vooral omwille van de uitbreiding van het personeelskader voor het nieuwe takenpakket. In de begroting voor 2001 was al in een uitbreiding van het personeel voorzien. De spreker vraagt welke omvang van het personeelskader de minister voor ogen heeft en of die uitbreiding niet voorbarig is, rekening houdend met de geplande hervorming van de Vlaamse administratie.

De *minister* stelt dat het project beter bestuurlijk beleid (BBB) de werking, uitbouw en professionalisering van de administratie niet mag verhinderen. Achteraf kan dit ingepast worden in het BBB. Hij meent dat het Rekenhof dezelfde mening is toegedaan.

3. Mevrouw *Merckx* merkt op dat het toerisme de voorbije jaren de grootste groeipool in de werkgelegenheid was. De minister van Toerisme is ook minister van Tewerkstelling, wat het voordeel biedt dat hij beter kan inspelen op het werkgelegenheidsaspect dat aan het toerisme verbonden is. De aanslagen van 11 september, het faillissement van Sabena en de wereldwijde economische terugval zullen ontegensprekelijk gevolgen hebben voor de toeristische sector. Mevrouw *Declercq* merkt hierbij op dat een van de gevolgen waarschijnlijk een groei voor het toerisme aan de Vlaamse kust zal zijn. Meer algemeen meent mevrouw *Merckx* dat er minder vliegtuigreizen en meer binnenlandse reizen zullen worden geboekt. Ze vraagt zich af of men beleidsconclusies heeft getrokken uit de gebeurtenissen.

Omdat men niet over toerisme kan spreken zonder oog te hebben voor de economische realiteit, betreurt de spreker het gebrek aan statistieken en cijfermateriaal in de beleidsbrief, bijvoorbeeld over

het aantal overnachtingen, de kwaliteit van de accommodatie, de campings, enzovoort. Er is wel het jaarverslag van Toerisme Vlaanderen, maar dat blijft beperkt qua cijfermateriaal. Naar aanleiding hiervan vraagt ze naar de stand van zaken van de aangekondigde databank met toeristische informatie.

De heer *Ramoudt* heeft twee kritische opmerkingen op het betoog van mevrouw *Merckx*. Ten eerste vraagt hij zich af welke beleidsinitiatieven de regering dan wel had moeten nemen. Dit is eerder een taak voor Toerisme Vlaanderen, omdat de expertise over de toeristische sector zich uiteindelijk daar bevindt. Ten tweede heeft hij, net als de minister, twijfels over de bruikbaarheid van het cijfermateriaal dat vroeger werd aangeleverd. Het gros van de cijfers was afkomstig van het Nationaal Instituut voor de Statistiek (NIS), dat stevast data gaf van vijf jaar of ouder. De relevantie van die cijfers kon men dan ook betwijfelen.

De *minister* antwoordt dat er in het kader van het EU-voorzitterschap een initiatief is genomen over de gevolgen van de aanslagen van 11 september en de economische recessie op het toerisme. Tijdens de Europese ministerraad van 27 september werd aan Europees commissaris Liikanen gevraagd een stand van zaken op te maken. Deze gegevens worden geobjectiveerd en tijdens de Europese ministerraad van 26 november bekend gemaakt. Op binnenlands vlak wordt de promotiecampagne voor Brugge 2002 bijgestuurd, omdat er vermoedelijk minder Japanners en Amerikanen op dit evenement zullen afkomen. Uit peilingen blijkt in elk geval dat de toeristen hun verwachtingspatroon bijstellen. De korte buitenlandse vakanties worden ingeruild voor een vakantie in het binnenland. De toeristische omzet in Vlaanderen zelf zou hierdoor kunnen stijgen.

A.II.2. Opleiding

Mevrouw *Merckx* erkent het belang van de voortgezette opleiding toerisme op universitair niveau, maar de minister moet ook oog hebben voor de voortgezette opleiding aan de hogescholen. Die waakzaamheid is nodig omdat alle universiteiten en hogescholen in samenwerkingsverbanden opgaan. De universiteiten hebben nu al een voorsprong. De spreker vreest dat ze die voorsprong verder zullen uitbouwen, zodat de initiatieven van de hogescholen minder aan bod komen.

A.II.3. Kwaliteitszorg en professionalisering

1. Het statuut van de reisbureaus blijft volgens de heer *Ramoudt* een heikel punt. De wetgeving hierover is na 36 jaar hopeloos verouderd. Er wordt gesproken over een nieuwe wetgeving, maar elk initiatief wordt gehypothekeerd door discussies over de bevoegdheidsverdeling tussen gewestelijke en federale ministers. Vooral de situatie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest blijkt een pijnpunt te zijn. De heer *Ramoudt* pleit voor een samenwerkingsakkoord tussen de verschillende bevoegde ministers om een oplossing uit te werken. Mevrouw *Merckx* wil nog verder gaan. Er wordt al zo lang gewacht op een wettelijke regeling, dat het beter is om een decreet te maken voor het Vlaams niveau. De spreker verwijst naar het voorstel van decreet dat de heer *Martens* hierover ooit indiende.

De *minister* antwoordt dat het niet alleen om een institutioneel probleem gaat. Hij ondervindt ook tegenwerking van de sector van de reisbureaus, die blijkbaar niet wil weten van overheidsingrijpen of -regulering. In de publicatie van de Vlaamse Vereniging van Reisbureaus stond een scherpe aanval op het toeristisch beleid in Vlaanderen. De vereniging blaast hiermee het overleg met de overheid op om zuiver persoonlijke en partijpolitieke redenen, zonder zich te bekommeren om het standpunt van de kleine reisbureaus die bij de vereniging zijn aangesloten.

Wat het institutionele probleem betreft, blijkt de federale regering in het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest bevoegd te zijn voor het statuut van de reisbureaus. De minister kan wel een initiatief nemen, maar dan rijst het politieke probleem of dit aan Franstalige zijde wel zal worden aanvaard. Hij kan wel een decretale regeling uitwerken voor de reisbureaus die gevestigd zijn in het Vlaams Gewest, maar ze kunnen deze omzeilen via filialen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Dit onderstreept het belang van een sectorale organisatie die zich bekommert om de kwaliteitsbewaking in de eigen sector.

2. Wat toegankelijkheid betreft, betreurt de heer *Ramoudt* het dat er nog steeds een onderscheid wordt gemaakt tussen de regeling voor het reguliere circuit en het circuit van de sociale vakantieverblijven.

3. De heer *Ramoudt* vraagt zich af wat er precies wordt bedoeld met 'semi-agonale arbeid'. De *minister* verduidelijkt dat het om mensen gaat die

zich op fiscaal en sociaal gebied in een schemerzone bevinden, zoals gidsen en reisleiders. Zij verrichten geen bezoldigde arbeid, maar zijn anderzijds ook geen loutere vrijwilligers, aangezien ze vergoed worden voor hun onkosten. Momenteel mogen zij tot 40.000 frank per jaar verdienen, met een maximum van 1.000 frank per dag. Mevrouw *Declercq* pleit ervoor om de problemen van het statuut voor 'halfvrijwilligers' algemeen te regelen, dus niet alleen voor mensen die werkzaam zijn in de toeristische sector, maar ook voor mensen uit de welzijnssector, zoals onthaalmoeders.

4. De minister werkt aan een decreet dat de vereisten bepaalt waaraan gidsen en reisleiders moeten voldoen. Mevrouw *Merckx* vraagt of dit ook de mogelijkheid van financiële ondersteuning inhoudt. De *minister* antwoordt dat het decreet gericht is op kwaliteitsbewaking, niet op subsidiëring.

A.II.4. Ruimte voor toerisme en recreatie

1. Mevrouw *Declercq* wijst erop dat de term 'duurzaam toerisme' een contradictie inhoudt, omdat toerisme en duurzaamheid fundamenteel niet met elkaar te verzoenen zijn; zij verkiest de term 'toerisme en duurzaamheid'. Duurzaam toerisme impliceert volgens mevrouw *Merckx* ook economische en sociale duurzaamheid. Ook de werkomstandigheden, vorming en begeleiding van werknemers in deze sector zijn belangrijk.

De heer *Ramoudt* vraagt of de opdracht voor de oprichting van een infopunt voor duurzaam toerisme al werd toegewezen en zo ja, aan wie. Mevrouw *Declercq* wijst erop dat de oprichting van dit infopunt ook al in de vorige beleidsbrief werd aangekondigd. Om het duurzaam toerisme concreet gestalte te geven, moet er eerst een afdwingbare regeling worden opgesteld.

De *minister* beklemtoont dat duurzaamheid zowel ecologische als sociale en economische aspecten omvat. De focus is niet alleen op het product toerisme gericht, maar ook op de vakantieganger. Het infopunt is zowel beleidsondersteunend als beleidsuitvoerend. De opdracht wordt wellicht gegund aan een samenwerkingsverband, zodat alle aspecten van duurzaamheid aan bod kunnen komen. De ene actor is bijvoorbeeld sterk in vorming en opleiding, de andere in de ecologische aspecten. De twee kandidaten die nu nog overblijven zijn het WES, dat vooral gespecialiseerd is in het verzamelen van gegevens over toerisme, en WegWijzer, dat zich vooral toelegt op reisorganisatie.

2. De heer *Ramoudt* merkt op dat in het toeristische aanbod het kamperen steeds meer in de verdrukking raakt. Een vijftigtal vergunde campings zijn reeds verdwenen. Het is een vicieuze cirkel : doordat het aanbod daalt, stijgen de prijzen voor de verhuur van de overblijvende kampeerterreinen. Dit wordt doorgerekend aan de kampeerders, die meer en meer wegblijven. De campinguitbaters verkopen uiteindelijk hun gronden aan bouwpromotoren, waardoor het aanbod weer daalt, enzovoort. Een mogelijke oplossing is het toelaten van minikamperen op kasteelgronden en -domeinen, zoals in onze buurlanden het geval is.

Wat de openlucht recreatiebedrijven betreft, pleit de heer *Maes* voor een strikte houding. Er was, naar aanleiding van een interpellatie van mevrouw *Declercq*, een rondetafelconferentie aangekondigd over de vraag hoe men de term 'vaste constructies' moet definiëren. Wat is de stand van zaken ?

3. In verband met de relatie tussen toerisme en ruimtegebruik, vraagt de heer *Ramoudt* aandacht voor het hoeve- en plattelandstoerisme. Er moet dringend een doorbraak komen in dit dossier. Hij wordt hierin bijgetreden door mevrouw *Merckx*. Zij pleit voor een snelle uitvoering van decreet op het hoeve- en plattelandstoerisme. Voor een aantal landbouwbedrijven hangt het overleven af van dergelijke mogelijkheid om een tweede bron van inkomsten aan te boren. Dit betekent niet dat men landbouwexploitaties moet ombouwen tot hotels, want dit komt niet tegemoet aan de oorspronkelijke bedoeling van het plattelandstoerisme en creëert bovendien bijkomende problemen van zonzvreemdheid. De oplossing hangt voor een deel af van de plaats die het toerisme krijgt in de provinciale structuurplannen.

De heer *Maes* wijst erop dat hoevetoerisme past in het beleid inzake plattelandsontwikkeling. Dit is een bevoegdheid van de minister van Landbouw, mevrouw *Dua*. Plattelandsontwikkeling is echter ook een horizontale bevoegdheid, verdeeld over alle ministers. De heer *Maes* vraagt dan ook dat de minister van Toerisme werk zou maken van het hoevetoerisme.

A.II.5. Toerisme voor allen

1. De heer *Maes* vraagt een definitie van het begrip 'toerisme voor allen'. In tegenstelling tot de term 'sociaal toerisme' is de betekenis hiervan niet helemaal duidelijk. De minister antwoordt dat sociaal toerisme een onderdeel is van het toerisme voor allen.

De heer *Ramoudt* merkt op dat het 'toerisme voor allen' ook aandacht besteedt aan 'personen die in armoede leven'. Hij vraagt welke criteria daarvoor worden gebruikt. Volgens mevrouw *Declercq* is dat geen probleem. De verenigingen die opkomen voor de belangen van mensen in armoede kunnen hun doelgroep nauwkeurig genoeg definiëren. Vijf opstaporganisaties kregen dit jaar financiële ondersteuning voor hun werking. Weten andere, gelijkaardige organisaties dat ook zij hiervoor financiële steun kunnen genieten ?

De *minister* onderlijnt dat het hier om een proefproject ging. Hij ervaart dat dergelijke organisaties contact opnemen met het kabinet van zodra zij via een of ander communicatiekanaal op de hoogte zijn gebracht van dergelijke mogelijkheden. Het overleg verloopt vaak rechtstreeks en ook via de koepelorganisaties. Op de aanvullende vraag van mevrouw *Declercq* of het dan niet beter is om het overleg via koepelorganisaties of de vierdewereldbeweging te structureren, antwoordt de *minister* dat hij niet op de bevoegdheid van de minister van Welzijn wenst te treden. Dergelijke organisaties houden zich immers niet enkel bezig met toerisme, maar er is ook met die organisaties overleg.

2. De minister had aangeduid dat jeugdtoerisme zich op het snijpunt van twee bevoegdheden bevindt, namelijk jeugdbeleid en toerisme. Volgens de heer *Maes* is jeugdtoerisme in de eerste plaats toerisme. De minister van Toerisme moet hierin zijn beleidsverantwoordelijkheid nemen. Mevrouw *Merckx* vraagt in verband hiermee naar de timing voor het overlegplatform jeugdtoerisme.

A.II.6. Toeristisch-recreatieve projectontwikkeling

1. Uit de verhoging van de werkingsdotatie aan Toerisme Vlaanderen leidde de heer *Schepens* al af dat er blijkbaar voldoende financiële middelen zijn voor de uitbreiding van het personeelskader. Het is dan des te verwonderlijker dat mensen die geïnteresseerd zijn om mee te werken aan de projectrealisatie via Europese steunprogramma's te horen krijgen dat hiervoor geen middelen beschikbaar zijn. Hoe komt dit ?

Vanaf de nieuwe programmaperiode 2000-2006 van de Europese steunfondsen kunnen ook toeristische projecten worden voorgedragen. Deze worden beoordeeld en eventueel goedgekeurd door de managementcomités. De vastlegging van de cofinanciering wordt gekoppeld aan de projecten die worden ingediend. De *minister* wenst ervoor te zorgen dat Vlaanderen maximaal gebruik kan maken van

Europese fondsen voor toeristische projecten. Dit wordt echter niet alleen door de Vlaamse regering bepaald, maar ook de managementcomités en het programmeringsdocument. De minister merkt op dat het gaat om een projectmatige, en geen permanente ondersteuning.

2. De heer *Ramoudt* vraagt welke criteria worden gehanteerd voor de selectie van projecten voor het Kustactieplan en of er een evaluatie wordt gekoppeld aan deze projecten. Mevrouw *Declercq* be treurt het dat de kustburgemeesters te weinig met elkaar en met de provincie samenwerken. In dit verband stipt de heer *Laverge* aan dat er geen gemeenschappelijk parkeerbeleid is. Dit belemmert het aantrekken van toeristen. Om de toeristische aantrekkelijkheid van de kustgemeenten te verhogen, stelt hij voor om in elke gemeente een kleine aanlegplaats voor plezierbootjes aan te leggen.

De *minister* antwoordt dat voor het Kustactieplan een tweede schijf van 105 miljoen frank is vastgelegd. De criteria om deze middelen toe te wijzen staan in een besluit van de Vlaamse regering. De middelen worden vastgelegd door de minister na een beslissing van de jury, die is samengesteld uit vertegenwoordigers van de provincie en de beroepssector. De aanvragen voor projecten moeten uiterlijk op 30 juni binnen zijn. De uitvoering van de projecten wordt niet door Toerisme Vlaanderen begeleid, maar door dezelfde administratie als voor het eerste Kustactieplan. Een lijst met de goedgekeurde projecten van het Kustactieplan wordt als bijlage bij het verslag gevoegd (**bijlage 4**).

Het is een beleidskeuze om de kust als één geheel te promoten. Er wordt dan ook gestreefd naar een samenwerking tussen alle steden en gemeenten aan de kust. De kust wordt gepromoot als proper, veilig en kindvriendelijk. Enkele nieuwe initiatieven zijn onder andere een meetsysteem om het effect van evenementen te meten, een kunstproject, de verbetering van de toegankelijkheid van de Kusttram en de herwaardering van de kusthavens, onder andere door de uitbouw van een kleine jachthaven in Nieuwpoort.

A.II.7. Cultuur en toerisme

Toeristische of culturele topevenementen lokken veel bezoekers, en creëren dus ook een grote verkeersstroom. In het kader van het evenementenbeleid vraagt mevrouw *Declercq* aandacht voor meer verkeersveiligheid bij grote evenementen. De *minister* onderschrijft haar bezorgdheid, maar wijst

erop dat dit raakt aan andere bevoegdheidsdomeinen en -niveaus.

A.II.8. E-toerisme

Het e-toerisme is volgens mevrouw *Merckx* in vergelijking met de beleidsbrief van vorig jaar beter uitgewerkt. Het moet vooral oog hebben voor de klantvriendelijkheid en de toegankelijkheid voor de kleinere reisbureaus.

A.II.9. Partners van het beleid – administratieve organisatie

1. Tijdens de discussie rijst de vraag naar de afstemming tussen de gewestelijke, provinciale en lokale initiatieven inzake toerisme. De heer *Bogaert* vraagt of de Vlaamse overheid de provinciale en lokale initiatieven als hinderlijk, aanvullend of stimulerend voor het eigen toeristische beleid beschouwt. De heer *Maes* merkt hierbij op dat vooral de provincies belangrijke toeristische initiatieven ontwikkelen. Hij vraagt zich af of dit tot de kerntaken van de provincie behoort. Volgens hem is toerisme in de eerste plaats een gewestelijke materie. Wat het lokale niveau betreft, wijst hij erop dat gemeenten grote (financiële) inspanningen hebben geleverd voor toeristische bewegwijzering. Hij begrijpt dat men er meer uniformiteit wil in krijgen over heel Vlaanderen, maar vraagt respect voor de inspanningen die de gemeenten geleverd hebben. Er moeten met hen en met de VVSG goede afspraken worden gemaakt.

Als concreet voorbeeld van een toeristisch initiatief dat niet door de administratie Toerisme wordt genomen, haalt de heer *Boutsen* het Nationaal Park Hoge Kempen aan. Nochtans zijn in de kerngroep die dit project begeleidt ook vertegenwoordigers van Toerisme Limburg opgenomen. De spreker pleit ervoor een team uit te bouwen dat zoveel mogelijk beleidsaspecten bestrijkt. Het biedt een unieke kans om het toerisme voor allen uit te bouwen.

De *minister* antwoordt dat hij de regionale toeristische werking zoveel mogelijk wenst te respecteren. Het Nationaal Park der Hoge Kempen is geen initiatief van de minister van Toerisme, maar hij is wel bereid om dit te ondersteunen.

2. Mevrouw *Merckx* vreest dat Toerisme Vlaanderen en de Vlaamse Raad voor Toerisme zullen 'verdrinken' in de bestuurlijke hervorming. De nauwe band die beide instellingen hebben met de sectoren

zorgt voor een grote knowhow en kwaliteit. Het is niet duidelijk of dit behouden zal blijven. Ook mevrouw Declercq vraagt welke rol de minister weggelegd ziet voor de Vlaamse Raad voor Toerisme.

De *minister* beantwoordt deze vragen als volgt. De administratie Toerisme bestaat uit de VOI Toerisme Vlaanderen. De invulling van concrete beleidslijnen verloopt via een beslissingsprocedure van de raad van bestuur, waarin de Vlaamse regering vertegenwoordigd is via een regeringscommissaris. Vanzelfsprekend wordt veel overleg gepleegd tussen de minister en Toerisme Vlaanderen.

De Vlaamse Raad voor Toerisme wordt in zijn rol gerespecteerd. Er wordt niet louter akte genomen van zijn adviezen, maar ook een debat gevoerd. Het grote debat over de hervorming van het bestuurlijk beleid wordt door Toerisme Vlaanderen en de Vlaamse Raad voor Toerisme soms als bedreigend ervaren, omdat zij zich afvragen welke rol ze nog zullen krijgen in de toekomstige structuren. Zoals het er nu uitziet, zal er een EVA komen voor toerisme en een beleidsondersteunende administratie. Het debat over het aantal adviesraden is nog volop aan de gang. Er is een tendens om te streven naar één adviesraad per ministerie, in dit geval dus Economie, Tewerkstelling en Toerisme.

Toerisme steunt op een gewestelijk-economisch aspect, waarin de SERV een rol kan spelen, en een cultureel aspect, wat de oprichting een specifiek adviesorgaan of afdeling kan verantwoorden. Het risico op een groot aantal adviesraden is dat deze gebruikt worden voor lobbying vanuit de sector, maar men mag niet uit het oog verliezen dat een groot aantal mensen zich vooral engageren om inhoudelijk nuttig werk te leveren.

Het toeristisch beleid speelt zich niet alleen af op gewestelijk niveau, maar ook op provinciaal en lokaal niveau. De provinciale initiatieven hebben in hoofdzaak betrekking op de invulling van het project groen Vlaanderen naar regiospecifieke strategische plannen. Dit compenseert ten dele de geringere aandacht die 'groen Vlaanderen' in de promotiebudgetten krijgt ten voordele van de kust en de kunststeden. Het gewestelijk beleid speelt hierop in en probeert vanuit haar visie aan te vullen. Er wordt gestreefd naar een pragmatische samenwerking met de provincies. Voor de kunststeden is vooral het lokale niveau de aangewezen gesprekspartner. Via de bezoekerscentra poogt men de cultuur- en de toeristische administraties van de gemeenten samen te brengen. De minister wenst een pragmatische visie op het kerntakendebat.

B. Werkgelegenheid

B.I. Toelichting door de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Toerisme en Werkgelegenheid

De minister verwijst naar de beleidsbrief Werkgelegenheid en naar het Strategisch Plan Werkgelegenheid. Het Strategisch Plan wordt aan alle commissieleden toegezonden.

B.II. Algemene bespreking

B.II.1. Algemene appreciatie

1. De heer *Van Goethem* uit scherpe kritiek op de beleidsbrief, waaruit volgens hem een gebrek aan economisch inzicht spreekt. Er wordt geen analyse gemaakt van de vraag- en aanbodmechanismen op de arbeidsmarkt en ook geen poging ondernomen om de vraag en het aanbod op elkaar af stemmen. Dit gebrek aan inhoud probeert men volgens hem weg te moffelen onder een stroom dure woorden.

De opstellers vermelden de creatie van 425 extra arbeidsplaatsen, vooral in de diensteneconomie, aan een gemiddelde kostprijs van 1 miljoen frank per job. Tegenover deze 425 extra arbeidsplaatsen staat de vaststelling dat er in de zelfde periode 20.000 arbeidsplaatsen verloren gingen.

Het werkgelegenheidsbeleid is vooral gericht op artificiële jobcreatie, die in het beste geval inefficiënt en in het slechtste geval contraproductief is. Zo zouden een aantal invoegbedrijven zelfbedruipend zijn, maar nergens wordt vermeld hoeveel. Een ander deel zou 'gedeeltelijk rendabel' zijn, wat volgens de spreker synoniem is met verlieslatend. De lokale werkwinkels zouden de lokale overheden moeten toelaten een regierol te vervullen in de uitbouw van de nieuwe diensteneconomie. Dit zijn 'diensten op lokaal niveau gericht naar de gemeenschap die nooit volledig vermarkt kunnen worden'. Voorbeelden zijn onder meer onderhoud van openbare domeinen, gebouwen, fietspaden en recreatieve domeinen. Deze diensten worden momenteel uitgevoerd door stadspersoneel of uitbesteed aan privé-firma's. Er wordt dus gestreefd naar gesubsidieerde concurrentie met bestaande bedrijven. Het pervers gevolg is mogelijk een verlies van arbeidsplaatsen op een ander niveau.

Het werkgelegenheidsbeleid beperkt zich hoofdzakelijk tot de creatie en de opstart van projecten

voor kansengroepen die uitmonden in jobs zonder economische meerwaarde. De bescherming van de zwaksten in de maatschappij is volgens de heer Van Goethem lovenswaardig, even als de pogingen om hen aan zinvolle arbeid te helpen. De jobs die voor hen worden gecreëerd, hebben echter geen economische meerwaarde. Iemand die na een opleiding elektrische toestellen kan repareren in een kringloopcentrum, kan deze job even goed vervullen in een normaal economisch circuit. Zijn bijdrage tot het algemeen welvaartspeil zal dan hoger zijn.

Bovendien behoort de hoofdmoot van de Vlaamse werklozen niet tot de kansengroepen. Achter de kansengroepen gaan vooral allochtonen schuil. De projecten die voor hen worden uitgewerkt, zijn een vorm van positieve discriminatie. Dit valt te begrijpen en zelfs te steunen, indien er ook een responsabilisering van de betrokken individuen aan gekoppeld is. Dit vindt men nergens terug in de beleidsbrief.

De kern van het werkgelegenheidsprobleem is het gebrek aan nieuwe starters in het bedrijfsleven. Het slechte bedrijfsklimaat in Vlaanderen is daar niet vreemd aan. De spreker vindt hiernaar echter geen verwijzing in de beleidsbrief, evenmin als naar het snel dalende concurrentievermogen van onze bedrijven. Het is nochtans een van de oorzaken van de snel stijgende werkloosheid in Vlaanderen. De daling van het consumentenvertrouwen, de daling in de bouw en van de bestellingen bij de industrie, gekoppeld aan een daling van de investeringen, wijzen erop dat de werkloosheid zal blijven stijgen. Vlaanderen gaat een recessie tegemoet. Er is nood aan een bedrijfsvriendelijke maatregel die het concurrentievermogen van onze bedrijven verhoogt, niet aan artificiële jobcreatie. De heer Van Goethem vreest dat op deze manier van de actieve welvaartsstaat enkel nog de staat zal overblijven, want de activiteit en de welvaart zullen verdwenen zijn.

2. Mevrouw *Declercq* merkt op dat ze niet akkoord gaat met het betoog van de heer Van Goethem.

3. De heer *Laurys* merkt op dat er weinig cijfermatige verschuivingen zijn. Het Rekenhof waarschuwt voor tekorten in de begroting. Indien er bij de begrotingscontrole volgend jaar zal moeten worden gesnoeid in de uitgaven, vreest de heer Laurys dat de VDAB of het werkgelegenheidsbeleid in het algemeen in de klappen zullen delen.

De minister gaat volgens de heer Laurys ook uit van een te rooskleurig beeld van de economische toestand. Als de minister in 2004 een werkzaam-

heidsgraad van 67 procent wil bereiken, dan moeten er elk jaar 25.000 jobs extra worden gecreëerd. Dit lijkt de spreker iets té ambitieus. Het staat nu al vast dat de economische terugval zal leiden tot nieuwe werklozen. De sterkere stijging van het werkloosheidscijfer in Vlaanderen, in vergelijking met onze buurlanden, is te wijten aan het feit dat men vooral met tijdelijke en deeltijdse contracten de werkzaamheidsgraad opkrikte. Bij een recessie worden deze mensen de eerste slachtoffers. Welke maatregelen zal men nemen om deze groep te begeleiden ?

De heer Laurys ergert zich aan het de vage en theoretische doelstellingen die in de beleidsbrief worden opgesomd. Een visie is nodig, maar het mag geen filosofisch instrument worden. Zo wordt de missie van het werkgelegenheidsbeleid omschreven als 'duurzame werkgelegenheid voor iedereen en wel zo dat dit alle individuen afzonderlijk en de maatschappij in haar geheel op een blijvende manier ten goede komt'. Daar heeft niemand bezwaren tegen, maar hoe brengt men dit in de praktijk ? Dergelijke vaagheid is een gevolg van de huidige methode van sociaal overleg, waarbij technocraten van kabinetten en sociale organisaties met elkaar overleggen. Hierdoor ontstaat een hermetisch jargon dat typisch is voor studiediensten. Dergelijke theorieën staan vaak haaks op wat men in de praktijk als dagdagelijkse realiteit ervaart.

De voorstellen van het Trefpunt Werkgelegenheid zijn in hetzelfde bedje ziek : de teksten bevatten een aantal algemene doelstellingen waarover iedereen het wel eens kan zijn, maar geen concrete actieplannen. Opmerkelijk is voorts dat het Vlaams Parlement hiervan officieel niet op de hoogte werd gesteld.

De *minister* antwoordt dat de voorstelling gepland was door de minister-president. De minister had opgemerkt dat dit slecht getimed was, gezien de begrotingswerkzaamheden. De teksten zijn definitief, maar bedoeld voor verdere stimulering van het debat.

De beleidsnota, waarop de beleidsbrieven aansluiten, legt het beleid voor vijf jaar vast, wat de minister beperkt in zijn mogelijkheid om het beleid bij te sturen in functie van veranderde omstandigheden. De minister wenst zijn beleid niet te voeren op basis van een wetenschappelijk model dat in feite al verouderd is, maar op basis van het wisselbanenplan. Hierbij investeert men in human capital, zodat binnen een bedrijf of sector een maximale interne doorstroming kan ontstaan. Dit staat misschien haaks op de structuur van de beleidsnota

en de beleidsbrieven, maar sluit aan bij het fundamentele mission statement van de minister van Werkgelegenheid : werk voor iedereen, vanuit de optiek dat iedereen betrokken moet worden bij de maatschappij.

4. De heer *Schepens* beoordeelt de beleidsbrief positief. De vier strategische doelstellingen uit de beleidsbrief worden onverminderd verdergezet : verhoging van de werkzaamheidsgraad, de verhoging van de participatie van de diverse bevolkingsgroepen, de verbetering van de kwaliteit van arbeid en meer individuele en maatschappelijke ontplooiing voor iedereen. Belangrijk is ook het streven om werk en arbeid aantrekkelijker te maken. De instrumenten om dit te realiseren heeft Vlaanderen zelf wel niet in handen. Dit is grotendeels een federale materie. De spreker betreurt het tenslotte dat de beleidsbrief een vijftigtal afkortingen telt die voor iemand die niet dagelijks in contact komt met de materie soms moeilijk te volgen zijn.

B.II.2. Ordening van het werkgelegenheidsveld

De heer *Laurys* verwijst naar het aangekondigde decreet op de meritdiensten van de VDAB, de T-groep. Het ontwerp komt grosso modo overeen met het vroegere voorstel van CD&V, namelijk het verzelfstandigen en marktconform maken van de meritdiensten, zonder voor het overige veel te raken aan de VDAB-structuur. Uiteindelijk zit de VDAB al vijftien jaar in een herstructurering. De verdere uitsplitsing van regie- en actorfunctie hoeft voor de heer *Laurys* niet. De meritdiensten moeten echter een sociale functie kunnen vervullen. De heer *Laurys* vreest echter dat in het huidige ontwerp niets een eventuele privatisering van de meritdiensten tegenhoudt.

De reeds in de beleidsnota aangekondigde graduele inschakeling van de STC's in de streekplatformen lijkt vast te lopen. Zowel minister Van Mechelen als minister Gabriels hebben eigen plannen gelanceerd, waardoor alles erg onduidelijk is geworden, ook al is er 14 miljoen frank uitgetrokken voor gemeenschappelijke projecten. Er zou een verruiming komen van de samenstelling van de STC's en de mogelijkheid om eigen taken uit te voeren, waarvoor de STC's over een vzw-structuur met eigen personeel beschikken, zou afgeschaft worden. In de beleidsnota voor beter bestuurlijk beleid rond werkgelegenheid en economie wordt gesproken over een regierol voor de provincies. Volgens de heer *Laurys* is het de uiteindelijke bedoeling om de STC's en streekplatformen te liquideren, waarna in naam van het primaat van de po-

litiek de overlegstructuren worden opgeheven. Wat is trouwens de verhouding tussen de beleidsnota beter bestuurlijk beleid (Economie, Werkgelegenheid en Toerisme) en de beleidsbrieven ?

De *minister* antwoordt dat het de uitdaging was om de meritdiensten van de VDAB af te splitsen en zo een dienst te creëren die zowel marktconform werkt als een sociale rol vervult. Hiervoor werd een juridisch-technische oplossing gevonden door het onderbrengen van de aandelen in een vennootschap met sociaal doel. De eigenaar van de aandelen krijgt zo de mogelijkheid om het dividend voor een sociale doelstelling aan te wenden.

B.II.3. De lokale werkwinkels

In tegenstelling tot wat in de beleidsbrief wordt gesuggereerd, werkt de basisdienstverlening van de lokale werkwinkels volgens de heer *Laurys* nog niet zoals het hoort. Hij wordt hierin bijgetreden door mevrouw Declercq. Het beheerscomité van de VDAB zou zelfs een extra zitting hebben gewijd aan de problemen. Ten eerste is er geen duidelijkheid over het aantal geopende werkwinkels. Er zouden er 36 worden geopend in 2000 en 37 in 2001. Ten tweede is er onduidelijkheid over de financiële en juridische situatie. Ten derde is er de vrees voor financiële tekorten ; de VDAB heeft al aangekondigd over geen budget te beschikken om eventuele tekorten aan te vullen. Het gevolg is dat veel OCMW's en gemeenten afhaken, zodat de dienstverlening vanuit de VDAB overbelast wordt. Als bepaalde werkwinkels dan al goed werken, lijkt dit vooral te danken aan de inzet van mensen op het terrein, en niet aan goed functionerende structuren. Een van de redenen voor deze problemen is dat vanaf het begin niet duidelijk werd vastgelegd welke taken de werkwinkels op zich zouden nemen.

Volgens de heer *Laurys* zijn er niet alleen problemen bij de eerste pijler van de lokale werkwinkels, de basisdienstverlening, maar staat men nog nergens voor de tweede pijler, de lokale diensten economie. De Vlaamse invulling verloopt niet zoals het moet. Welke sectoren doen er mee : de overheid, de privé-sector en ook de uitzendsector ? Blijven de activiteiten beperkt tot huishoudelijke hulp ? Welk statuut hebben de werknemers ? Is er in voldoende financiering voorzien ? Het zou beperkt blijven tot 1 miljard frank, te verdelen over de meer dan 300 Vlaamse gemeenten.

De heer *Laurys* besluit hieruit dat de VDAB inder tijd zijn lokale dienstverlening afgebouwd en zijn

werking had gecentraliseerd, en dat het er nu op lijkt alsof men weer gaat decentraliseren.

Volgens de heer *Maes* legt de heer *Laurys* teveel de nadruk op de problemen, en niet op de vele werkwinkels die probleemloos draaien. Veel praktische problemen worden veroorzaakt door de grote vraag naar uitbreiding van de werkwinkels. Dat bewijst juist hun succes. Mevrouw *Declercq* merkt op dat het niet steeds om echte klachten gaat, maar vaak ook om vragen en twijfels over de juridische en financiële situatie. Dit belemmert de werkwinkels echter niet in hun werking. Een duidelijke reglementering had echter veel praktische problemen kunnen voorkomen.

De *minister* vindt de opmerkingen deels terecht. De werkwinkels – momenteel zijn er meer dan 40 actief – zijn gestart zonder een duidelijk concept voor ogen, wat in deze materie misschien ook niet mogelijk is. Nu wordt gezocht naar een gemeenschappelijke noemer. Er moeten geen politieke beleidslijnen worden gegeven, maar praktische problemen worden opgelost. Deze problemen zijn een nevenverschijnsel van het succes. De minister verklaart dat hij heeft ingegrepen om te vermijden dat de werkwinkels teveel hooi op hun vork namen en te snel zouden denken aan uitbreiding. Dit heeft geleid tot een paar misverstanden met de VVSG die de gemeenten nodeloos ongerust heeft gemaakt. De minister benadrukt dat aan de principes van de werkwinkels niet wordt geraakt. Ze mogen alleen niet het slachtoffer worden van hun eigen succes.

De heer *Laurys* repliceert dat men zich vooraf goed moet bezinnen als men een project met dergelijke consequenties opstart. De personeelsleden van de werkwinkels worden voortdurend geconfronteerd met koerswijzigingen en nieuwe opdrachten, waardoor de werking wordt gehypothekeerd.

De *minister* verklaart dat hij precies daarom op de rem ging staan, wat door de procesbegeleider, de VVSG, verkeerd werd begrepen. De werkwinkels hebben veel gemeenten gestimuleerd om een eigen werkgelegenheidsbeleid uit te werken. Als men de gemeenten die daarvoor vroeger geen aandacht hadden te snel meetrekt in dit beleid, loopt men het risico dat de procesbegeleider de hele zaak in eigen handen neemt. De gemeenten moeten dit blijven dragen. Anderzijds is het evenmin de bedoeling dat een gemeente of stad het hele Vlaamse werkgelegenheidsbeleid kopieert, inclusief adviesorganen en instellingen. De heer *Laurys* wijt dit aan het feit dat teveel mensen zich bezighouden

met beleidsvoorbereiding, en te weinig met beleidsuitvoering. Volgens de *minister* is dit typisch voor de sector.

B.II.4. Het Herplaatsingsfonds – faillissement Sabena

Het Herplaatsingsfonds werd bij decreet in 1998 opgericht. De bedoeling was om een fonds te creëren voor werknemers die het slachtoffer werden van een faillissement. De heer *Laurys* vraagt of het Herplaatsingsfonds wel voldoende middelen heeft voor de begeleiding van de ex-Sabena-werknemers. De heer *Bogaert* merkt op dat geplande verhoging van het budget van het Herplaatsingsfonds van 50 naar 300 miljoen frank niet staat ingeschreven in de begroting voor 2002. Hij vraagt of de Vlaamse regering herschikkingen zal doen in de begroting 2002, dan wel of ze wacht tot de begrotingscontrole.

De heer *Laurys* vraagt of het Herplaatsingsfonds ook zal moeten betalen voor de Waalse en Brusselse personeelsleden van Sabena. Er was sprake om de werking van het fonds uit te breiden tot de werknemers van bedrijven in herstructurering, wat gunstig zou uitvallen voor de werknemers van de toeleveringsbedrijven van Sabena. Klopt dit ?

De *minister* antwoordt dat de federale regering geen bijdrage wenst te storten in het Herplaatsingsfonds, omdat dit een Vlaamse bevoegdheid is. De Vlaamse regering heeft zich er alvast toe geëngageerd om het budget te verhogen tot 300 miljoen frank. Het was niet meer mogelijk dit technisch te vertalen in de begroting.

Of enkel de Vlaamse werknemers, dan wel ook de Brusselse en Waalse werknemers van Sabena een beroep kunnen doen op het Herplaatsingsfonds hangt af van het herstelplan van de curator, dat kan worden aangepast aan de prioriteiten van de Vlaamse arbeidsmarkt. De minister wenst het Herplaatsingsfonds evenwel niet te beperken tot enkel Vlaamse werknemers.

De Vlaamse regering had gehoopt mensen uit de HRM-afdeling van Sabena aan te werven voor de tewerkstellingscel. Zij kennen immers het best de capaciteiten en mogelijkheden van hun mensen. Het precedent hiervoor was Renault, dat zelf hiervoor betaalde, maar daar ging het om het sluiten van vestiging, niet om het faillissement van het bedrijf. De minister had gehoopt dat de federale regering hiervoor een inspanning zou doen. De heer *Laurys* besluit hieruit dat minister Daems zijn engagement niet is nagekomen : hij had beloofd aan

de curatoren te vragen een twintigtal mensen van de HRM-afdeling ter beschikking te stellen. De *minister* wijst erop dat dit strikt formeel een Vlaamse bevoegdheid is. De VDAB heeft zijn uiterste best gedaan en alert gereageerd.

De heer *Laurys* wijst erop dat de dossiers City Bird en LHSP intussen ook al op het Herplaatsingsfonds zijn toegekomen. Zal dit het Herplaatsingsfonds niet te zwaar belasten ? De *minister* wijst erop dat uiteindelijk niet zoveel mensen een beroep moeten doen op het Herplaatsingsfonds. Het gaat meestal om gekwalificeerd personeel, dat vrij snel ander werk vindt, al is het niet steeds tegen dezelfde arbeidsvoorwaarden.

De heer *Laurys* merkt op dat er als gevolg van het Sabena-faillissement tewerkstellingscellen komen in Sabena, Leuven en Mechelen. Moet de VDAB de infrastructuur hiervoor zelf bekostigen of komen er extra middelen ? De *minister* antwoordt dat de structuren er zijn om te functioneren. Eerst moet de VDAB haar taak vervullen, het kostenplaatje wordt later wel gemaakt.

B.II.5. Punctuele vragen

– Het startbanenplan blijkt volgens de heer *Schepens* uiteindelijk succesvoller te zijn in Vlaanderen (37.000 overeenkomsten) dan in Wallonië. Hoe zijn deze overeenkomsten verdeeld over de verschillende doelgroepen waarop het startbanenplan gericht was ? Hoeveel werken er intussen met een startbaan ? Hoe worden ze begeleid door de VDAB ? Kunnen de KMO's voldoende inspelen op het startbanenplan en wat is de numerieke impact ervan voor hen ? De *minister* antwoordt dat dit in een studie nader wordt onderzocht.

– De oudere werknemers moeten geactiveerd worden. In 1996 werden er 160.000 uitgeschreven uit de statistieken. De heer *Schepens* vindt het wenselijk dat deze mensen terug een passende dienstbetrekking vinden in een soepeler kader. Nu heeft men enkel de keuze tussen voltijds werken en het opbouwen van een volwaardig pensioen, of deeltijds werken en afbreuk doen aan de eigen pensioenopbouw. De *minister* antwoordt dat dit op federaal niveau wordt bestudeerd.

– De heer *Schepens* vraagt hoe het beheersorgaan van het Vlaams Participatiefonds voor de Sociale Economie zal worden samengesteld. Wat is de verhouding tussen het sociaal dividend en de eigen investeringsruimte ? Meer algemeen wenst de spreker een overzicht van de mate waarin de afspraken in het regeerakkoord over sociale economie gere-

specteerd zijn. De *minister* antwoordt dat hij bij de opstart van Trividend een discussie heeft gevoerd met de sector van de sociale economie, aangestuurd door Hefboom. Hefboom had eerst gepleit voor een coöperatieve vennootschap, waardoor de overheid maar een aandeel van een tiende zou hebben. De minister kante zich hiertegen met het argument dat, als de overheid financiële steun verleent, ze ook daadwerkelijke inspraak moet krijgen. Hij stelde voor om de vertegenwoordiging van iedere partner afhankelijk te maken van zijn bijdrage. De overheid, de reguliere privé-sector en de sector van de sociale economie dragen elk een derde bij. Elk van hen heeft drie vertegenwoordigers in de raad van bestuur, die dus is samengesteld uit negen personen, voorgezeten door een vertegenwoordiger van de sector van de sociale economie. Bovendien wordt de privé-partner aangebracht door de sector zelf, zodat ook daar reeds een sterke binding is met de sector. De minister had liever gehad dat een 'zuivere' privé-sector zich aanbood.

– De heer *Schepens* merkt op dat de minister ook invoegafdelingen in de publieke sector wil creëren. De subsidie hiervoor zou terugvallen tot op een basissubsidie, in tegenstelling tot de invoegafdelingen in de privé-sector, waar deze subsidie degressief wordt afgebouwd tot nul. Leidt dit niet tot een ongelijke behandeling ? De *minister* antwoordt dat er nog niets is beslist over de subsidiëring. De passus in de beleidsbrief over invoegafdelingen in de publieke sector is gebaseerd op de situatie in de kringloopcentra, die volgens invoegafdelingen gestructureerd zijn. Blijkbaar kunnen zij niet overleven zonder enige vorm van subsidie. De minister wenst in geen geval concurrentievervalsing met de reguliere sector.

De heer *Schepens* vraagt of de degressieve afbouw van de subsidie voor de privé-invoegafdelingen dan geen problemen zal opleveren. De *minister* meent van niet. Het is niet zijn bedoeling om de economie te subsidiëren, maar om mensen weer productief maken. De aanwervingspolitiek is daar ook op gericht. Mogelijk kan het voorbeeld van de kringloopcentra worden gevolgd door de buitenschoolse kinderopvang, omdat ook daar geen concurrentie is met de privé-sector.

– De heer *Laurys* vraagt naar de stand van zaken inzake opleidingscheques. Wordt dit tegengehouden door de Raad van State ? De heer *Schepens* steunt het idee van de dienstencheques, maar vraagt dat ook de uitzendsector in het systeem wordt ingeschakeld. Zullen de dienstencheques ook verdeeld worden via de lokale werkwinkels ?

De *minister* bevestigt dit. Over het inschakelen van de uitzendsector in het systeem van de dienstencques wordt nog onderhandeld met de federale overheid. Waar de privé-sector kan worden betrokken, zal dat ook gebeuren. De uitzendsector zelf is echter geen dienstverlener. Voor het overige verwijst de minister naar de resolutie die hierover in de commissie is goedgekeurd (*Parl. St.* VI. Parl. 2000-2001, nr. 681/1).

– De heer *Schepens* wijst erop dat er op federaal niveau wordt gewerkt aan een regeling voor de vrijwilligers, naar aanleiding van het internationaal Jaar van de Vrijwilliger. Er wordt niet gesproken over een statuut, want dat ligt volgens hem in Wallonië te gevoelig. In Vlaanderen is de afspraak gemaakt om een regeling te zoeken voor een verzekering voor vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties. Neemt de minister terzake een initiatief? De *minister* antwoordt dat inzake toerisme een aansprakelijkheids- en ongevallenverzekering een voorwaarde is voor een vereniging om aanspraak te maken op samenwerking met of subsidiëring door de overheid.

– Inzake evenredige participatie verwijst de heer *Schepens* naar het voorstel van decreet van de heer Mahassine (*Parl. St.* VI. Parl. 2000-2001, nr. 653/1). Hij benadrukt nogmaals dat dit geen extra administratieve verplichtingen of quota mag opleggen aan de bedrijven. De heer *Laurys* vraagt zich af of er toch niet meer ingrijpende maatregelen worden genomen voor de kansengroepen, die bij een recessie het eerst getroffen worden.

In dit verband houdt mevrouw *Declercq* een pleidooi voor voldoende aandacht voor laaggeschoolden, die het zeer moeilijk hebben om werk te vinden. Voor een deel heeft dit ook te maken met een gebrek aan de juiste attitudes, veroorzaakt door karakteriële of psychische problemen. Het gaat zeker niet altijd om zwakbegaafden. De heer *Laverge* merkt op dat men dergelijke problemen therapeutisch moet oplossen. Het gaat om een complex probleem dat al van in de jeugd opduikt: de ouders, de school en de omgevingsfactoren spelen hierbij een rol. Het is niet de taak van het werkgelegenheidsbeleid om dit op te lossen.

– Vorig jaar was 140 miljoen frank uitgetrokken voor de nabijheidsdiensten in de centrumsteden en 100 miljoen frank voor de niet-centrumsteden. Deze middelen zouden volgens de heer *Laurys* teruggetrokken zijn en aangewend worden voor toeristische investeringen. Volgens de *minister* is dit

een kwakkel. Er werd 140 miljoen frank uitgetrokken voor projecten die door de centrumsteden zouden worden ingediend of ondersteund. Overigens is de minister van mening dat deze projecten te strak geregisseerd werden door de steden zelf. Ondanks het feit dat in sommige gevallen de projectbegeleiders het nodig vonden om interne discussies openbaar te maken en zelf standpunten in te nemen, is hiervoor nogmaals 100 miljoen frank vrijgemaakt. 57 miljoen frank gaat naar de Koning Boudewijnstichting die de projecten coördineert, 43 miljoen frank wordt via de eigen administratie geïnvesteerd in de sociale economie. Dit zou bijvoorbeeld kunnen gaan naar het ecologisch onderhoud van campings, zodat er een win/win-situatie ontstaat voor zowel werkgelegenheid als toerisme.

Mevrouw *Declercq* stelt daarnaast de volgende vragen:

– Wat is de stand van zaken inzake de aangekondigde regularisatie van DAC'ers uit de culturele sector? De *minister* antwoordt dat ongeveer 600 DAC'ers uit deze sector vanaf 1 januari 2002 zullen worden geregulariseerd.

– Wat is de evaluatie van de rijdende werkwinkel? De *minister* antwoordt dat de VDAB nauwlettend toeziet op de kosten ervan. Het staat wel vast dat dit een belangrijk promotiemiddel is voor de werkwinkels. De minister had de rijdende werkwinkel willen inzetten voor Sabena. Het is ook een goed instrument om jongeren te bereiken.

De heer *Laurys* stelt daarnaast de volgende vragen:

– Levenslang leren werd in de Kleurennota als een topprioriteit aangeduid. Er werd 1 miljard frank voor uitgetrokken, te verdelen onder drie ministers. Wat is de stand van zaken? Wat is de verhouding met de Visiegroep?

– Een eerste initiatief voor de Vlaamse cao's werd voor februari 2002 aangekondigd. Wat is de stand van zaken?

– In de beleidsnota werd gesteld dat de administratie gevraagd werd alle procedures te screenen om tot een administratieve vereenvoudiging te komen. Hiervoor werden vier werkgroepen opgericht om dit proces te sturen. Zijn deze werkgroepen nog actief? Welke resultaten hebben zij al geboekt?

III. Artikelsgewijze bespreking en indicatieve stemmingen

Over het aan de commissie toegewezen gedeelte van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2002 (bevoegdheden van Landuyt – Werkgelegenheid en Toerisme) worden geen opmerkingen geformuleerd.

Het aan de commissie toegewezen gedeelte van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2002 (bevoegdheden van minister Landuyt – Werkgelegenheid en Toerisme) wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen tegen 6.

DEEL V : INDICATIEVE STEMMING OVER HET GEHEEL

Het aan de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme toegewezen gedeelte van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2002 wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen tegen 6.

De verslaggevers,

De voorzitter,

Frans DE COCK

André-Emiel BOGAERT

Isabel VERTRIEST

Jan LAURYS

BIJLAGEN

BIJLAGE 1

Beleidsbrief : Economie. Beleidsprioriteiten 2001-2002 : vragen en bedenkingen (AE Bogaert).**1. Vragen (mondeling te stellen tijdens commissievergadering dd. 29/11/01)**

- Quid met de door de minister aangekondigde plannen inzake belastingsvermindering voor ondernemingen (cfr. uitspraken over verlaging vennootschapsbelasting en een alternatief plan in verband met verlaging van lokale en provinciale bedrijfsbelastingen)? Tegen wanneer is de uitvoering van dit plan voorzien? Welke budgetaire reserve is voorzien ter financiering van het belastingsverlagingsplan? Gaat het hier om nieuwe middelen?
- In algemene termen, wat is de algemene extra beleidsruimte die in de begroting 2002 wordt ingezet voor economie ten opzichte van 2001? Hoe verhoudt zich dit tot de additionele middelen die voor andere beleidsdomeinen worden ingezet?
- Zijn er in de begroting economie heroverwegingen doorgevoerd? Zo ja, welke en voor welke bedragen?
- Hoe ziet de minister de relatie met en tot administratie? Welke taken moet de administratie opnemen? Quid met de beleidsvoorbereidende capaciteiten? Welke kennis en ervaring moet extra worden ingebracht? Wie gaat wat wanneer doen?

1.1.GOM's (de hierna volgende vragen zijn eerder technisch dan inhoudelijk, zodat de minister zijn antwoord hierop zonder enig probleem kan voorbereiden) : blz. 23

- Waarom moet het nieuwe Huis van de Onderneming een Vlaamse instelling mét provinciale aanspreekpunten zijn? Vanwaar de hernieuwde rol van de provincies? Op basis van welke evidentie besluit de minister dat in het verleden in hoofde van de provincies 'een duidelijke meerwaarde' bestond? Kan de minister de 'Vlaamse sturing' verduidelijken en vergelijken met de 'provinciale accenten'? Wie gaat wat wanneer doen?
- Waarom pleit de minister voor directiecomités en fora? Wat zijn dit? Wat is hun preciese taak? Wie zetelt hierin en op basis van wat? Wie zijn de boegbeelden van de provincie? Welke relevante partners zullen inspraak krijgen? Quid met de regiomanagers van de Huizen van de Onderneming? Waarom krijgen zij zitting in directiecomités en fora?
- Waarover zullen de convenanten, tussen Vlaanderen en de provincies met betrekking tot hun samenwerking af te sluiten, handelen? Wordt hierbij een tijdspad vooropgesteld? Welke voorbereidingen en contacten werden reeds getroffen?
- Wat bedoelt de minister precies met 'dienstverlening' die door de Huizen van de Onderneming aan de klanten wordt aangeboden? Betekent dit dat de Huizen van de onderneming ook 'adviesverlening' kunnen verschaffen? Is dit niet eerder een specifieke taak is van de private aanbieders (vanuit de filosofie dat datgene wat de markt kan aanbieden, ook door de markt moet kunnen aangeboden worden en dat er dus geen deloyale concurrentie vanuit overheidsorganen als 'de Huizen van de Onderneming' kan bestaan)?

Kerntaken van de huizen van de onderneming.

- Waarom wordt **Economisch bedrijfsadvies** als een kerntaak van de Huizen van de Onderneming aanzien? Wordt hierbij rekening gehouden met het uitgangspunt dat de overheid complementair moet werken t.o.v. de private sector? Hoe gaat men dit van overheidswege beoordelen? Kunnen de private actoren (bv. de Kamers van Koophandel) ook niet doorverwijzen en eerstelijnsadvies verstrekken? In welke gevallen zal worden overgegaan tot trajectbegeleiding en verbindend advies, wetende dat dit in se geen taak is van de Huizen van de Onderneming, maar wel van de private actoren?
- Wat wordt in eht kader van **voorwaardenscheppend beleid** precies verstaan onder brownfieldmanagement en begeleiding van de ontwikkeling van greenfields? Quid met de aanbreng en begeleiding van PPS-initiatieven? Wat moeten we ons daarbij voorstellen? Wat verstaat de minister onder 'aspecten van de meerwaardeneconomie'? Wat zijn binnenlandse bedrijvencentra met adviespakketten? Kan de minister het projectmanagement in het kader van de streekcharters verder verduidelijken (een specifiek commissiebezoek waar misschien aan te bevelen)?

- Verstaat de minister onder **ruimtelijk-economisch advies** eerstelijnsadvies en doorverwijzing inzake Ruimtelijke Ordening en idem dito wat advies natuurlijke rijkdommen betreft? Quid met andere private partners?
- Kan de minister nader specificeren wat wordt verstaan onder 'sturing' en 'controle', waar sprake is dat boven de Huizen van de Onderneming een **koepelstructuur** wordt opgericht die hiervoor bevoegd is?
- Quid met de parlementaire controle op de met de Huizen van de Onderneming af te sluiten **beheersovereenkomsten**. Wat zal hierbij het 'Vlaams' gedeelte zijn?

2.6. Steunpunt ondernemerschap.

- Alhoewel dit positief wordt onthaald, toch de vraag welke beleidsonderwerpen voor de Vlaamse regering prioritair zijn?
- Waar wordt het steunpunt gelocaliseerd? Welke middelen worden hiervoor voorzien?
- Hoe ziet de minister concreet de belangrijke rol die de administratie in beleidsvoorbereiding en evaluatie gaat spelen? Quid met de toewijzing van de hiervoor voor noodzakelijke middelen?

2.7 Naar een competitief VIZO-netwerk.

- Wie zal de regisseur zijn die het opleidingsaanbod van VDAB en VIZO zal aansturen?
- Wat wordt concreet bedoeld met de interface, waarin de taakafbaking met onderwijs zal worden geregeld?
- Hoe beoordeelt de minister de evolutie naar schaalvergroting binnen het VIZO sinds de goedkeuring van het financieringsbesluit van 24 juli 2001?
- Waarom streeft de minister naar een provinciale dekking van de 5 VIZO-centra?
- Op welke opleidingen wil de Vlaamse regering de VIZO-vorming specifiek richten? Op basis waarvan worden deze opleidingen uitgekozen?
- Welke financiële stimuli werden ingebouwd en op gronde van welke criteria?
- Op hoeveel leerlingen mikt het VIZO de volgende jaren?

3. Expansiesteun als vernieuwd instrument

3.1. inhaaloperatie expansie

- Wat is de stand van zaken op heden in verband met de stock van nog niet afgehandelde expansiesteundossiers van kleine ondernemingen (laatse cijfers in de beleidsbrief dateren van juni 2001)? Idem dito voor wat de grote ondernemingen betreft?
- Wat de expansiesteun aan grote ondernemingen in ontwikkelingszones betreft, hoever staat het met de procedure van goedkeuring van de richtlijn MGB3.2.wet 1970 voor de Raad van state? Wanneer wordt de goedkeuring verwacht?
- Waarom werden de richtlijnen MGB 3.2 ter uitvoering van het expansiedecreet van 15 december 1993 en de richtlijnen VL7.2. ter uitvoering van de expansiewet van 1978 nog niet in overeenstemming gebracht met de Europese regelgeving? Vanwaar deze vertraging? Vanwaar het verschil in reactie in vergelijking met de richtlijn MGB3.2.wet 1970?
- Wat wordt op blz 28 precies bedoeld met een impactanalyse? Waarom is dit van belang voor de Europese commissie?
- Kan de minister meer duiding geven over de politieke discussie om tot een definitieve oplossing te komen voor wat betreft de dossiers ingediend vóór 1 januari 2000?

3.3. Heroriëntering naar een modern economisch ondersteuningsbeleid.

3.3.1. Juridische omkadering

- Kan de minister de op blz. 33 opgesomde Europese richtlijnen (alsmede de verantwoording) overmaken aan de commissie Economie, zodat de commissie een beter inzicht krijgt in de Europese regelgeving en de repercussies ervan voor het Vlaamse beleid? (Deze documentatievraag werd tijdens de toelichting van de minister in de commissie reeds gesteld en door de minister positief beantwoord.)

3.3.2. Inhoudelijke heroriëntatie van het economisch ondersteuningsbeleid.

3.3.2.1. Expansiesteun nieuwe stijl.

- Naar welk Vlaams studiewerk verwijst de minister als hij stelt dat er een impact van expansiesteun is op de localisatiebeslissing van vooral grote ondernemingen? Kan de minister deze studie bezorgen?
- Wat de **de call-procedure** betreft, impliceert dit dat eenzelfde investeringsproject het ene jaar wel en het andere jaar niet zal worden gekozen? Leidt dergelijke praktijk niet tot willekeur en rechtsonzekerheid? Binnen welke termijn zal over de call een uitspraak worden gedaan? Wie zal deze uitspraak doen? Wie is verantwoordelijk voor de evaluatie van de calls? Hoe worden de criteria gecommuniceerd? Zullen deze criteria van jaar tot jaar wijzigen? Op basis van welke beoordelingsgronden zullen de criteria, op grond waarvan de calls worden toegekend, vastgesteld worden? Verbindt de regering er zich toe om in tijden van laagconjunctuur een groter budget ter beschikking te stellen voor de expansiesteun? Wordt deze procedure ook in andere landen toegepast (benchmarking)? Zo ja, wat zijn de ervaringen dienaangaande?
- Hoe gebeurt de afweging tussen de verschillende criteria, op basis waarvan de investeringsprojecten zullen beoordeeld worden? Wordt aan elk criterium een gelijk gewicht of belang toegekend?
- Wat het gevraagde **subsidiepercentage** als criterium betreft, op welke basis bevordert dit de kleine ondernemingen ten opzichte van de grotere ondernemingen? Is het een welbewuste strategie van de minister om kleinere ondernemingen te bevorderen ten opzichte van grotere? Zo ja, waarom?
- Op welke wijze zal het **milieucriterium** worden ingevuld? Betekent dit dat de regering bepaalde sectoren zal bevoordelen?
- Op basis van welke meetindicatoren zal het **innovatief karakter** van een investering worden gemeten? Is het mogelijk dit voor alle sectoren op dezelfde wijze te meten?
- Worden starters op grond van het **starterscriterium** weerhouden, omdat zij als strategisch belangrijk worden aanzien? Zijn snelgroeiende ondernemingen (gazellen) niet even belangrijk?

3.3.2.2. Ecologiesteun nieuwe stijl.

- Het budgettaire argument wordt aangereikt om de ecologieprojecten van grotere ondernemingen te weren (maximumbedrag van ondersteuning). Dit argument wordt echter niet economische onderbouwd. Wat in de ecologische steunverlening telt, is het weldoend effect van de ondersteuning op het leefmilieu. De steun aan één grote onderneming kan vanuit milieu-oogpunt effectiever zijn dan de steun aan tien kleine ondernemingen. Indien dit inderdaad zo is, waarom wordt dan een beperkend criterium ingevoerd ten opzichte van grotere milieu-investeringsprojecten? Welke beleidslogica schuilt hierachter?
- Waarom wordt bij energie-investeringen een grotere tussenkomst voorzien dan bij milieu-investeringen?
- Hoe wordt de bonus geëxpliciteerd die ondernemingen op grond van bv. een ISO 14001 certificaat hebben verkregen?

3.3.2.3. Stimuleren van ondernemerschap.

Adviespremies.

- Hoe evalueert de minister het gebruik van de adviespremies?
- Hoe evalueert de minister het feit dat ondernemingen de jongste twee jaar vooral adviezen vroegen voor industrieel beleid (kwaliteits- en veiligheidsbeleid). Wat is hiervan de oorzaak?
- Waarom erkent het VIZO de bedrijfsadviseurs? Meent de minister dat de verdeling van de erkende bedrijfsadviseurs lacunes vertoont? Op grond waarvan wordt de erkenning toegekend?
- Op welke wijze impliceert de uitbetaling van de adviespremie aan de onderneming in plaats van aan de externe adviseur een versoepeling van de uitbetalingsprocedure?
- Waarom en op welke wijze worden de sectorfederaties geresponsabiliseerd voor hun leden-adviseurs die hun diensten aanbieden?

3.3.2.4. Levenslang leren binnen de onderneming.

- De minister stelt dat grote ondernemingen in het verleden een te groot gedeelte van de Vlamivorm-maatregel kregen. Impliceert dit de stelling van de minister dat deze steunverlening, gekoppeld aan de vormingsinspanning van de onderneming, op gelijke wijze moet worden verdeeld tussen de ondernemingen? Met andere woorden, moet elk bedrijf (groot of klein) eenzelfde steunbedrag krijgen? Komt zo'n beoordeling overeen met de logica die zou moeten schuilen achter een steunmaatregel voor vorming, met de logica, die normaliter achter een steunmaatregel voor vorming moet schuilen? Met andere woorden moet een onderneming gesteund worden a rato van de door haar verrichtte vormingsinspanningen?
- Bij de kleine ondernemingen zou de dekkinggraad slechts 2,5 % bedragen. Wordt hiermee 2,5 % van de kleine ondernemingen bedoeld? Met andere woorden van welke grootte wordt het percentage genomen?
- Hoe verklaart de minister dat een werknemer uit een kleine onderneming 20 % meer vorming kreeg of krijgt dan zijn collega uit een grote onderneming?
- Wat bedoelt de minister met de stelling : hoe groter de onderneming, hoe groter de kans dat er met toepassing van de Europese kaderregeling moet worden afgetopt? Wat wordt hiermee juist bedoeld?
- Kan de minister het systeem van de sectorconvenanten verduidelijken?

AE Bogaert

Vragen beleidsbrief economie: deel 2

Vraag over de meertewerkstellingssteun.

In de beleidsbrief werd herhaald dat de meertewerkstellingssteun werd opgeschort. Er werd evidentie aangehaald dat de meertewerkstellingssteun zijn doelstelling reeds voorbij geschoten zou zijn. Immers, bedrijven kregen het steeds moeilijker om nog geschikt personeel te vinden op de arbeidsmarkt door arbeidsmarktkrapte. Sinds een aantal maanden vertraagt de economische activiteit echter aanzienlijk. Met negatieve repercussies voor de tewerkstelling. In deze optiek lijkt het dat een andere motivering moet worden gezocht om de meertewerkstellingssteun op te schorten. Deelt de minister deze mening?

4. Versterking van de subregionale economische dynamiek

4.1. Streekplatformen en streekcharters.

1. Men vermeldt dat een aantal streekvisie-onderdelen niet meer actueel zijn. Bovendien zouden huidige ontwikkelingen aanleiding geven tot nieuwe concepten en nieuwe strategische hefboomen. Kan de minister verduidelijken wat hij :
 - a. concreet verstaat onder het gegeven dat een aantal streekvisie-onderdelen niet meer actueel zijn?
 - b. concreet verstaat onder enerzijds nieuwe concepten (een aantal voorbeelden met ontstaansgeschiedenis) en strategische hefboomen (idem)?
2. Op welke wijze worden de streekcharterprojecten geëvalueerd? Wie evalueert? Welke criteria worden gehanteerd? Welke financiële middelen worden ingezet (opsplitsing per streekcharterproject)?
3. Op welke wijze worden streekcharterprojecten op een meer structurele manier ingeschoven in de nieuwe initiatieven van de verschillende ministers? Over welke nieuwe initiatieven gaat het hier? Hoe gebeurt het inschuiven?
4. De samenwerking tussen de STC's en de streekcharterprojecten wordt bevorderd. Hiertoe worden concrete initiatieven aangekondigd. Over welke concrete initiatieven gaat het hier?

4.2. Streekeigen management.

1. Kan de minister een schriftelijk overzicht geven van de raden van beheer van de verschillende streekplatformen? Waaruit bestond de verruiming steeds? Wat wordt bedoeld met het onderscheid tussen een officiële verruiming en een niet-officiële verruiming?
2. Het idee om streekinvesteringsmaatschappijen op te richten zal worden omgebogen in de richting van 'de stimulering van publiek-private samenwerkingsverbanden omdat dit beter de subsidiariteit tussen de verschillende overheidsgeledingen weerspiegelt'. In dit verband volgende vragen :
 - a. op welke wijze weerspiegelen PPS-projecten beter dan streekinvesteringsmaatschappijen de subsidiariteit tussen verschillende overheidsgeledingen?
 - b. hoe zullen deze PPS projecten worden gestimuleerd? Welk budget is hiervoor voorzien in de begroting 2002?

4.3. Strategisch Plan Ruimtelijke Economie.

1. Er is reeds begonnen met het in kaart brengen van de ruimtelijk-economische hoofdstructuur. Wāt is dienaangaande de timing en de finaliteit?
2. Er komt ook een systematische behoefte­raming inzake bedrijventerreinen op basis van een Vlaamse versie van het Nederlandse provest-model. Wat is dienaangaande de timing?
3. Wat is het budgettaire kostenplaatje verbonden aan het SPRE-project. Hoeveel middelen voorziet de Vlaamse minister voor dit waardevolle project in de begroting 2002? Kan dit worden vergeleken met de budgettaire inspanning in 2001?
4. Wat is de betrokkenheid van de Vlaamse administratie Economie bij het in kaart brengen van deze ruimtelijk-economische hoofdstructuur? Wat is de visie van de minister dienaangaande en hoe vertaalt zich dit in het beleid?

4.4. Stedelijke economie.

1. Wie heeft het Mercurius-project geëvalueerd?
2. Begin volgend jaar komt er dus een opvolger van het Mercuriusproject. Hoeveel middelen heeft de Vlaamse regering daar in 2002 voor veil?
3. De middelen worden verdeeld op basis van een wedstrijdformule. Wie zal de evaluatie van deze call op zich nemen?
4. kan de minister een overzicht geven van het aantal centrummanagers? Welke meetbare resultaten worden geboekt (een overzicht graag)? Kan de minister de budgettaire impact (2002 versus 2001 weergeven)?

4.6. Uitvoering van de Europese programma's.

1. Kan de minister een nader overzicht geven van de diverse Europese programma's die in het kader van de doelstelling 2 -programma's werden opgestart in 2001 vanuit de begroting 2001? Over welk budget ging het in 2001 en hoe werden deze middelen besteed?
2. Kunnen reeds projecties worden gemaakt voor 2002? Welk budget is op de begroting economie ingeschreven?
3. Wat houdt het samenwerkingsverband tussen de Vlaamse overheid en de provincies precies in?
4. Kan ook reeds een overzicht worden gegeven van reeds aangevatte interreg en urban projecten, met kostprijs­toerekening?

Vragen Commissie Economie : A.E. BOGAERT- ANTWOORDEN

1. Beleidsvragen

- Aangekondigde belastingvermindering: zie ontwerp van Actieplan voor de onderneming **(overzichtstabel op volgende blz. in annex)**
Aantal denkpistes worden onderzocht maar er zijn drie contraintes :
 - (de budgettaire : zie begrotingsdiscussie Van Mechelen – Rekenhof)
 - de complexiteit van implementatie
 - de federale context : wat kan Vlaanderen na Lambermont ?
 - de Europese context : wat kan Vlaanderen binnen context van Europese staatssteunregels
 - Wij zijn nog volop aan het evalueren en willen niet vooruit lopen op de feiten. In elk geval moet zo een maatregel:
 - Snel implementeerbaar zijn
 - Voor alle bedrijven
 - Administratief eenvoudig
 - Passen binnen het bestaande kader
- Extra beleidsruimte.
 - Op het eerste gezicht zou men denken dat er geen extra beleidsruimte is voorzien in de begroting 2002, in casu als men vergelijkt met de begroting 2001.
 - Het begrotingsjaar 2001 is echter geen goede vergelijkingsbasis omdat zowel in 2000 als 2001 een politiek akkoord in schoot van Vlaamse regering werd afgesloten om éénmalig supplementaire middelen toe te kennen om de achterstand inzake expansie weg te werken.
 - Besluit : de ingeschreven kredieten 2002 dienen met andere woorden vergeleken te worden met deze van 1999, het jaar voor de start van de inhaaloperatie. De totale machtigingen op de beide FEERR's bedroegen in 1999 11.554 miljoen frank, in 2002 9.730 miljoen frank. Indien in de begroting 1999 het budget voor de éénmalige maatregel Vlaminov en Vlamivorm wordt afgetrokken ten belope van 2.508 miljoen frank bedraagt het refertekrediet 9.046 miljoen frank. Het verschil van 684 miljoen frank, abstractie gemaakt van de normale indexaties die de kredieten jaar na jaar ondergaan, kan als extra beleidsruimte worden omschreven.
- Heroverwegingen.
 - In positieve zin:
 - + 2.000 miljoen opleidingscheques
 - + 500 miljoen amortisatiefonds voor de ontwikkeling van bronwfields via PPS
 - + 200 miljoen ICT-plan KMO
 - + 40 miljoen bedrijfsvriendelijke gemeente
 - In negatieve zin:
 - 2.750 opschorting tewerkstellingssteun in expansiewetgeving
- Relatie met en tot administratie:
De relatie tussen het kabinet en de administratie is momenteel optimaal. Sinds mijn aantreden in de maand juli heeft mijn kabinet enorm veel ondersteuning en hulp gekregen van de administratie. Vandaag is het betrokken in de meeste dossiers en hebben zij een groot deel van de beleidsbrief gerealiseerd. De administratie wordt nu reeds voor een groot deel betrokken bij beleidsvoorbereidende taken.

De belangrijkste taken van de administratie:

- Opvolging en afhandeling van lopende dossiers;
- Informatievergaring en analyse voor beleidsvoorbereiding;
- De gedeelde aansturing van beleidsgericht onderzoek (Oa steunpunt ondernemerschap);
- De voorbereiding van de regelgeving;
- De toetsing van de regelgeving aan het Europese kader;
- De interfacing met andere administraties;
- Het monitoren van de beleidsimplementatie en uitvoering.

De belangrijkste stappen die reeds zijn ondernomen om de beleidsvoorbereidende capaciteiten te verhogen zijn de aanwerving of lopende aanwerving van 10 voltijdse werknemers van niveau A1 die verdeeld zijn over:

1. Het interne steunpunt ondernemerschap (4 FTE)
2. SPRE (4 FTE)
3. Algemene beleidsondersteuning (3)

Verder zijn er natuurlijk de nakende oprichting van het steunpunt ondernemerschap en de studie die momenteel wordt gerealiseerd in het kader van het SPRE met als korte termijn doel aanpassingsvoorstellen voor de herziening van het RSV midden volgend jaar.

1.1. GOM's

Hier dient m.i. een deel door het politieke echelon te worden ingevuld (link provincie-directiecomités-fora, koepelstructuur, Vlaams gedeelte in beheersovereenkomsten)

- adviesverlening: er dient duidelijk onderscheid te worden gemaakt tussen eerstelijnsadvies en specialistisch tweedelijnsadvies. De GOM's zullen in eerste instantie worden bevolkt met generalisten die de onderneming begeleiden door het doolhof van overheidsinstanties. Vandaar dat hieronder ook trajectbegeleiding kan worden gevat: het optreden als account manager impliceert dat het Huis de ondernemer op het overheidstraject begeleidt of bij gebrek, eventueel doorverwijst naar private marktspelers. Dit eerstelijnsadvies is dus geen concurrentie voor private adviesverlening omdat dergelijk advies geen prijs verdraagt. Het tweedelijnsadvies kan bezwaarlijk worden verstrekt door GOM-mensen omdat daarvoor de specialistische kennis ontbreekt. Bovendien zou dit inderdaad marktverstoring zijn omdat dergelijk advies wel degelijk tegen marktprijs kan geschieden.

Kerntaken van de Huizen van de Onderneming

- economisch bedrijfsadvies : zie boven (adviesverlening)
De overheid moet complementair werken ten aanzien van het privé-bedrijfsadvies dwz dat ze slechts optreedt voor zover er marktfalen is. Ik denk dat het nuttig is dat het Huis van de Onderneming terzake een protocol afsluit met private marktspelers teneinde te voorkomen dat aan dit beginsel afbreuk wordt gedaan. Anderzijds impliceert dit beginsel eveneens dat private marktspelers inderdaad marktconform moeten optreden: zo fungeren de Kamers van Hoophandel niet voor de volle 100% als private marktspeler aangezien zij via diverse overheidskanalen middelen krijgen toegeschoven.

- voorwaardenscheppend beleid:
 - brownfieldmanagement : bedoeling is via het amortisatiefonds de ontwikkeling van brownfields door middel van private en publieke inbreng PPS te activeren; actueel kan echter nog geen verdere informatie worden verschaft omtrent het karakter van deze PPS-constructie; de concrete invulling dient zich in 2002 aan
 - greenfields: met het huidige besluit op de industrieterreinen komen GOM's, intercommunales en gemeenten in aanmerking voor subsidies met het oog op de uitrusting van nieuwe bedrijventerreinen: het Huis van de Onderneming kan in de nieuwe constellatie de rol die actueel wordt waargenomen door de GOM's verder zetten. Ik denk er tevens aan voor deze terreinen waar de ontwikkeling gepland doch de terreinen nog niet bouwrijp zijn trekkers aan te duiden die moeten zorgen voor een versnelde realisatie van deze terreinen.
 - Binnenlandse bedrijvencentra met adviespakketten: in het verleden werden bedrijvencentra met focus op starters opgestart waarbij ook het Vlaams Gewest via de GOM's een inbreng deden; uit de praktijk blijkt dat deze zogenaamde starterscentra in bepaalde gevallen geëvolueerd zijn tot veredelde immobiliënkantoren waarbij de adviesverlening en begeleiding van starters afwezig is; erger, wegens het gebrek aan interesse van starters werden ook niet-starters toegelaten om de bedrijvencentra break-even te laten draaien;
 - Ruimtelijk-economisch advies: actueel wordt op de diverse echelons, bij de opmaak van gewestelijke, provinciale en gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen, advies gevraagd aan de centrale administratie; in het kader van de subsidiariteitsdiscussie lijkt het mij zinvol de vraag te stellen wat de meerwaarde is van dergelijke centrale adviesverlening ten aanzien van lokale uitvoeringsplannen voor zover zij passen binnen de principes van het RSV; bovendien hebben de GOM's in het verleden terzake deze opdracht waargenomen vanuit hun gedegen terreinexpertise; een taakafstemming tussen het Huis van de Onderneming en de centrale administratie (het SPRE) is nuttig om de cascade aan adviezen te doorbreken en de adviesverstrekking te laten gebeuren vanuit het meest gereede niveau

2.6. Steunpunt Ondernemerschap.

- Prioriteiten :

1. de opmaak van een Vlaamse economische barometer naar Nederlands model: 2 jaar na startdatum zou deze voor het eerst moeten worden gepresenteerd.
2. minstens 1 beleidsmaatregel / jaar dient geëvalueerd te worden (gedacht wordt te starten met opleidingscheques)

- Localisatie steunpunt:

In locatie van consortium dat opdracht krijgt toegewezen. Het budget bedraagt 20 mio voor jaar 1, 35 mio voor 2002-2006. 5 mio uit begroting economie, 30 mio uit begroting programma beleidsgericht onderzoek. Twee consortia hebben een voorstel ingediend. Het is de bedoeling om de opdracht nog voor het kerstverlof toe te wijzen.

2.7. VIZO-netwerk

- Regisseur

In het kader van Beter Bestuurlijk Beleid komt er een duidelijke taakafbakening en taakafstemming inzake professionele vorming tussen:

- een agentschap voor de vorming tot ondernemerschap: hier worden de functies van het VIZO ondergebracht;
- een agentschap voor de opleiding van werkzoekenden, zijnde het huidige VDAB;
- **één operationele regisseur**, een regie EVA, voor beide publieke actoren, waarin zowel de functies van het VIZO als van het VDAB zullen ondergebracht worden.

- Interface

Deze werd opgericht bij BVR van 15 juni 2001. De Interface kwam een eerste maal samen op 5 november 2001. In eerste instantie zal deze Interface een strategisch plan uitwerken. Hiertoe wordt een projectgroep opgericht bestaande uit afgevaardigden van OSP, VDAB, het Steunpunt Socius (cultuur) en VIZO. De coördinatie gebeurt vanuit het departement Onderwijs.

De bedoeling is binnen korte termijn te komen tot een gezamenlijke missieformulering met :

- een visie op lange termijn voor wat betreft een geïntegreerd beleid voor onderwijs en vorming van volwassenen;
- een vertaling van de langetermijnvisie naar de concrete deelprojecten op korte termijn en wat daarvan in deze legislatuur moet verwezenlijkt zijn;
- een stappenplan met instrumenten en afspraken wat timing betreft.

Concreet wordt gedacht aan een workshop die deze missieformulering zal uitwerken, onder deskundige begeleiding. De werkzaamheden moeten plaatsvinden in januari en februari. Op basis daarvan zal in februari een nota gemaakt worden voor de Vlaamse regering, waar de missieformulering en het stappenplan aan worden toegevoegd.

- Beoordeling schaalvergroting

Het besluit houdende de erkenning en subsidiëring van de vormingscentra, dat principieel goedgekeurd werd op de Ministerraad van 24 juli 01 zal eerstdaags, aangepast aan de opmerkingen van de Raad van State, voor definitieve goedkeuring worden voorgelegd aan de ministerraad.

De Opdrachthoudende Werkgroep die werd aangesteld om de omwenteling in de organisatie en subsidiëring van de centra op het terrein begeleidt, levert voortreffelijk werk. Hun eerste opdracht tot het formuleren van fusiegehele, hebben zij beëindigd. Centra werden namelijk uitgenodigd om een principiële beslissing te nemen met welke centra het gesprekken zou willen aanknopen om tot één erkend fusiecentrum te komen. Elk centrum duidt een aantal afgevaardigden aan die de fusiegesprekken met mandaat zullen voeren. De task force zorgt voor een optimale begeleiding van de fusiegesprekken, en zorgt voor de nodige inhoudelijke, technische en juridische ondersteuning.

Ik stel vast dat er een enorme bereidwilligheid is bij de centra en dat er positief meegewerkt wordt. De strikte timing die naar voren geschoven wordt in het besluit, namelijk dat de fusiegehele op 15 maart 2002 een feit moeten zijn zodat ze in september van 2002 volledig operationeel kunnen zijn, zal zonder vertraging gehaald worden.

- Provinciale dekking?

Schaalvergroting verhoogt in de eerste plaats de efficiëntie. Schaaloptimalisatie leidt namelijk tot een rationeler gebruik van middelen en mensen waardoor efficiëntievoordelen kunnen worden behaald. Schaalvergroting zorgt niet alleen voor een verhoging van de efficiëntie, maar leidt ook tot een verhoogde effectiviteit. Het besluit dwingt de verschillende vormingscentra om op te gaan in grotere gehelen om schaalvoordelen te kunnen genieten en om tot een betere bediening van een brede doelgroep te komen binnen grotere prospectiegebieden.

Een provinciale dekking wordt met zoveel woorden niet opgelegd in het besluit. Toch zal het resultaat hier vermoedelijk niet erg van afwijken en dat verbaast niet:

- Er is een aparte regeling voor Brussel om de eigenheid van dit centrum te vrijwaren;
- De andere centra moeten een geografisch aaneengesloten gebied bestrijken om de versnippering van actieterrein tegen te gaan en om de schaaloptimalisatie ten volle te laten spelen.
- Tot slot is het al van voor de fusieoperatie zo dat in bepaalde regio's verschillende vormingscentra op het terrein intensief samenwerken. Het meest verregaande voorbeeld is te vinden in de provincie West-Vlaanderen waar 6 lesplaatsen juridisch en organisatorisch reeds verenigd zijn in één overkoepelend centrum.

- Welke opleidingen worden voorzien voor de toekomst?

De bepaling van nieuwe opleidingen gebeurt in functie van concrete vragen en behoeftes waarmee de verschillende vormingscentra mee geconfronteerd worden waarop door het VIZO een opleiding op maat wordt uitgewerkt.

- Financiële stimuli

Naast een jaarlijks basisbudget dat centra ontvangen op basis van geleverde prestaties zal er om de drie jaar een evaluatie of doelmatigheidsanalyse door een extern adviesbureau. Hiermee wordt de wijze getoetst waarop de middelen zijn ingezet om een resultaat te behalen. De volgende criteria zullen worden aangewend:

- 1) naam en productbekendheid
- 2) marktaandeel
- 3) klantentevredenheid
- 4) effectiviteitsstudie
- 5) kwaliteitszorg

Dit laatste aspect gebeurt op basis van een zelfevaluatie van de centra, gevolgd door een visitatie van het VIZO. De nulmetingen gebeuren tijdens het jaar van de inwerkingtreding, de eerste evaluatie het jaar nadien en verder om de drie jaar.

Afhankelijk van hun score ontvangen centra een bonus. Er is geen malus. Centra kunnen niet gepenaliseerd worden door het terugvorderen van middelen. De scores betreffen de zowel de progressie van de individuele centra als de relatieve positie van de centra onderling. De quotering wordt vertaald op een schaal van 0 tot 30. Elk punt levert een bonus-bedrag op, bestaande enerzijds uit een vast bedrag en anderzijds uit een percentage van de gemiddelde

werkingssubsidie van de voorbije drie jaar. De raad van bestuur van het VIZO bepaalt het vast bedrag en het percentage per punt. De bonus wordt gespreid over drie jaar die volgen op de evaluatie uitbetaald.

- Leerlingenaantallen

De cursistenaantallen in 2000 zijn de volgende :

- leerovereenkomsten en leerverbintenissen op 31.12.2000 : 7.186
- ondernemersopleiding - opleiding beroepskennis : 20.009
 - opleiding bedrijfsbeheer : 14.259

De cursistenaantallen voor 2001 zijn nog niet gekend, zij zullen ook moeilijk te vergelijken zijn met de voorgaande jaren. Het VIZO stapt namelijk over naar modulaire opleidingsprogramma's. Dit betekent dat er in de plaats van de huidige opeenvolgende opleidingsjaren maatwerk komt voor de cursist. Hij zal zijn opleiding volgens zijn eigen tempo en in functie van zijn eigen behoeften kunnen volgen rekening houdend met de eerder verworven competenties. Dit past volledig in het kader van "levenslang leren". De modulaire opleidingsprogramma's zullen progressief de komende jaren worden ingevoerd waardoor de cursistenaantallen onvergelijkbaar worden en er ook moeilijk prognoses voor het geheel kunnen worden gemaakt. Het comfort en het leervermogen voor de cursist zal echter opmerkelijk verbeteren.

3. Expansiesteun als vernieuwd instrument.

3.1. Inhaaloperatie.

- Stocks :

KO: stock eind oktober: 2.057

MGO : stock begin november: 464

Voor MGO ziet de detailverdeling er als volgt uit:

- Voor 1/1/2000: 171 (waarvan 149 wet en 22 decreet)
- Na 1/1/2000: 293

Van de 464 dossiers zijn er 98 waarvoor ecologie-advies werd gevraagd.

De administratie doet er alles aan om de stock zo snel als mogelijk te reduceren. Voor KO zal eind dit jaar het doel van 1000 dossiers bij benadering worden gehaald (door de regeringswissel met de daarmee gepaard gaande opschorting van de delegatie door minister Van Mechelen en de omschakeling naar de euro werd 1 à 2 maand verloren).

Voor MGO is dit onmogelijk gezien de moeilijkheden met de wet 70 en het aanzienlijk aantal ecologie-dossiers waarvoor advies van natuurlijke rijkdommen en energie vereist is.

- **MGB 3.2.**

Het advies Raad van State is ontvangen. De aanpassingen zijn klaar – dossier voor advies bij Inspectie van Financiën met oog op spoedige agendering Vlaamse regering – idealiter goed te keuren door Vlaamse regering voor kerstverlof.

- **Decreet 93 – wet 78.**

Gezien wet 70 moest worden aangepast aan Europese regelgeving m.b.t. retroactiviteitsbeginsel heeft administratie ervoor geopteerd ook de richtlijnen ter uitvoering van decreet 93 en wet 78 aan te passen. De administratie heeft hier in tegenstelling tot wet 70 de forcing **NIET** gevoerd omdat door opschorting MGB3 geen dossiers wet 70 meer konden worden afgehandeld (behoudens ecologie-luik) terwijl deze opschorting niet gebeurd is voor decreet 93 en wet 78. De administratie kan dus nog steeds deze dossiers afhandelen zodat er geen reden is om hier bij Europese Commissie druk uit te oefenen. Toepassing van het retroactiviteitsbeginsel zal worden opgevangen in decreet 93 en wet 78 door overgangsmaatregel in te schrijven.

- **Impactanalyse.**

De impactanalyse had tot doel een strategie te ontwikkelen die toelaat het verlies aan steun maximaal in te dijken. De impactanalyse geeft aan dat onderhandelen m.b.t. verlies omwille van export, immateriële en tools at vendor minder stringent was dan omwille van het verlies ten gevolge van retroactiviteit en steunkaart. Bovendien zouden onderhandelingen voor de eerste drie items sowieso op een njet van EC hebben gebotst aangezien er volstrekte tegenstrijdigheid was met Europese regelgeving.

- De impactanalyse had in eerste instantie tot doel voor de minister aan te geven wat de contouren van het probleem waren: in termen van budget, van aantal dossiers, van geografische locatie.
- De impactanalyse had in tweede instantie tot doel ten aanzien van de Europese Commissie aan te geven wat Vlaanderen reeds moet inleveren door Europees standpunt en zodoende goodwill te creëren voor het saldo aan dossiers. Bovendien wou de EC tevens weten wat de omvang van steun was waarover onderhandeld werd omdat dit mede bepalend is of kan zijn om het marktversturend karakter van de steun te beoordelen.

- **Politieke discussie.**

De administratie Economie en de administratie van het Directoraat-Generaal IV (concurrentiezaken) zijn in de onderhandelingen tot zover gegaan als de Europese administratie zich wou engageren.

Dit engagement kwam hierop neer:

- EC aanvaardt dat een dossier ingediend via een preloket (DIV, GOM's, banken door middel van een protocol met Vlaams Gewest verbonden) beschouwd kan worden als een dossier ingediend bij de centrale administratie: deze toegeving laat toe het verlies omwille van toepassing van het non-retroactiviteitsbeginsel in te dijken (omdat de investeringen gedaan in de periode vallend tussen indiening bij preloket en indiening bij centrale administratie in subsidiabele massa vallen)
- Voor wat betreft de ondernemingen die vanwege de minister een letter of intent hebben gekregen werd aanvaard dat zo'n dossier als een beslist dossier kan worden beschouwd

op voorwaarde dat de letter of intent “stand in court”: de administratie heeft samen met een extern advocatenbureau een argumentatie ontwikkeld die dit standpunt hard maakt. Actueel overleg ik met Minister Van Mechelen om deze dossiers voor een waarde van bijna 1,7 miljard frank goed te keuren.

De politieke discussie had vooral tot doel een opening te forceren m.b.t. steunkaart. Aangezien het standpunt van DG IV inhoudt dat de oude steunkaart slechts van toepassing kan zijn, mits een dossier BESLIST werd voor 1.1.2000, impliceerde dit voor deze ondernemingen die geen beslissing kregen potentieel veel steunverlies, in casu voor deze ondernemingen die voor 1.1.2000 in een steunzone vielen maar na 1.1.2000 met de nieuwe steunkaart uit de steunzone vielen. Aan te stippen valt dat gezien het standpunt van de EC slechts medio november 1999 Vlaanderen bereikte, de tijd ontbrak om deze dossiers nog te beslissen voor eind 1999. Zelfs het budget ontbrak want eind 1999 was de machtiging op de FEERR's op en was er geen middel (supplementaire budgetcontrole) meer om alsnog budget te verkrijgen en beslissingen te forceren.

3.3. Heroriëntatie expansie.

3.3.1. Juridische omkadering

Kopie richtlijnen

3.3.2. Inhoudelijke heroriëntatie

3.3.2.1. Expansiesteun nieuwe stijl

- Nederlandse 'Besluit subsidies regionale investeringsprojecten 1995'. In 1998 is het instrument van de regionale investeringssteun door de Nederlandse autoriteiten geëvalueerd. Uit de nota van toelichting bij het Besluit van 22 augustus 2000, houdende vaststelling van het Besluit subsidies regionale investeringsprojecten 2000, kunnen de volgende conclusies vermeld worden:

“Belangrijkste conclusie is dat een subsidie een wezenlijke invloed uitoefent op de ondernemer bij de locatiekeuze van *nieuwe* vestigingen. Driekwart van de correspondenten heeft aangewezen dat de subsidie doorslaggevend was of in zeer belangrijke mate heeft bijgedragen tot bedrijfsvestiging in een door het besluit begunstigde regio. Bij uitbreidingsinvesteringen is hier nauwelijks sprake van. Voor deze categorie investeringen blijkt volgens het evaluatierapport het instrument niet effectief te zijn. De uitbreidingsprojecten zouden zonder subsidie toch wel tot stand worden gebracht.

Een tweede belangrijke conclusie is dat een subsidie de financiering van de investeringsprojecten vergemakkelijkt en vaak leidt tot een vergroting van de investeringsomvang.

Tot slot valt uit de evaluatie de conclusie te trekken dat de subsidie van voldoende omvang dient te zijn om als lokmiddel te dienen bij locatiekeuze.”

Parallele bevindingen blijken uit de effectiviteitsstudie die tijdens de eerste helft van 2000 door het Italiaanse Ministero dell'Industria, del Commercio e dell'Artigianato werd doorgevoerd. aangaande haar call-systeem : steun heeft repercussies op het localisatiegedrag

van grote ondernemingen (verschuivingsgedrag tussen Italiaanse regio's). De impact van het call-systeem bij het aantrekken van buitenlandse investeerders werd NIET onderzocht.

Resultaat : het Nederlandse Besluit van 22 augustus 2000, houdende vaststelling van het Besluit subsidies regionale investeringsprojecten 2000, richt zich vnl. op vestiging van nieuwe investeringen en grote investeringsprojecten, waarvan sprake is van een fundamentele wijziging in het product of het productieproces van een industrieel bedrijf. De uitbreidingsprojecten worden niet meer gesubsidieerd tenzij het strategische uitbreidingsprojecten betreffen. Anderzijds wens ik rekening te houden met internationale tendenzen waarbij de in Vlaanderen gevestigde buitenlandse ondernemingen betrokken worden bij de wereldwijde herstructureringsprogramma's die hun moederhuizen nu doorvoeren. Vanuit deze optiek heb ik de DIV de opdracht gegeven om de ondersteuning van de hier gevestigde dochterondernemingen als topprioriteit te beschouwen. In de periode 96-99 namen uitbreidingsinvesteringen immers meer dan 40% van de projecten voor hun rekening en meer dan 60% van het totale investeringsvolume. Het zou een strategische fout zijn zich enkel te focussen op nieuwe projecten. Uitbreidingsinvesteringen bieden immers ook heel wat opportuniteiten (zie Janssens Pharmaceutica – Beersel dat ondanks wereldwijde herstructurering nieuwe R & D – plant krijgt toegewezen).

- Vragen m.b.t. Call-procedure

1. Systeem impliceert inderdaad dat eenzelfde investeringsproject het ene jaar wel en het andere niet zal worden gekozen. De bedoeling is immers de beste projecten te kiezen en welke de beste projecten zijn wordt bepaald door de score in de call.
2. Dergelijke praktijk leidt niet tot willekeur omdat de criteria een mathematisch karakter hebben in tegenstelling tot wat nu soms het geval is. De beoordelmarge is nihil (behoudens voor de zeer grote strategische projecten waar in analogie met Italië rechtstreeks onderhandeld wordt met Minister van Economie en Begroting). De rechtsonzekerheid wordt opgeheven door veel sneller te beslissen dan nu het geval is.
3. Termijn binnen dewelke uitspraak wordt gedaan. Door administratie geformuleerd voorstel is 2 calls per jaar te doen waardoor maximaal binnen 6 maanden uitsluitel wordt gegeven over voorstel (het alternatief van 4 calls per jaar laat toe om dit binnen maximaal 3 maanden te doen maar is moeilijker beheersbaar)
4. Wie doet uitspraak over rangschikking. De projecten worden via mathematische criteria gerangschikt, het budget wordt over de rangschikking verdeeld tot uitputting van de middelen, de minister of de administratie maakt de rangschikking bekend. De evaluatie van de calls wordt gedaan door de administratie in samenwerking met het extern steunpunt (elk jaar moet minstens 1 beleidsmaatregel worden geëvalueerd).
5. De criteria zullen voor het lanceren van de call duidelijk worden gecommuniceerd, direct én indirect (via de zogenaamde prelokken inclusief het Huis van de Onderneming).
6. De criteria zullen doorheen de tijd evolueren. Het is de bedoeling de eerste calls te starten met vrij eenvoudige parameters (zoals deze die wijzen op economische performantie) om vervolgens nieuwe criteria toe te voegen die de tender kunnen sturen in functie van de beleidsprioriteiten.
7. Het toekennen van budgetten in functie van de conjunctuur is theoretisch aanbevelenswaardig maar moet bekeken worden binnen de budgettaire contraintes. Het voordeel van de call is alleszins dat het procyclisch beleid wordt omgebogen naar een acyclisch beleid. Werken naar een anticyclisch beleid is in de praktijk erg moeilijk omdat dit betekent dat de begroting economie een sterk fluctuerend karakter verkrijgt: de budgetten economie (of gewestmateries in ruime zin: wat geldt voor economie geldt bij

afgeleide ook voor werkgelegenheid) zouden dan moeten fluctueren in functie van conjunctuur terwijl dit voor de gemeenschapsmateries niet of veel minder het geval is. Dit zou derhalve tot gevolg hebben dat de begrotingsonderhandelingen voor gewestmateries telkens gefocust worden op de vrije beleidsruimte terwijl gemeenschapsmateries een structureel uitgavenpatroon vertonen. Als minister van Economie kan ik dergelijke werkwijze niet steunen.

8. Benchmark.

Call-procedure wordt toegepast in Italië met goed resultaat. Tijdens de eerste helft van 2000 werd door het Italiaanse Ministeri dell'Industria, del Commercio e dell'Artigianato een evaluatie van het systeem doorgevoerd. Uit de screening van de eerste vier calls blijkt tevens dat de geselecteerde projecten op alle vooropgestelde criteria hogere scores halen dan de niet-geselecteerde projecten.

- (1) Gegunde projecten scoren in de verhouding tewerkstelling/investering dubbel zo hoog als niet gegunde projecten.
- (2) Bij gegunde projecten blijkt uit de financiële analyse het rendement van het eigen vermogen en de opbrengst van het geïnvesteerde kapitaal hoger te liggen dan bij niet gegunde projecten terwijl de financiële schulden lager liggen. Het feit dat een onderneming overheidssteun kreeg resulteerde ook in een lager kost van de bankkredieten.
- (3) De verschillende regionale steunpercentages resulteren, met uitzondering van de grote ondernemingen, niet in een verplaatsing van de activiteiten ; de steun speelt derhalve meer mee bij het al dan niet nemen van een beslissing tot investeren dan wel bij de beslissing omtrent de localisatie van de investering ;
- (4) Nergens wordt gewag gemaakt van het effect van de nieuwe methodiek op de aantrekkingskracht van buitenlandse ondernemingen. Dit was geen voorwerp van onderzoek !
- (5) Alle criteria spelen een rol bij het bepalen van de uiteindelijke rangschikking maar het criterium van de autofinanciering weegt het zwaarst door ; de correlatie van dit criterium met het criterium van de gevraagde steun t.o.v. de maximaal toegelaten steun blijkt apert te zijn. Hoe meer autofinanciering, hoe lager in de regel de door de ondernemer gevraagde steun. Toch werden de vooropgestelde wensen van het beleid vertaald in de geselecteerde projecten zonder dat het ene criterium het andere qua impact deed verschrompelen.

Het werken met calls op andere terreinen wordt hoe langer hoe meer toegepast (b.v. bedrijventerreinen in Nederland, KMO-innovatie bij IWT, etc) omdat het toelaat met een relatief beperkt budget een maximale impact te ressorteren. Gezien de middelen voor investeringssteun beperkt zijn, kan het niet de bedoeling zijn iedereen iets te geven, wel een beperkt aantal goede projecten merkbaar te steunen. Investeringssteun mag niet verworden tot een middel om likwiditeitsproblemen van ondernemingen op te lossen. Het is een instrument om ondernemingen te laten groeien, van klein naar middelgroot, van middelgroot naar groot. Vlaanderen kent immers te weinig grote marktspelers wat nochtans een must is binnen de ééngemaakte Europese markt. Met de komst van de euro zal deze concurrentie nog verscherpen en dreigen kleinere marktspelers door een gebrek aan schaalvoordelen te worden weggeprijsd.

9. Afweging van criteria + gewicht.

Deze vraag kan nog niet worden beantwoord omdat de administratie hiervoor nog simulaties moet maken. De bedoeling is wel met een simpel systeem te starten om vervolgens in functie van de eerste evaluaties zo snel als mogelijk bij te sturen.

10. Gevraagde subsidiepercentage.

Het gevraagde versus het door Europa maximaal toelaatbare steunpercentage bevoordeelt kleine t.o.v. middelgrote ondernemingen.

b.v. buiten de ontwikkelingszones laat Europa 15 % gewone investeringssteun toe voor kleine ondernemingen en 7,5 % voor middelgrote ondernemingen. Stel zowel een kleine als een middelgrote onderneming vragen voor een vergelijkbare investering hetzelfde steunpercentage. In dit fictieve geval 7 % bruto. De middelgrote onderneming vraagt in dit geval dus eigenlijk bijna volledig de maximaal toegelaten steun, nl. $7/7,5$ of 93,33 %. De kleine onderneming vraagt in dit geval echter "slechts" 46,66 % van de maximaal toegelaten steun, nl. $7/15$. De kleine onderneming vraagt dus een kleiner percentage t.o.v. de toegelaten steun dan de middelgrote onderneming. Hierdoor zal de kleine onderneming gunstiger gerangschikt worden dan de middelgrote onderneming.

Het is inderdaad een bewuste strategie om ondernemingen naargelang hun grootte positief of negatief te discrimineren. In eerste instantie omdat de Europese Commissie deze discriminatie uitdrukkelijk voorziet in haar regelgeving omdat ze beantwoordt aan de problemen waarmee deze ondernemingen worden geconfronteerd. Zo kan puur illustratief worden verwezen naar de introductie van de Bazel-II-normen die ertoe leiden dat kleine ondernemingen door banken bij het aanleggen van een risicoprovisie harder worden beoordeeld dan grotere ondernemingen. Vlaanderen is tevens een regio bij uitstek van KMO's en die zullen het binnen de EU-markt relatief moeilijker hebben om hun concurrentiepositie te handhaven.

11. Milieucriterium

Het is de bedoeling dat ondernemingen, die belangrijke ecologie-investeringen doen, een beroep (kunnen) doen op de ecologie steunregeling. De ervaring leert echter dat vooral bepaalde economische sectoren (bv. de chemische industrie), en hoofdzakelijk industriële productie-ondernemingen, ecologie-investeringen doen en daarvoor bijgevolg ecologiesteun (kunnen) verkrijgen. Daartegenover staat echter dat de Vlaamse economie vandaag de dag steeds meer evolueert van een industriële- naar een diensteneconomie. Als de nieuwe kenniseconomie zich in de nabije toekomst doorzet, zal Vlaanderen nog meer worden gekenmerkt door een gediversifieerd KMO-landschap, waarbij vnl. dienstverlenende ondernemingen de toon aangeven. Dergelijke ondernemingen uit de diensteneconomie doen meestal echter geen belangrijke ecologie-investeringen (bv. op het vlak van grondstoffenbesparing) daar het hier niet echt productie-ondernemingen betreft. Dit neemt echter niet weg dat deze bedrijven vaak toch heel belangrijke inspanningen leveren op het gebied van kwaliteit, verantwoord ondernemerschap, duurzaam ondernemen, gebruik van duurzame energie, enz.. Zelfs wanneer deze ondernemingen geen specifieke ecologie-investeringen uitvoeren (en bijgevolg geen beroep kunnen doen op de steunregeling "ecologie"), zouden zij voor deze inspanningen toch op de één of andere manier moeten kunnen worden beloond via de investeringssteunregeling. Het milieucriterium heeft niet tot doel bepaalde SECTOREN te bevoordelen, wel bepaalde BEDRIJVEN. In casu wordt gedacht aan deze bedrijven die een EMAS-certificaat hebben behaald. De EMAS-Verordening is immers de voorbije jaren herzien en uitgebreid. Zo werd de nieuwe regeling

recent goedgekeurd door de Europese Raad op 12.2.2001 en door het Europees Parlement op 14.2.2001. Hierdoor wordt EMAS uitgebreid tot alle economische sectoren (oorspronkelijk beperkt tot bedrijven met industriële activiteiten) waardoor ook de diensten onder het toepassingsveld van EMAS kunnen vallen.

12. Innovatief karakter.

De administratie is er zich van bewust dat het criterium van het innovatief karakter prima facie moeilijk kan worden gekwantificeerd. Toch heeft zij reeds in overleg met het IWT diverse pistes bekeken. Zo kan het criterium mathematisch worden gemaakt door de kosten van onderzoek en ontwikkeling en de verwerving van know-how, zoals vermeld in het rekeningstelsel van de onderneming onder mechanografische nummers 210 (kosten van onderzoek en ontwikkeling) en 211 (concessies, octrooien, licenties, know-how, merken en soortgelijke rechten) in rekening te brengen. Vervolgens kan men deze aangroei van immateriële investeringen (O & O, aankoop van al dan niet geoctrooideerde know-how, enz...) relateren aan de omzet of de toegevoegde waarde.

13. Starterscriterium.

Het starterscriterium is essentieel omdat dit criterium toelaat de zwakke score van starters op andere criteria (precies omdat ze starter zijn) te neutraliseren. Anderzijds wil ik voor de doelgroep van de starters en de gazellen een nieuw instrument creëren dat specifiek inspeelt op de behoeften van deze ondernemingen. Het SBIC-systeem of een variant hierop zal toelaten de markt van het risicokapitaal te reactiveren in functie van genoemde doelgroepen.

3.3.2.2. ecologiesteun nieuwe stijl

Het voorstel om ecologiesteun aan grote ondernemingen te plafonneren is inderdaad grotendeels ingegeven door budgettaire overwegingen alhoewel ook de Europese regelgeving hier een positieve discriminatie van de KMO's voorziet. Het is immers ook de bedoeling om het systeem laagdrempelig te maken voor deze ondernemingen die tot op heden weinig of geen interesse betonen voor milieu-investeringen, in casu de KMO's.

Het verlagen van de tussenkomst ten aanzien van grote ondernemingen wordt ingegeven door volgende beleidsargumenten:

- de nieuwe meerkostprijsberekening (de meerkost wordt verminderd met de geactualiseerde opbrengsten en besparingen gedurende de afschrijvingsperiode) waardoor het terugverdieneffect in hoofde van de onderneming de eerste vijf jaar in rekening wordt gebracht, zorgt ervoor dat aanzienlijk minder ecologie-investeringen subsidiabel zijn
- de laatste drie jaar overschreden slechts 8 dossiers het steunbedrag van 150 miljoen frank; het ging in de regel om projecten van 1 à 2 miljard frank waarbij de grens van 150 miljoen of circa 15% nog een voldoende significante stimulans is om de investering aan te moedigen
- het werken met benchmarkconvenanten met grote energie-intensieve ondernemingen om de Kyoto-doelstellingen te bereiken zal een grote impact hebben op de gedragingen van deze ondernemingen; de ecologiesteun kan voor deze ondernemingen een duwtje in de rug zijn om deze benchmarkconvenant betaalbaar te houden

Waarom meer steun voor energie- dan voor milieu-investeringen ?

Omdat de Europese kaderregeling eveneens deze discriminatie invoert. In het kader van het CO₂/Reg-beleidsplan worden kwalitatieve warmtekrachtkoppeling en hernieuwbare energie als prioritaire investeringen beschouwd.

Bonus EMAS of ISO14001.

Voorstel om supplementair 5% steun toe te kennen bovenop de normale steun als incentive om ondernemingen in de richting van duurzaam ondernemen te bewegen.

3.3.2.3. Stimuleren van ondernemerschap.

Adviespremies.

- Vergelijking met het Waals Gewest waar een gelijkaardige maatregel in 1992 werd gelanceerd (zij het voor ondernemingen met minder dan 100 werknemers) leert dat er daar een “reservoir” is van 590 erkende adviseurs terwijl er jaarlijks circa 600 aanvragen worden ingediend. De budgettaire weerslag bedroeg in 1997 158 miljoen frank, in 1998 231 miljoen frank. Besluitend kan gesteld worden dat de maatregel in Wallonië een veel groter succes kent dan in Vlaanderen: 207 erkende adviseurs, 130 aanvragen in 2000, budgettaire weerslag 25 miljoen. Op loutere extrapolatie zou Vlaanderen 1/3 moeten hoger scoren dan Wallonië terwijl dit nu slechts 1/5 is !
- Dat de laatste 2 jaar vooral beroep werd gedaan op adviezen voor industrieel beleid hangt mede samen met aanbod van erkende adviseurs op deze terreinen (35 in totaal). Aanbod creëert derhalve vraag. Anderzijds heeft de economische hoogconjunctuur ook tot gevolg gehad dat kwaliteit en veiligheid méér aandacht kregen, iets waar in tijden van laagconjunctuur al eens wordt over gekeken. Het kwaliteitsaspect speelt daarenboven hoe langer hoe meer een doorslaggevende rol in de concurrentiestrijd waar producten naar prijszetting toe naar elkaar toe evolueren.
- Het VIZO erkent inderdaad de bedrijfsadviseurs. Als Vlaamse Openbare Instelling heeft zij op het terrein van begeleiding van ondernemers heel wat expertise opgebouwd. Niettemin stel ik vast dat de verdeling van erkende bedrijfsadviseurs hiaten vertoont. Méér dan de helft zijn erkend voor milieustudies, één vijfde voor algemene bedrijfsorganisatie. Daar tegenover staat dat slechts 2 adviseurs erkend zijn op vlak van ICT, 8 op vlak van marketing en 3 op personeelsbeleid. Eén en ander heeft waarschijnlijk te maken met de aanbieders: zo wordt ICT-advies dikwijls all-inn aangeboden wanneer een onderneming ICT inkoopt. Het schrale aanbod van marketing en personeelsspecialisten doet dan weer vermoeden dat men de expertise reeds intern aanwezig acht (het zijn m.a.w. terreinen waar minder geoutsourced wordt en/of waarvoor een lange traditie van interne know-how bestaat). Een ander probleem is dat het VIZO tot op heden als rechter en partij optreedt: ze is bevoegd voor de erkenningsprocedure maar stelt eigen adviseurs ter beschikking van het netwerk van erkende adviseurs. Deze onverenigbaarheid wordt in het nieuwe voorstel weggewerkt door externe auditors in te schakelen zoals dit ook voor het systeem van de opleidingscheques gebeurt.
- Actueel wordt de premie uitbetaald op het einde van het advies in 1 schijf aan de adviseur. Gevolg is dat de adviseur prefinanciert. Door rechtstreeks uit te betalen aan de onderneming valt dit pijnpunt weg.
- Het bestaande instrument vertoont verbeterpunten, zowel aan de vraagzijde als aan de aanbodzijde. Het aanbod wordt voor een stuk bepaald door de erkenningsprocedure van

het VIZO. Vastgesteld wordt dat het aantal erkende adviseurs in vergelijking met Wallonië klein is. Het opkrikken van het aantal erkende adviseurs bestaat erin dat adviesorganisaties worden erkend (al dan niet commerciële rechtspersonen waarvan het maatschappelijk doel hoofdzakelijk moet bestaan uit het geven van bedrijfsadviezen) door middel van het afsluiten van een overeenkomst met de overheid. De overeenkomst voorziet erin dat de organisatie zich ertoe verbindt dat haar leden-adviseurs zich aan deze overeenkomst houden. Hierdoor worden adviseurs van de sectorfederaties ingeschakeld in de pool van erkende adviseurs. Ik denk er tevens aan de procedure te aligneren op deze uitgewerkt voor de opleidingscheques, en waarom niet, het systeem van de adviespremies om te zetten in adviescheques. Eén en ander zal voorwerp uitmaken van het nieuwe besluit op de adviespremies/cheques dat in 2002 moet worden afgerond.

3.3.2.4. levenslang ondernemen binnen de onderneming.

- Studies wijzen uit dat hoe kleiner de onderneming is, hoe geringer de vormingsinspanning (behoudens voor wat betreft de zogenaamde vormingsbedrijven die zich vooral in de ICT-sector bevinden). Door elke onderneming evenveel cheques te geven (maximaal 200 stuks a rato van 30 euro of 240.000 frank waarvan de ½ betaald door het Vlaams gewest) zal een onderneming meer kunnen profiteren van de maatregel naargelang ze kleiner is.
- Een onderneming moet niet gesteund worden a rato van de door haar verrichte vormingsinspanningen. In voorkomend geval zou de Vlamivorm-maatregel haar doel hebben bereikt, quod non. Het is de bedoeling kleinere ondernemingen structureel in te schakelen in het levenslang leren door hun vormingsinspanningen structureel te ondersteunen. Grote ondernemingen zullen eerder baat hebben bij het hefboomkrediet waar de tussenkomsten hoger liggen maar waar tevens meer voorwaarden worden gesteld (in casu o.m. het opstellen van een vormingsplan wat in deze fase van de opleidingscheques niet wordt gevraagd omdat dit de instap van kleinere ondernemingenodeloos zou verhogen).
- De tussentijdse evaluaties van het systeem zullen moeten nagaan of er geen verschuivingseffect (substitutie) is of met andere woorden ondernemingen een gelijk vormingsbudget besteden als in het verleden maar de kost voor 50% afwentelen op de overheid.
 - b.v. ° onderneming X geeft in 2001 10 uit aan vorming, in 2002 eveneens 10 (maar 5% betaald door overheid): gevolg is geen structurele verhoging van vorming, wel substitutie van ondernemingskost door overheidssubsidie
 - ° onderneming X geeft in 2010 10 uit aan vorming, in 2002 15 (en toename voor 5% meebetaald door overheid): gevolg is structurele verhoging van vorming met 50% waarvan de ½ betaald door het Vlaams Gewest

De laatste vragen van de heer Bogaerts hebben betrekking op Vlamivorm.

Bij de vragen van de heer Bogaerts wil ik vooraf de fundamentele bedenking maken dat de evaluatie van Vlamivorm an sich niet kan geëxtrapoleerd worden naar het beleidsdomein vorming in globo. Bij Vlamivorm was er immers een koppeling met de onroerende voorheffing (dwz dat de bedrijven Vlamivorm-steun genoten in de vorm van terugbetaling van OV a rato van de mate waarin ze meer aan vorming hadden gedaan) wat impliceert dat het doelpubliek a priori was beperkt tot deze ondernemingen die OV betaalden. Niettemin wil ik dieper ingaan op de gestelde vragen.

- Dekkingsgraad

Bij de Vlamivormmaatregel bekwamen 3300 ondernemingen met minder dan 50 werknemers steun. Op een totaal van 132.496 Vlaamse ondernemingen met minder dan 50 werknemers is dit iets minder dan 2,5%. Brengt men ook de éénmanszaken in rekening (naar schatting 250.000 in aantal) dan loopt het percentage terug tot minder dan 1 % (namelijk 3300 op 382.496 potentiële klanten).

PROVINCIE	0-49 WN		
	VL.	Vlam	dekkings%
ANTWERPEN	30.859	610	1,98%
LIMBURG	17.119	291	1,70%
OOST-VLAANDEREN	32.387	780	2,41%
VLAAMS-BRABANT	19.384	208	1,07%
WEST-VLAANDEREN	32.747	1.411	4,31%
Eindtotaal	132.496	3.300	2,49%

Dat een werknemer uit een kleine onderneming blijkens de Vlamivorm-maatregel 20% meer vorming kreeg dan zijn collega uit een grote onderneming wordt verklaard door de manier waarop sectoren gebruik hebben gemaakt van de maatregel. Zo blijkt de bouwsector met vele kleine ondernemingen gretig op de maatregel te hebben ingetekend. Ook de ICT-sector bevat vele zogenaamde vormingsbedrijfjes (d.w.z. bedrijven die verplicht zijn veel aandacht te besteden in vorming omwille van de razendsnelle evolutie die deze technologie doormaakt - de leertijd duurt soms zelfs langer dan de leeftijd van de technologie d.w.z. dat het langer duurt om de kennis te verwerven dan dat deze kennis in de praktijk kan worden gebruikt: enorme turbulentie op de productmarkt) die op Vlamivorm hebben ingetekend.

- Aftopping door Europa.

De Europese regelgeving stelt dat de vormingskosten slechts subsidiabel zijn voor zover de gesubsidieerde personeelskosten van diegenen die opleiding volgen, niet hoger zijn dan het totaal van de andere opleidingskosten. In voorkomend geval, maw wanneer de personeelskosten hoger liggen dan de andere personeelskosten, wordt er afgetopt tot het maximum bedrag van andere opleidingskosten. Vanuit de Vlamivorm-evaluatie werd vastgesteld dat dit risico hoger is bij grote dan bij kleine ondernemingen.

- Systeem van de sectorconvenanten.

Met het systeem van de sectorconvenanten is het de bedoeling om de middelen van de sectorfederaties te activeren. Indien deze middelen worden “toegevoegd” aan de middelen van de opleidingscheques kan het budget worden opgetrokken. Tevens zal door tussenkomst van de federaties een incentive worden gegeven aan de klanten van de federaties om de vraagzijde te activeren en hun structureel deficit aan opleidingsinspanningen te verhogen. Actueel is het nog te vroeg om het systeem tot in detail toe te lichten omdat de onderhandelingen met de federaties nog dienen opgestart.

Vragen Beleidsbrief economie deel 2:

1. Motivering van de schorsing van de meertewerkstellingssteun, rekening houdend met de vertraging van de economische activiteit en de daaruit voortvloeiende negatieve repercussies voor de tewerkstelling

De motivering van de opschorting van de meertewerkstellingssteun is de doelmatigheid te bevorderen van de overheidsmiddelen in het kader van het economisch ondersteuningsbeleid.

De meertewerkstellingssteun werd met een onmiddellijke inwerkingtreding per 28 april 2001 geschorst om zo snel mogelijk te kunnen starten met een heroriëntering van de vrijgekomen budgettaire middelen.

Een belangrijk aandeel van de expansiesteun werd immers besteed aan de meertewerkstellingssteun.

Dit is in het bijzonder het geval voor de kleine ondernemingen. In 1999 ontvingen zij 57,19% van het totale expansiebudget aan meertewerkstellingssteun. In 2000 werd zelfs een stijging van de meertewerkstellingssteun voor kleine ondernemingen vastgesteld: zij ontvingen vorig jaar 60,76% van het totaal van de toegekende expansiesteun.

Bij de grote en middelgrote ondernemingen nam de meertewerkstellingssteun in 1999 29,74% van het totale budget in. In 2000 ontvingen zij 29% van de totale expansiesteun voor de realisatie van meertewerkstelling.

Het verder blijven toekennen van de meertewerkstellingssteun en de daaruit voortvloeiende budgettaire meerkosten zouden het toekomstige geheroriënteerde economisch ondersteuningsbeleid zoals aangegeven in de beleidsbrief Economie 2002 jarenlang kunnen hypothekeren.

De wetgevende procedure voor de vervanging van de huidige expansieregelgeving door een nieuw decreet betreffende het economisch ondersteuningsbeleid en uitvoeringsbesluiten is reeds ingezet.

Het voorontwerp van decreet werd ter goedkeuring bij de Europese Commissie aangemeld op 27 augustus 2001.

In het vernieuwd economisch ondersteuningsbeleid zullen de financiële middelen in het bijzonder worden ingezet voor de volgende pijlers: de opleidingssteun, de aanleg en uitrusting van bedrijventerreinen en

-gebouwen, de regionale steun, de ecologiesteun en de steun voor adviesprojecten.

4.1 Streekplatformen en streekcharters

1a. De streekvisies en streekcharters bevatten enerzijds een visie op de gewenste economische ontwikkeling van de desbetreffende streek op lange termijn en daarnaast een aantal strategische hefboomprojecten om die gewenste economische ontwikkeling te helpen verwezenlijken. Het gaat dus om een aantal voorstellen en prioriteiten voor de streek die in een aantal gevallen reeds verscheidene jaren oud zijn. De problematieken die op een bepaald moment een strategisch antwoord vergen, zullen echter na verloop van tijd - uiteraard - wijzigen.

Een aantal projecten is reeds gerealiseerd. Andere projecten blijken nog niet te zijn gerealiseerd, hetzij omdat ze om welke reden ook, moeilijk te realiseren zijn, hetzij omdat ze inmiddels achterhaald zijn, bijvoorbeeld omdat de Vlaamse regering intussen bepaalde beslissingen heeft genomen in verband met tracékeuzes enz. Daarbij moet ook rekening gehouden worden met gewijzigde beleidskaders zoals bijvoorbeeld inzake ruimtelijke ordening waar bedrijventerreinen niet meer kunnen worden bestemd op basis van gewestplanwijzigingen doch op basis van (gewestelijke, provinciale of gemeentelijke) ruimtelijke uitvoeringsplannen.

1b. De voorbije jaren zijn ook verschillende nieuwe concepten, thema's en hefboomprojecten op de agenda geplaatst. Het kan daarbij gaan om concepten die eerst ook op Vlaams niveau onder de aandacht werden gebracht zoals bijvoorbeeld de problematiek van de brown fields, de duurzame bedrijventerreinen enz. Ook het gewijzigde innovatie- en technologiebeleid zet sommige streekplatformen aan om nieuwe projecten te ontwikkelen.

Het kunnen natuurlijk ook thema's betreffen waaraan eertijds binnen een specifiek streekplatform weinig aandacht werd geschonken, maar die nu wel als een gemeenschappelijk streefdoel worden beschouwd, zoals bijvoorbeeld meer aandacht voor de revitalisering van stedelijke commerciële centra, ruimte voor windmolenparken...

2. De streekcharterprojecten worden vooraf getoetst aan de bestaande Vlaamse beleidskaders. Dit gebeurt op ambtelijk niveau onder impuls van de cel regionaal economisch beleid van de administratie Economie. Nadien vindt er een beraadslaging op interkabinettenniveau plaats.

Er worden niet automatisch middelen toegekend aan de streekcharterprojecten.

3. Streekcharters leveren een input voor het Vlaamse beleid 'van onderuit'. Het is voor elk hefboomproject aan de bevoegde Vlaamse minister om na te gaan op welke manier een strategisch hefboomproject kan worden verwezenlijkt. De realisatie van een streekcharterproject hangt daarbij niet altijd alleen af van een financiële inbreng van de Vlaamse overheid, maar bijvoorbeeld ook van beslissingen op vlak van vergunningen, erkenningen enz. Soms staan dit soort projecten 'van onderuit' ook model voor een Vlaamse regeling terzake. Zo kan verwezen worden naar de regeling voor peterschapsprojecten binnen Economie of de PRESTI-regeling (onderdeel milieucharter) bij AMINAL.

Voor Economie werd ook reeds twee jaar een projectcall georganiseerd waarbij de meest kwalitatieve projecten een specifieke subsidie mochten ontvangen.

4. Er werd een projectoproep gelanceerd waarbij het de bedoeling was om rond concrete projecten de structurele samenwerking tussen streekplatformen en STC's te bevorderen. Kwalitatief goede projecten die blijk geven van zo een structurele samenwerking, zullen een subsidie ontvangen. Op die manier kan een structurele samenwerking op maat van de streek en ten behoeve van concrete projecten worden bekomen. Deze werkwijze is op korte termijn haalbaarder dan meteen structuren en afbakeningen op elkaar te willen afstemmen.

4.2 Streekeigen management

1. Op basis van het besluit van de Vlaamse regering op de streekplatformen zijn een aantal mandaten (maximum 20) in de raad van beheer gereserveerd voor de sociale partners, politieke mandatarissen, de GOM, de administratie Economie en het STC. Daarnaast zijn er echter ook minimum 5 vrij in te vullen mandaten. Regelmatig doen er zich dan ook wijzigingen voor wat betreft de samenstelling van de raden van beheer. Een overzicht van de leden van de raad van beheer wordt niet op een permanente wijze bijgehouden door de administratie.

Een officiële verruiming impliceert dat er een nieuw besluit van de Vlaamse regering of een decreet komt dat de samenstelling van de raden van beheer wijzigt. In de praktijk echter is de samenstelling van de raad van beheer van een streekplatform een weerspiegeling van de 'levende krachten' van een streek die zich betrokken voelen bij de welvaartsontwikkeling van de streek.

2 a. De oprichting van streekinvesteringsmaatschappijen veronderstelt dat de Vlaamse overheid middelen ter beschikking stelt waarover ze nadien geen medezeggenschap meer heeft. PPS-constructies mikken juist op een meer correcte en billijke verdeling van risico's en middelen tussen private en publieke partners en dit vanuit de betrokkenheid van de bevoegde overheid(sgeleding).

2b. Momenteel bestaat hiervoor nog geen beleidskader. Voor 2002 is hiervoor 2 miljoen EUR voorzien.

4.3 Strategisch plan ruimtelijke economie

1. De startnota over de ruimtelijk-economische hoofdstructuur werd op 21 juni 2001 afgerond en staat open voor kritiek. Er bestaan nog geen afspraken in verband met de timing en de manier waarop de reacties op de REH zullen verwerkt worden.
2. Wat de behoefteraming inzake bedrijventerreinen betreft, het staat nog niet vast welk prognosemodel zal gebruikt worden. De administratie stelt voor om eerst het PROVEST-model te vergelijken met andere prognosemodellen om te bepalen welk model de beste resultaten kan opleveren. Er kan nog geen timing worden bepaald.
3. Oorspronkelijk was het de bedoeling om in 2001 een bedrag vast te leggen voor drie jaar (2002-2003-2004), maar van die formule werd afgestapt. Voor de periode november 2001- juni 2002 wordt een overgangscontract opgemaakt dat zal vastgelegd worden op de middelen voorzien voor 2001. In 2002 zullen bij de begrotingscontrole opnieuw middelen worden vastgelegd voor het SPRE.
4. Het in kaart brengen van de ruimtelijk-economische hoofdstructuur is een wetenschappelijk project dat werd uitgevoerd door de opdrachthouders van het SPRE. De administratie Economie zal echter meer betrokken worden bij die REH wanneer ze de beleidsvertaling op zich zal nemen.

4.4 Vragen Mercurius

1. Wie heeft het Mercuriusproject geëvalueerd?

Zowel de evaluatie van het Mercuriusproject als de redactie van het evaluatierapport werd waargenomen door de coördinatiecel Mercurius van de afdeling Economisch Ondersteuningsbeleid.

Aangezien de Vlaamse regering pleit voor een inclusief stedelijk beleid met maatregelen op de verschillende beleidsterreinen in afstemming met de verschillende steden en gemeenten, heeft de coördinatiecel Mercurius ook de steden en gemeenten betrokken bij het totstandkomen van dit evaluatierapport.

Hiervoor organiseerde de coördinatiecel Mercurius op 23 juni 2000 een informatienamiddag voor een aantal steden en gemeenten waarop de ervaringen en opmerkingen met betrekking tot het Mercuriusproject konden uitgewisseld worden met de administratie en een medewerker van de Vlaams minister bevoegd voor Economie.

Om bij het uitwerken van het evaluatierapport rekening te kunnen houden met de signalen uit het ganse veld werd door de coördinatiecel Mercurius een enquête uitgewerkt die eind juli 2000 ter beschikking werd gesteld aan de 61 steden en gemeenten die deelnamen aan het Mercuriusproject. Door het invullen van de vragenlijst konden de steden en gemeenten een bijdrage leveren tot een betere beeldvorming bij de administratie Economie over de sterke en zwakke punten van het Mercuriusproject, dit met het oog op de heroriëntering van het Mercuriusproject.

2. *Begin volgend jaar komt er dus een opvolger van het Mercuriusproject. Hoeveel middelen heeft de Vlaamse regering daarvoor in veil?*

Het is alleszins een misverstand dat de middelen in 2002 zullen worden toegekend. Zoals ik reeds in mijn beleidsbrief schreef moeten in het nieuwe project de steden en gemeenten voldoende tijd worden gegund om goede projecten te ontwikkelen. In de loop van volgend jaar zal het project worden aangekondigd. De middelen zullen slechts ten vroegste in 2003 worden toegekend. Binnen de bestaande middelen van het departement economie zullen de nodige fondsen worden vrijgemaakt.

3. *De middelen worden verdeeld op basis van een wedstrijdformule. Wie zal de evaluatie van de call op zich nemen?*

Een onafhankelijke multidisciplinair samengestelde jury zal de voorgestelde projecten beoordelen. Zij zullen in een eerste fase worden bijgestaan door ambtenaren van verscheidene administraties.

4. *Kan de minister een overzicht geven van het aantal centrummanagers? Welke meetbare resultaten worden geboekt? Kan de minister de budgettaire impact (2002 vs 2001) weergeven?*

In totaal krijgen 24 centrummanagementprojecten steun van het Vlaamse Gewest. In onderstaande tabellen vindt u het overzicht van de verwachte impact van het centrummanagementproject over de steden en gemeenten en over de looptijd van het project.

Gemeente	Totaal
Stad Antwerpen	8.450.000
Stad Bilzen	2.470.000
Gemeente Boom	2.166.667
Stad Bree	2.470.000
Stad Diest	2.470.000
Stad Diksmuide	2.470.000
Stad Geel	2.470.000
Stad Gent	8.450.000
Stad Halle	2.470.000
Stad Herentals	2.470.000
Stad Ieper	2.470.000
Stad Leuven	6.175.000
Stad Lommel	2.470.000
Stad Mechelen	6.175.000
Gemeente Mol	2.470.000
Gemeenten Neerpelt en Overpelt	2.730.000
Stad Poperinge	2.470.000
Stad Roeselare	6.175.000
Stad Sint-Niklaas	6.175.000
Stad Tienen	2.470.000
Stad Tongeren	2.470.000
Stad Turnhout	6.175.000
Gemeente Wetteren	2.432.083
Totaal	87.213.750

Doordat de steden en gemeenten met hun project konden starten in de periode 1 oktober 1999 en 1 juli 2000 en de eerste twee schijven vooraf als voorschotten en de derde schijf achteraf worden betaald is de spreiding van de steun over de tijd niet gelijkmatig.

1999	2000	2001	2002	2003	Totaal
1.122.500	39.758.333	26.006.667	561.250	19.765.000	87.213.750

U zult zeker beamen dat het onmogelijk is om de impact van een centrummanagement op de stedelijke economie te onderscheiden van de talloze factoren die hierop een invloed hebben.

Zoals u zeker zal weten te appreciëren is er een zekere aanloopperiode geweest waarin de centrummanagers werden aangetrokken en structuren en procedures werden uitgewerkt. Een goede verankering is immers een noodzaak. In de gemeenten waarin er na de verkiezingen een verandering in de gemeenteraden en schepencolleges is geweest is in januari 2000 soms een korte tweede aanloopperiode geweest. Verder hebben de centrummanagers zich in hun eerste werkingsjaar vooral geconcentreerd op korte termijn acties om krediet en gezag te creëren bij de partners van het centrummanagement. Uiteraard hebben de centrummanagementorganisaties ook projecten op langere termijn ontwikkeld. Deze hebben evenwel nog geen meetbare resultaten opgeleverd. Door de grote verscheidenheid van acties is ook het niet mogelijk om een overzicht van acties te geven. Toch wil ik u een globaal overzicht geven van de terreinen waarop centrummanagement een positieve bijdrage heeft geleverd.

Vooreerst is men er via het centrummanagement erin geslaagd dat de detailhandel en horeca zich als één geheel heeft geprofileerd naar de bewoners en bezoekers van de gemeente of stad. Het zijn niet langer één dekenij of handelaarsvereniging die een actie organiseert. Hierdoor is de visibiliteit van de acties vergroot en worden meer bezoekers aangetrokken.

In verscheidene steden heeft men een “stedelijke” getrouwheidskaart geïntroduceerd naar analogie van de getrouwheidskaarten van supermarkten. Hierdoor kunnen consumenten met één kaart in verscheidene handelszaken terecht.

In enkele steden werden ook winkelinformatiesystemen geïmplementeerd.

Naast de geregelde bijeenkomsten van de centrummanagers wordt er ook via een elektronisch e-mailforum veel informatie en ervaringen uitgewisseld. Hierdoor kan men sneller vooruitgangboeken bij projecten.

Tenslotte werken de centrummanagers samen aan projecten. Een eerste voorbeeld hiervan is de samenwerking voor het ontwikkelen van op maat van centrummanagement gemaakte websites. Een tweede is de samenwerking in het kader van het Europese Intereg-programma.

4.5 Uitvoering van de Europese programma's

1. De volgende doelstelling 2-programma's werden opgestart in 2001:
 - programma Antwerpen: doelstelling 2 - gebied en "phasing out" - zone Kempen + stedelijk doelstelling 2 - gebied Antwerpen;
 - provincie Limburg: doelstelling 2 - gebied en "phasing out" - zone Limburg;
 - provincie Oost-Vlaanderen: "phasing out" - zone Meetjesland + stedelijk doelstelling 2 - gebied Gent;
 - provincie West-Vlaanderen: doelstelling 2 - Kustvisserijgebied en "phasing out" - zone Westhoek - Middenkust;

Wat betreft de ter beschikking staande Europese middelen, bedroegen de jaartranches 2001 samen 30,207 meuro. Een deel hiervan werd reeds toegewezen aan de eerste goedgekeurde projecten waarbij de overige middelen ook nog tijdens de volgende jaren kunnen worden toegewezen (de volledige tranches 2001 moeten evenwel tegen eind 2003 aan de Europese Commissie op basis van gedane uitgaven worden verantwoord).

Wat het budget Economie betreft, werd op de begroting 2001 (FEERR-KO) voor de cofinanciering van economische projecten in het kader van de verschillende Europese programma's een bedrag voorzien van 11,851 meuro (met uitzondering van projecten in de provincie Limburg waarvoor 3,042 meuro werd voorzien in het Limburgfonds). Gezien de late start van de programma's werd hiervan nog maar een beperkt gedeelte aangewend.

2. Op de begroting Economie 2002 (FEERR-KO) werd voor de noodzakelijke cofinanciering van economische projecten in het kader van de Europese programma's een bedrag voorzien van 14,418 meuro (naast 3,160 meuro in het Limburgfonds voor de cofinanciering van projecten in de provincie Limburg).
3. Het samenwerkingsverband met de Provincies houdt voornamelijk in dat:
 - zij mede instonden voor de opstelling van de programmeringsdocumenten op basis van een ruime streekconsultatie, binnen de algemene oriëntaties welke werden vooropgesteld door de Vlaamse regering ;
 - met hen een beheersovereenkomst werd afgesloten tot delegatie van de taken van beheersautoriteit (met uitzondering van financieel beheer en controle). Zodoende dragen zij de verantwoordelijkheid t.a.v. het Vlaamse Gewest voor de doeltreffendheid en deugdelijkheid van het beheer en de uitvoering van de programma's, in overeenstemming met de Europese verordeningen en de richtlijnen van de Vlaamse regering (oprichting van een Managementcomité voor de beoordeling van de individuele projecten, ondersteuning door een programmasecretariaat, samenstelling van technische werkgroepen,...);
 - een gemeenschappelijk communicatiebeleid t.a.v. de realisatie van de programma's zal worden gevoerd;
4. De Interreg III-programma's en het Urban II-programma Antwerpen werden pas zeer recent door de Europese Commissie goedgekeurd (of zullen op korte termijn worden goedgekeurd) zodat nog geen projecten werden aangevat.

Omschrijving	Pro's	Contra's	Kostprijs	Financieringswijze	Realiseerbaarheid
Afschaffing OV op bedrijven	• Generieke lastenverlaging • Vermoedelijk administratief vrij eenvoudig te houden • Betaalbaar (mits opcentiemen kunnen blijven bestaan)	• Enkel bepaalde categorie bedrijven profiteert (vooral (zware) industrie) • Geen verlaging van loonkost	• Materieel en Outillage : 500 mio (dalend) • Onroerende goederen : 1000 mio	• FEERR	• Kan de maatregel binnen federale context ? • Budg. Neutraliteit garanderen (opcentiemen) • Afstemming met EU vereist
Afschaffing kruissubsidie milieu	• Makkelijk te verkopen aan groenen (eco-bonus – afruil economie/ecologie) • Betaalbaar indien beperkt tot luik water • Compensatie voor verlies afrekmogelijkheid	• Luik vaste afvalstoffen : niet opportuun (intercommunales, geen bedrijven) • Impact op financiering Aquafin bedrijf milieuvriendelijk (EMAS = zeer eng, dus weinig impact)	• Luik water : 1500 mio • Luik vaste afvalstoffen : 3500 mio (1/2 bij intercommunales)	• FEERR koppeling ecologie • Compenseren binnen MINA	• Dl. : geen milieuheffing voor bedrijven die investeren in milieu
Afcoentiemen op personenbelasting	• Generieke lastenverlaging • Wordt "geëist" door bedrijven • RSZ en federale fiscus betaalt mee (voor circa 35%) • Naargelang optie (enkel privé – ook gesubsidieerde sectoren) te verrekenen op subsidies • Terugverdieneffect	• Bij verlaging bruto, tijdelijke verlaging netto (gap van 15 maanden) • PB wordt betaald waar men woont (quid pendelaars, zelfstandigen, verschillende beleidsniveaus) • Op macroniveau netto-netto, niet op micro-niveau (door RSZ en verandering marginale aanslagvoeten) • Toename werkloosheidsval • Quid aanvullende opcentiemen APB ? • Via Vlaamse CAO ?	• 0.8% loonlastverlaging kost bruto 20 miljard met budgettaire neutralisatie gesubsidieerde sector van 3.7 mia kost netto 11 mia	• ??	• Vlaamse CAO ? • Complex uitvoering • Intergouvernamentele solidariteit
Vermindering registratierechten bedrijven (parallel aan particulieren)	• Verkoopbaar in mobiliteitsproblematiek • Zinvol voor zonevreemde bedrijven ?	• Vermindering resulteert in hogere Venn.B. • Maatregel wordt betaald door vastgoedmaatschappijen	• Onbekend	• Onbekend	• Waarschijnlijk snel implementeerbaar • Discussie rekenhof

	2002 in €	2002 in Bef
Algemeen Economisch beleid (SERV, GOM's)	19.686.000	794.131.271
Economisch ondersteuningsbeleid (expansiesteun)	241.208.000	9.730.306.599
Extern economisch beleid (DIV)	7.815.000	315.256.319
Natuurlijke rijkdommen en energie	222.000	8.955.458
Middenstandsvorming (VIZO)	52.483.000	2.117.158.972
Totaal	321.414.000	12.965.808.619

VLAM	4.277.000	172.533.752
Buitenlandse Handel en export (Export Vlaanderen)	25.651.000	1.034.758.775

Totaal Economie en Buitenlandse handel	351.342.000	14.173.101.146
---	-------------	----------------

	2002 in €	2002 in Bef
Lasten uit het verleden expansie	32.025.364	1.291.900.000
Bestaande initiatieven niet-expansie	43.661.487	1.761.300.000
Heroriënteringen		
* Nieuwe call expansie (constant beleid)	92.521.300	3.732.300.000
* Opleidingscheques	50.000.124	2.017.000.000
* Amortisatiefonds	12.000.526	484.100.000
* ICT-plan KMO	5.000.012	201.700.000
* Uitbreiding adviespremies	5.999.023	242.000.000
Totaal	241.207.836,4	9.730.300.000

Bijlage 2 : balansen van Gimvindus, Textiel Vlaanderen en Staal Vlaanderen op 31/10/2001

Balans op 31/10/2001		Gimvindus		Textiel Vlaanderen		Staal Vlaanderen	
Activa		in euro	in miljoen BEF	in euro	in miljoen BEF	in euro	in miljoen BEF
1. Vaste Activa		173.688.092	7.006,560	38.049.039	1.534,894	459.477.175	18.535,263
1.1. Oprichtingskosten		0	0,000	44.655	1,801	74.380	3,000
1.2. Materiele Vaste Activa		565.258	22,802	0	0,000	6.970	0,281
1.3. Financiële Vaste Activa		173.122.834	6.983,758	38.004.384	1.533,093	459.395.825	18.531,982
waarvan:							
Staal Vlaanderen		100.620.599	4.059,025				
Textiel Vlaanderen		22.986.700	927,281				
2. Vlottende Activa		118.129.552	4.765,334	2.787.538	112,449	2.443.929	98,588
2.1. Vorderingen		69.782.474	2.815,018	1.209.631	48,796	1.613.749	65,098
2.2. Geldbeleggingen		47.731.568	1.925,487	1.577.840	63,650	685.296	27,645
2.3. Overlopende rekeningen		615.510	24,830	67	0,003	144.884	5,845
Totaal activa		291.817.644	11.771,895	40.836.577	1.647,343	461.921.104	18.633,851
Passiva							
1. Eigen Vermogen		150.724.327	6.080,204	22.986.700	927,281	100.620.599	4.059,025
2. Voorziening voor risico's en kosten		40.181.195	1.620,905	0	0,000	0	0,000
3. Schulden		82.442.935	3.325,740	17.658.421	712,339	359.156.016	14.488,318
waarvan :							
Achtergestelde lening Vlaams Gewest		68.859.669	2.777,792	15.617.359	630,003	195.835.884	7.900,000
Bankschuld						157.830.000	6.367,000
4. Overlopende rekening		18.469.187	745,045	24.789	1,000	4.266.322	172,103
5. Resultaat 01.06-31.10				166.667	6,723	-2.121.829	-85,594
Totaal passiva		291.817.644	11.771,895	40.836.577	1.647,343	461.921.104	18.633,851

Bijlage 3 : Schriftelijk ingediende vragen van de heer Jef Van Looy met antwoord van mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw

1. Vragen aangaande de nutriëntenhalte

1.1. Hoeveel stikstof en fosfor mag er nu in Vlaanderen geproduceerd worden op basis van de ingestelde nutriëntenhalte? Hoe is de verdeling van de nutriëntenhalte over de verschillende sectoren (runderen, varkens, pluimvee, anderen) en is het mogelijk (voor het verslag) dit nog verder op te splitsen (vb. runderen –1 j ; runderen 1-2 j ; melkkoeien ; zoogkoeien en andere).

Opm. : Verschijnen deze gegevens nog jaarlijks in het Staatsblad?

1.2. Hoeveel beroepen (1^e aanleg) waren er bij het vastleggen van de nutriëntenhalte per bedrijf en welke totale nutriëntenhalte betrof het?

1.3.a. Hoeveel beroepen waren er in 2^e aanleg (beroep bij de minister) en welke totale nutriëntenhalte betreft het?

b. Hoeveel van deze beroepen werden reeds in 2000 ingediend? (blokkering van bedrijven naar investering en aanpassing ...)

c. Hoeveel extra beroepsdossiers werden ingediend naar aanleiding van de decreetswijziging dit voorjaar?

2. Vragen aangaande het stopzettingsdecreet

2.1.a. Hoeveel bedrijven werden in de 1^e fase (volzetting 1^e miljard) aanvaard?

b. Hoeveel bedrijven stoppen volledig, respectievelijk gedeeltelijk?

c. Hoeveel bedrijven werden niet aanvaard, respectievelijk gedeeltelijk niet aanvaard? Wat waren hiervoor de voornaamste redenen?

2.2. a. Welke totale nutriëntenhalte zal door deze 1^e fase uit productie genomen worden?

b. Welk percentage is dit van de toegekende nutriëntenhalte:

- van alle veeteeltsectoren samen?

- Van de varkenssector alleen?

c. In welk percentage van de aanvaarde dossiers werd de geheel of gedeeltelijke stopzetting en de voorziene vergoeding reeds betekend?

2.3.a. Op welke datum werd na nazicht van de ingediende dossiers beslist dat, met de aanvaarde dossiers, het miljard volzet was en werd beslist dat de volgende dossiers naar de 2^e fase moesten geschoven worden?

b. Hoeveel bedrijven kregen bericht dat hun dossier doorgeschoven werd naar de 2^e fase (2002)?

c. In welk percentage van de aanvaarde dossiers werd de geheel of gedeeltelijke stopzetting en de voorziene vergoeding reeds betekend?

d. Hoeveel bedrijven ontvingen reeds hun vergoeding?

Antwoord op vragen van de heer Jef Van Looy

1. Vragen aangaande de nutriëntenhalte

De nutriëntenhalte die initieel toegekend werd (zonder de extra toegekende nutriëntenhalte ingevolge de verzoekschriften en bezwaren bij de minister) is vermeld in tabel 1.

De verdeling over de diersoorten is weergegeven in tabel 2.

Tabel 1

Toegekende nutriëntenhalte op basis van de bekendmakingen in 2000	Nutriëntenhalte uitgedrukt in kg P2O5	Nutriëntenhalte uitgedrukt in kg N
Antwerpen	15.711.050	37.963.165
Vlaams-Brabant	4.668.743	12.758.548
West-Vlaanderen	36.147.754	85.891.864
Oost-Vlaanderen	19.165.788	48.317.821
Limburg	8.545.630	20.906.190
TOTAAL VLAANDEREN	84.238.965	205.837.588

Tabel 2

Diercategorie	AANTAL DIEREN	TOTAAL P2O5 (kg)	TOTAAL N (kg)
Runderen < 1 j	378.841	3.788.410	12.501.753
Runderen 1.. 2 j	396.714	8.727.708	24.199.554
Melkkoeien	365.656	10.969.680	35.468.632
Mestkalveren	170.835	615.006	1.793.768
Andere Runderen	303.952	9.118.560	29.483.344
Totaal Runderen	1.615.998	33.219.364	103.447.051
Biggen(< 10 w)	255.536	516.183	628.619
Beer & zeug (gn big)	77.602	765.932	1.299.834
Zeugen (incl. Big)	553.704	8.028.708	13.288.896
Andere varkens	4.451.102	23.724.374	57.864.326
Totaal Varkens * (excl. compensaties)	5.337.944	33.035.196	73.081.674
Leghen(+ moeder)	11.101.445	5.439.708	7.659.997
Slachtkuikens	17.880.756	5.185.419	11.086.069
Opfokpoeljen	3.536.405	636.553	1.096.286
Ander pluimvee	396.326	75.302	95.118
Totaal Pluimvee	32.914.932	11.336.982	19.937.470
Paarden	17.031	510.930	1.107.015
Schapen (< 1j)	18.773	32.290	81.850
Schapen (> 1j)	32.236	133.457	338.478
Geiten	3.151	13.045	33.086
Nertsen en konijnen	310.533	310.533	621.066
Totaal Andere	381.724	1.000.255	2.181.495
Eindtotaal		78.591.797	198.647.689

Opmerkingen bij de cijfers in tabel 1 en 2 :

- In de cijfers vermeld in tabel 1 en tabel 2 is geen rekening gehouden met de decreetwijziging van 8 december 2000 waarbij onder andere de norm voor de diercategorie “beren en zeugen exclusief biggen” verhoogd werd. Er werd evenmin rekening gehouden met de andere berekeningswijze voor opfokpoeljen. Indien in bovenstaande cijfers deze andere uitscheidingsnormen verrekend worden, dan bedraagt de initieel toegekende nutriëntenhalte respectievelijk 84,7 miljoen kg P2O5 en 206,6 miljoen kg N.

- In tabel 2 zijn bij de cijfers voor de varkens de compensaties voor biggen en opfokzeugen niet mee verrekend. Deze compensaties bedragen in totaal respectievelijk ongeveer 5.640.000 kg P2O5 en 7.174.000 kg N en dienen extra bijgeteld worden.

De cijfers in verband met de nutriëntenhalte verschijnen in principe niet in het Belgisch Staatsblad. Wel komt er jaarlijks een voortgangsrapport waarin o.a. de evolutie van de nutriëntenhalte en de invulling ervan in de praktijk vermeld zullen worden. Op dit moment is er een eerste voortgangsrapport in voorbereiding bij de Mestbank. Dit voortgangsrapport wordt voorgelegd aan de Stuurgroep Vlaamse mestproblematiek.

1.2. Hoeveel beroepen (1^e aanleg) waren er bij het vastleggen van de nutriëntenhalte per bedrijf en welke totale nutriëntenhalte betrof het?

In totaal werden er tot op heden 8.180 verzoekschriften ingediend bij de Mestbank. Hierin zitten ook de verzoekschriften van eenzelfde aangifteplichtige die een 2de verzoekschrift kon indienen bij de Mestbank.

Dit was mogelijk :

- in de gevallen waarbij in eerste instantie geen nutriëntenhalte kon toegekend worden (o.a. wegens het niet voldoen aan de voorwaarden van bestaande veeteeltinrichting)
- in de gevallen die een andere nutriëntenhalte konden krijgen ingevolge de decreetswijzigingen

In totaal werd er door 7.434 verschillende aangifteplichtigen een verzoekschrift ingediend bij de Mestbank. (= 19 % van het aantal aangeschreven landbouwers).

De 8.180 hadden betrekking op 7.280 inrichtingen. Er zijn immers soms meerdere aangifteplichtigen per inrichting.

Tabel 3 bevat een overzicht van het aantal ingediende verzoekschriften per lokale vestiging van de Mestbank.

Stand van zaken 28/11/2001

Aantal ingediende verzoekschriften per Mestbankvestiging	Aantal Bekendmakingen	Aantal verzoekschriften
Antwerpen (Herentals)	6.433	1.524
Arr. Halle-Vilvoorde (Brussel)	2.019	385
West-Vlaanderen (Brugge)	13.500	2.949
Oost-Vlaanderen (Gent)	9.909	1.943
Limburg + Arr. Leuven (Diest)	7.614	1.379
TOTAAL VLAANDEREN	39.475	8.180

Deze 19 % van de aangifteplichtigen hadden een initieel toegekende nutriëntenhalte van in totaal ongeveer 18 miljoen kg P2O5 en 42.65 miljoen kg N (ongeveer 21 % van de initieel toegekende nutriëntenhalte).

98 % van deze verzoekschriften is afgehandeld. Normaliter zullen de laatste dossiers afgehandeld zijn in de eerstkomende weken.

Op basis van gegevens verwerkt tot half september 2001 (er zijn nog geen recentere detailgegevens verwerkt) kunnen volgende algemene conclusies gegeven worden:

- Bij ongeveer 48 % van de ingediende verzoekschriften werd een positief gevolg gegeven aan het verzoekschrift en werd een (hogere) nutriëntenhalte toegekend.
- De helft van de verzoekschriften werd niet gegrond verklaard.
- Iets meer dan 2 % (een 200tal) van de verzoekschriften is laattijdig ingediend en bijgevolg onontvankelijk verklaard door de Mestbank.

Ingevolge de gegronde verzoekschriften werd reeds meer dan 5 miljoen kg difosforpentoxide en 11,35 miljoen kg stikstof extra nutriëntenhalte toegekend (gegevens verwerkt tot half september 2001).

- 1.3. a. Hoeveel beroepen waren er in 2^e aanleg (beroep bij de minister) en welke totale nutriëntenhalte betreft het ?
 b. Hoeveel van deze beroepen werden reeds in 2000 ingediend? (blokkering van bedrijven naar investering en aanpassing ...)
 c. Hoeveel extra beroepsdossiers werden ingediend naar aanleiding van de decreetswijziging dit voorjaar?

a) Aantal beroepsdossiers bij de minister en bijhorende nutriëntenhalte

Stand van zaken 28/11/2001

Aantal ingediende verzoekschriften per Mestbankvestiging	Aantal beroepen bij minister
Antwerpen (Herentals)	455
Arr. Halle-Vilvoorde (Brussel)	125
West-Vlaanderen (Brugge)	957
Oost-Vlaanderen (Gent)	618
Limburg + Arr. Leuven (Diest)	366
TOTAAL VLAANDEREN	2521

Op dit moment zijn nog geen detailgegevens beschikbaar over de totale nutriëntenhalte die hierbij betrokken is.

Vermoedelijk zal de betrokken nutriëntenhalte in dezelfde grootteorde liggen van het aantal dossiers (cfr 19 % verzoekschriften, 21 % van de halte). Indien dit zo is dan zou het hierbij gaan om ongeveer 6 miljoen kg P2O5 (34 % van 19 miljoen kg P2O5)

- b) Van de beroepen bij de minister werden er 1416 ingediend in 2000 (vooral in de laatste 3 maanden).
- c) naar aanleiding van de decreetswijziging eind 2000 werden volgende extra dossiers ingediend en of lopende dossiers vervolledigd:
- 375 nieuwe verzoekschriften bij de Mestbank
 - 456 2de verzoekschriften bij de Mestbank (hierin zijn ook de dossiers inbegrepen die initieel als beroep bij de minister werden ingediend, doch door de decreetswijziging opnieuw door de Mestbank behandeld konden worden).

In totaal werden in het kader van de decreetswijziging 925 lopende dossiers aangevuld met extra stukken.

Aanvullend op de vragen worden nog enkele algemene gegevens medegedeeld.

Bij de start van de nutriëntenhalte (1 januari 2001) kende elke producent reeds meerdere maanden de aan hem initieel toegekende nutriëntenhalte.

Op 1 januari 2001 was ongeveer 90 % van de producenten op de hoogte van de definitieve nutriëntenhalte (dit vertegenwoordigde ongeveer 80 miljoen kg P2O5). Voor deze groep was de procedure op 1 januari 2001 volledig afgerond.

Op dit moment is ingevolge de initieel toegekende nutriëntenhalte, de ingewilligde verzoekschriften en beroepen bij de minister in totaal 89,68 miljoen kg P2O5 en 218, 49 miljoen kg N toegekend. In deze cijfers zijn de correcties ingevolge de hogere uitscheidingscijfers voor zeugen excl. biggen nog niet volledig doorgerekend.

Dit cijfer is nog niet definitief en kan nog wijzigen tengevolge van :

- nog te beslissen ministerdossiers
- te corrigeren nutriëntenhaltes ingevolge koppeling aan vergunde productie
- te schrappen nutriëntenhaltes ingevolge effecten van het stopzettingsdecreet

2. Vragen aangaande stopzettingsdecreet;

2.1.

- a. Hoeveel bedrijven werden in de 1^e fase (volzetting 1^e miljard) aanvaard?
- b. Hoeveel bedrijven stoppen volledig, respectievelijk gedeeltelijk?
- c. Hoeveel bedrijven werden niet aanvaard, respectievelijk gedeeltelijk niet Aanvaard? Wat waren hiervoor de redenen?

In totaal zijn er 881 aanvragen ingediend met een totaal van 20.919 zeugen en 286.107 mestvarkens. De behandeling van de aanvragen diende te gebeuren in volgorde van datum van indiening. Aanvragen waarvoor een bezwaarschrift werd ingediend inzake nutriëntenhalte werden opgeschort, doch blijven hun volgorde behouden en worden financieel voorbehouden.

Bij de behandeling van de aanvragen werden een aantal problemen vastgesteld inzake betrokkenen hun mestbankaangifte van 15 maart 2001. Hiervoor werd een rechtzetting bij de Mestbank gevraagd. Van zodra de Mestbank ons op de hoogte stelt van de rechtzetting wordt het dossier verder afgehandeld, het behoudt zijn volorde en wordt ook financieel voorbehouden. Zo blijven er 20 dossiers over die nog wachten op bijkomende inlichtingen.

Met de behandeling van de aanvragen die een beslissing kregen zitten wij tot het volgnummer 553. Hiervan zijn :

- 20 aanvragen die nog moeten behandeld worden;
- 15 aanvragen zijn ongunstig beslist met de volgende redenen:
 - geen geldige milieuvergunning
 - geen varkens vermeld op de mestbankaangifte van 15 maart 2001
 - het bedrijf werd verkocht
 - kleine bedrijven die vrijgesteld werden van een mestbankaangifte.

516 dossiers hebben een gunstig voorstel inzake stopzettingsvergoeding ontvangen.

Voor de 516 aanvragen die gunstig gevolg kan volgende stand weergegeven worden :

- 452 aanvragen stoppen met de varkenshouderij;
- 30 aanvragen stoppen niet met de varkenshouderij;
- 2 aanvragen gaan niet akkoord met de voorgestelde vergoeding en hebben bezwaar ingediend welke nog moeten behandeld worden;
- 32 aanvragen moeten nog meedelen of ze al dan niet ingaan op de voorgestelde vergoeding.

De varkenshouders die een ongunstige beslissing hebben ontvangen konden tot 14 dagen na de ontvangst in beroep gaan, tot zolang de afhandeling hiervan werd het bedrag dat deze aanvragen omvat voorbehouden. Nadien werden deze bedragen terug aangewend om nieuwe volgende aanvragen af te handelen.

Varkenshouders die reeds een voorstel kregen en er niet wensten op in te gaan hun bedragen werden opnieuw ter beschikking gesteld voor later ingediende aanvragen.

Van de 452 aanvragen die meegedeeld hebben dat ze akkoord gaan met het voorstel hebben er reeds 218 meegedeeld dat ze definitief gestopt zijn. Na een controle ter plaatse kan overgegaan worden tot betaling.

Het opstarten van de controle is nog in de beginfase. Een 30 tal controles ter plaatse werden reeds uitgevoerd.

De regelgeving voorziet niet de mogelijkheid op gedeeltelijk te stoppen met de varkenshouderij.

Antwoord op vraag 2.2.a

Nutriëntenhalte

Op basis van het aantal zeugen / mestvarkens waarvoor een stopzettingsvergoeding wordt toegekend kan berekend worden hoeveel nutriëntenhalte dit betekend :

Vergoeding : mestvarkens $\pm$ 170.000

Zeugen $\pm$ 12.250

Nutriëntenhalte is berekend op basis van zeug N 24 kg , P₂O₅ 14,5 kg
mestvarken N 13 kg., P₂O₅ 5,5 kg

Nutriëntenhalte N : 170.000 X 13 kg = 2.210.000 kg

12.250 X 24 kg = 294.000 kg

2.504.000 kg

P₂O₅ : 170.000 X 5,33 = 906.100 kg

12.250 X 14,5 = 177.625 kg

1.083.725 kg

Vraag b kan door de dienst niet behandeld worden daar de totale nutriëntenhalte voor alle veesectoren en varkens niet gekend is.

Bijlage 4 : Overzicht van de projecten van het Kustactieplan (begrotingen 2000 en 2001)

Projecten Kustactieplan - begroting 2000

- 1) 1^e fase toeristische projectcoördinatie van voor de omgeving van de oude vissershaven in Zeebrugge (Westtoer - 29 miljoen frank), omfattende :
 - a) een projectmanager;
 - b) een projectstudie naar haalbaarheid, algemene inrichting, partners en financiering van individuele projecten;
 - c) eerste realisaties
- 2) Een vernieuwde promotiestrategie van de kust (Westtoer - 3,4 miljoen frank), omfattende :
 - a) implementatie en communicatie van de 'corporate identity' voor de kust, zowel naar de privé-sector (toeristisch en niet-toeristisch) als naar de consument en lokale overheden;
 - b) een studie ter voorbereiding van de uitwerking van een performant distributiesysteem voor de verdeling van promotiemateriaal;
 - c) het formuleren en uitwerken van het concept voor een consumentenbrochure van het toeristisch project 'kust'
- 3) de bevordering van het MICE-toerisme aan de kust (Westtoer - 10 miljoen frank), omfattende :
 - a) het plaatsen van de kust op de markt van MICE-bestemmingen;
 - b) het organiseren en produceren van de nodige promotie-investeringen
- 4) 1° fase aanleg kustfietsroutes (Westtoer - 51 miljoen), omfattende :
 - a) de algemene projectcoördinatie;
 - b) de technische coördinatie van de uitvoering;
 - c) het contacteren en mobiliseren van de betrokken partners met het oog op de co-realisatie van het project;
 - d) de opmaak van technische bestekken en 'klaar voor uitvoering'- aanbestedingsdossiers
 - e) het uitvoeren van eerste concrete realisatie
- 5) optimalisering kustweerbericht (vzw Meteo West-Vlaanderen - 10 miljoen frank), omfattende :
 - a) projectbegeleider/extra weervoorspeller;
 - b) uitbouwsysteem verspreiding weerbericht;
 - c) aanleggen informatienetwerk

Projecten Kustactieplan - begroting 2001

- 1) campagne 'afvalcommunicatie aan de kust', met de inschakeling van een brede mediamix ter sensibilisering van de kusttoerist voor het afvalprobleem dat zich tijdens de zomermaanden aan de kust voordoet (provincie West-Vlaanderen - 10 miljoen frank)
- 2) projectmanagement 'IJzermonding Nieuwpoort' - 1^e fase : aanstellen van een projectmanager, samenbrengen en consulteren van de betrokken partijen, opmaak van een structureel concept, aantrekken van investeerders en begeleiding van het plan (Westtoer - 9,1 miljoen frank)

- 3) 'ontwerp en realisatie van een permanent meetsysteem voor het dagtoerisme aan de kust', zowel voor de verplaatsingen met de wagen als voor het gebruik van openbaar vervoer (Westtoer - 5,28 miljoen frank)
 - 4) 'optimaliseren van de toegankelijkheid en gebruiksvriendelijkheid van de kusttram' - 1^e fase met infrastructuuraanpassingen voor blinden en slechtzienden, halteafroeping in de tram en de uitbouw van een *real time* informatiesysteem (De Lijn - West-Vlaanderen - 29,39 miljoen frank)
 - 5) de organisatie van '2003 Beaufort', een groots opgezette manifestatie voor internationale hedendaagse kunst langs de kust met medewerking van alle kustgemeenten en de provincie West-Vlaanderen (vzw Ku(n)st 2003 - 30 miljoen frank)
 - 6) 'veiligheid en kustinformatie' : structureren, professioneel onderbouwen en uitbreiden van het netwerk van oriëntatiepalen langs de kust en de informatiesystemen die eraan zijn verbonden (vzw Media Service - 7,2 miljoen frank)
 - 7) 'de kust toegankelijk voor iedereen', project waarbij toegankelijkheidsproblemen voor andersvaliden worden geïnventariseerd in alle kustgemeenten, en concrete oplossingen voor deze problemen worden voorgesteld (provincie West-Vlaanderen - dienst welzijn - 8 miljoen frank)
 - 8) 'Zomerzoem', zomerprogramma op de regionale zenders Focus en WTV, met toeristische informatie over kust en kustevenementen (vzw Focus - 6,1 miljoen frank)
-